

พฤติกรรมการณ์สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียน
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นิศพร บุญเฉลียว

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

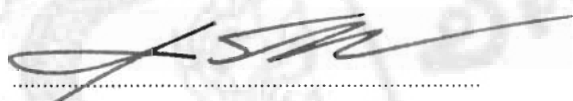
ใบรับรองปัญหาพิเศษ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อเรื่อง
พฤติกรรมการณ์สนทนากันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียน
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

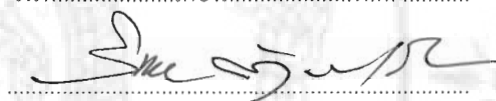
โดย
นิศาพร บุญเฉลียว

พิจารณาเห็นชอบโดย

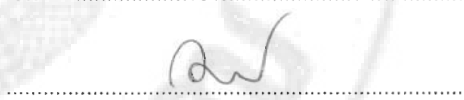
ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งควัต)
วันที่ 28 เดือน ๖ พ.ศ. 2551

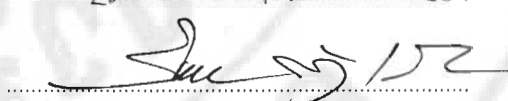
กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
วันที่ 28 เดือน ๖ พ.ศ. 2551

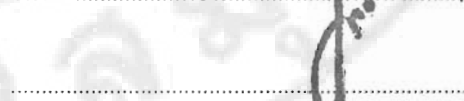
กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. กมลณัฐ พลวัน)
วันที่ 28 เดือน ๖ พ.ศ. 2551

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
วันที่ 28 เดือน ๖ พ.ศ. 2551

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร. เทพ พงษ์พานิช)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ ๖ เดือน ๖ พ.ศ. 2551

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนิศาพร บุญเฉลียว
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์นครศรี รังควัต

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3) ผลที่เกิดขึ้นจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่สังกัดในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้แก่ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย, โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ, โรงเรียนหอพระ และโรงเรียนกาวีละวิทยาลัย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 174 คน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายเท่ากับเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 16.76 ปี มีรายได้เฉลี่ย 1,365.86 บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.58 มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวและใช้เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือหอพัก จะใช้บริการเฉพาะวันหยุด ระยะเวลาการใช้ 1 – 2 ชั่วโมง/วัน และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 280.68 บาทต่อเดือน สำหรับพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.68 รู้จักการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากการแนะนำของเพื่อน จะสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือหอพัก โดยมีความถี่ในการสนทนา 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ระยะเวลาในการสนทนา 1-2 ชั่วโมง/วัน ซึ่งจะสนทนาผ่านโปรแกรม MSN มีการรับทราบข้อมูลก่อนการสนทนาเพียงคร่าวๆ โดยบุคคลที่สนทนาด้วยเป็นบุคคลกลุ่มใดก็ได้ และให้ความน่าเชื่อถือของการสนทนาอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่าย และปัจจัยด้านตนเอง สูงที่สุด คือระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับปานกลางได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ปัจจัย

ด้านสื่อมวลชน ปังจัยด้านครู และปังจัยด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง ตามลำดับ ผลจากการวิจัย พบว่า ปังจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ต้องการพักผ่อนและคลายเครียด ต้องการความสะดวกรวดเร็ว ในการติดต่อสื่อสาร ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ ต้องการแสวงหาความบันเทิง ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และครูให้งานมากเกินไป

ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย ส่วนผลกระทบ เชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในระดับปานกลาง ได้แก่ ผลกระทบ ต่อตนเอง และผลกระทบต่อสังคม ผลจากการวิจัยพบว่า ผลกระทบเชิงบวกจากการสนทนาผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ได้รับการพักผ่อนคลายความเครียด และสังคมก้าวสู่ความเจริญและทันสมัย

ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผลกระทบต่อสังคม ส่วนผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับน้อย ได้แก่ ผลกระทบต่อตนเอง และผลกระทบต่อครอบครัว ผลจากการวิจัย พบว่า ผลกระทบเชิงลบจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างมี อยู่ในระดับ ปานกลางเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สูญเสีย ค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น การหลอกลวง เสียสมาธิในการเรียน

Title	Chat Behavior through internet of high school students
Author	Miss Nisaporn Boonchaleo
Degree of	Master of Arts in Communications
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Nakarate Rangkawat

ABSTRACT

The purpose of this research is to study 1) internet chatting behavior of high school students in Muang District, of Chiang Mai Province. 2) factors that influenced engagement in internet chatting and 3) impacts of internet chatting. The samples were 174 students randomly picked among students in high schools under Chiang Mai educational area 1 including Yupparaj Wittayalai School, Wattanothaipayup School, Horphra School and Kawila Wittayalai School. The research questionnaire was constructed to suit the research objectives, and was passed by tests on reliability and validity. The statistics used included percentage, ranking and standard deviation.

Concerning demographic characteristics, the number of male and female samples is equal, with an average 16.76 years of age. The average income is 1,365.86 baht per month. Most of them have their own computer with connection to residential internet service. The connecting period is mostly during weekend, for 1-2 hours a day with an average expense of 280.68 Baht per month.

Regarding internet chatting behaviors, it was found that most of the samples know about internet chatting via peer recommendation. They would chat at their houses or dormitories with an average frequency of 2-3 times a week, or 1-2 hours a day. The preferable chatting program is MSN. With rough information before chatting, the recipients could belong to any group of people. The rate of trustworthiness of the conversation is at moderate level.

Concerning factors that influenced engagement in internet chatting behavior of sample group, it is found that factors as time and expenses, personal were at high level. The moderate level factors were technology, peer groups, mass communication, teacher and parents. The ranked factor started from for relaxation and tension reduction, for communication, for fun, for entertainment, for leisure, for time and expense saving and for work given by teacher.

Regarding positive impacts of internet chatting, it is found that positive impacts on learning, time and expense usage were posted on sample group at high level. The moderate levels on positive impacts were personal and social. When categorized by items, the first 3 items with highest average score were impacts on communication, relaxation and civilization.

The samples with negative impact, social aspects, were at moderate level while personal and family were at low level. When categorized by items, the first 3 items were wasting money, creating criminal and lacking of intention in studying.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ รังควัต ซึ่งกรุณาได้รับเป็นประธานที่ปรึกษา และได้ให้การสนับสนุน คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข งานงานปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ ดร.กมลณัฐ พลวัน และอาจารย์สามารถ ศรีจันทน์ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไข จนกระทั่งงานปัญหาพิเศษเรื่องนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่จากโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและความสะดวกในการดำเนินการเขียนปัญหาพิเศษเรื่องนี้ จนเสร็จสิ้นทุกกระบวนการ

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูล คำแนะนำและความร่วมมือในการศึกษาปัญหาพิเศษครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ กัลยาณมิตรทุกคน สำหรับคำแนะนำและกำลังใจที่คอยช่วยเหลือในทุกๆ ด้านอย่างเต็มกำลังความสามารถในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้

ที่สุดเหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ที่กรุณาให้โอกาสทางการศึกษา และสนับสนุนผู้วิจัยอย่างดียิ่งเสมอมา

ความดีของปัญหาพิเศษฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ทุกท่านที่มีส่วนในความสำเร็จครั้งนี้ ทั้งท่านที่ได้เอ่ยนามและมีได้เอ่ยนามให้ปรากฏ

นิสาพร บุญเฉลี่ยว
มีนาคม 2551

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
นิยามศัพท์ทั่วไป	9
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	12
แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสาร	12
แนวคิดและทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด	17
แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารผ่านตัวกลางด้วยคอมพิวเตอร์	20
แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยี	26
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้	30
แนวคิดเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
ภาคสรุป	38
กรอบแนวคิดในการวิจัย	39
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	40
สถานที่ดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	47
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	48
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	53
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	59
ตอนที่ 4 ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	80
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	101
สรุปผลการวิจัย	102
ข้อเสนอแนะจากการผลวิจัย	103
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	106
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	113
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหน้าโปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	124
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	129

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย	4
2	จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่	41
3	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนในเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่	42
4	ข้อมูลทั่วไป	51
5	พฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	57
6	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	67
7	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านต่าง ๆ	74
8	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำแนกเป็นรายชื่อ	75
9	ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	85
10	ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านต่าง ๆ	87
11	ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำแนกเป็นรายชื่อ	88
12	ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	95
13	ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านต่าง ๆ	98
14	ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำแนกเป็นรายชื่อ	99

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แผนภูมิแสดงองค์ประกอบและกระบวนการสื่อสาร	14
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	39

บทที่ 1

บทนำ

“การสื่อสาร” เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของสิ่งมีชีวิตและเป็นสิ่งที่มีมาอย่างยาวนาน ที่สำคัญไปกว่านั้น การสื่อสารได้กลายเป็นกระบวนการรับรู้ สังคม และถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และทัศนคติต่างๆ ของมนุษยชาติที่ส่งผลทำให้คนในสังคมสามารถรับรู้และเข้าใจในข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ตรงกัน มนุษย์สามารถพูดคุยเพื่อบอกเล่าถึงความต้องการในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับทราบ ก่อให้เกิดการปฏิบัติต่อกันและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ ซึ่งท้ายที่สุดแล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น การสื่อสารได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในแง่สังคมด้วย กล่าวคือ การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้มนุษย์สามารถสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมของตนเอง สามารถเรียนรู้และรับรู้วัฒนธรรมของสังคมอื่นเพื่อนำมาปรับปรุงวัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนไปสู่คนรุ่นใหม่อีกอย่างไม่จบสิ้น หากสังคมมนุษย์ปราศจากการสื่อสารแล้วก็ไม่อาจพัฒนาไปได้จนถึงทุกวันนี้ มนุษย์เราก็คงต่างคนต่างอยู่ ไม่พบปะพูดคุยหรือทำกิจกรรมร่วมกัน มนุษย์คงสูญสิ้นเผ่าพันธุ์และอารยธรรมไปนานแล้ว (วิลเลียม ช้างขวัญยืน, 2540: 1)

ปัจจุบัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโลกได้ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว จากเดิมมนุษย์ทำได้แค่เพียงพูดคุยเมื่อพบปะกัน การเดินทางในอดีตต้องใช้เวลาเป็นแรมเดือนแรมปี จนทำให้บางครั้งข่าวสารอาจไม่สามารถเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ แต่โลกของการสื่อสารในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เกิดเครื่องมือสื่อสารที่ช่วยย่นย่อระยะทางได้อย่างมากมาย อาทิเช่น โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุ และโทรทัศน์ ที่ช่วยย่อโลกทั้งใบให้เหลือเพียงการกดปุ่มไม่กี่ปุ่มก็สามารถส่งข่าวสารถึงกันหมดภายในเพียงชั่วพริบตา (ศรีดา ดันทะอธิพานิช, 2544: 17) เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้นำมนุษย์เราไปสู่ยุคแห่งการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้ความสำคัญของระยะทางหมดความหมายลง ข้อมูลข่าวสารสามารถถูกแพร่กระจายไปยังคนทั่วโลกได้อย่างง่ายดาย ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันนั้นได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงาน ธุรกิจ การเรียนรู้ และสันทนาการ ซึ่งล้วนมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสื่อสารและเครือข่ายออกมาเป็นอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อกันทั่วโลก ดังนั้น สื่อชนิดปฏิสัมพันธ์ (interactive) ไม่เพียงแต่ทำให้เราสามารถส่งและรับข่าวสารเท่านั้น

แต่ยังทำให้เราสามารถสนทนากัน ร่วมกันอภิปราย และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและความรู้ระหว่างกันได้โดยไม่มีอุปสรรคขวางกั้นในด้านระยะทางหรือช่วงเวลาดำเนินการอีกต่อไป

“อินเทอร์เน็ต (internet)” “ไซเบอร์สเปซ (cyberspace)” “เน็ต (net)” หรือ “ทางด่วนสารสนเทศ (information highway)” คือ การที่เครื่องคอมพิวเตอร์หลายสิบล้านตัวที่ติดตั้งอยู่ในสถานที่ต่างๆ ทั่วโลกสามารถเชื่อมต่อกันได้ด้วยเทคโนโลยีทางการสื่อสาร กลายเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่มีการรับส่งข้อมูลกันตลอดเวลา ซึ่งไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็สามารถนำคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อเข้ากับเครือข่ายนี้ได้ โดยเพิ่มอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเชื่อมต่ออีกไม่กี่ชิ้น (ศรีดา ตันตะอริพานิช, 2544: 9) ปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากความสามารถในการสื่อสารข้อมูลแบบมัลติมีเดีย (multimedia) หรือความสามารถในการรับส่งข้อมูลข่าวสารได้ทั้งฐานข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือ รูปภาพ เสียง หรือแม้แต่ภาพเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลายในเนื้อหา เนื่องจากมีผู้คนหลากหลายสาขาอาชีพต่างเชื้อชาติ ศาสนาอยู่บนอินเทอร์เน็ต การรับส่งข้อมูลข่าวสารสามารถทำได้ตลอดเวลา ครอบคลุมพื้นที่หลายประเทศทั่วโลก และด้วยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์การทำงานจึงสะดวกและรวดเร็วโดยใช้เวลาทำงาน เป็นวินาทีหรือนาทีเท่านั้น

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบอินเทอร์เน็ตคือ เครือข่ายที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อื่นๆ ทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน ก็สามารถติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันได้อย่างไม่มีพรมแดน การทำงานของระบบการสื่อสารดังกล่าว เป็นการทำงานด้วยระบบความเร็วแสง และเป็นการสื่อสารแบบสองทาง กล่าวคือ ก่อนที่ระบบอินเทอร์เน็ตจะแพร่หลายนั้น ก็มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์จำนวนมากอยู่ทั่วโลก แต่เครือข่ายเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วไม่สามารถติดต่อกันได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทางด้านเทคนิคหรือนโยบายขององค์กรเจ้าของเครือข่ายก็ตาม แต่ระบบอินเทอร์เน็ตได้ทำให้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์จำนวนมากทั่วโลกสามารถเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ซึ่งโดยตัวของมันเองก็สามารถก่อให้เกิดผลกระทบได้อย่างมากมายแล้ว แต่ยิ่งไปกว่านั้น มาตรฐานของอินเทอร์เน็ตยังมีศักยภาพที่จะทำให้อุปกรณ์แทบทุกชนิดสามารถติดต่อกันได้ และนอกจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นตัวเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารต่างๆ เข้าด้วยกันแล้ว ความก้าวหน้าของเทคโนโลยียังทำให้มีอุปกรณ์อื่นๆ ที่สามารถต่อเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตแล้วในปัจจุบัน อันได้แก่ โทรศัพท์มือถือ โทรศัพท์ รวมไปถึงเครื่องเล่นเกม เป็นต้น ซึ่งการเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตกับอุปกรณ์ต่างๆ ได้เอื้อประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อการติดต่อสื่อสารในโลกปัจจุบัน

นอกจากนี้ โลกของอินเทอร์เน็ตยังทำให้พรมแดนระหว่างประเทศและตำแหน่งที่อยู่ของเราลดความสำคัญลงไป ไม่ว่าจะอยู่ในไทย จีน อเมริกา ซิมบับเว หรือส่วนไหนของโลก เราก็สามารถสื่อสารและทำงานได้โดยแทบไม่รู้ถึงถึงความแตกต่างด้านสถานที่และระยะทาง เพราะสิ่งที่เราเห็น สัมผัส และติดต่อกับ คือ “ระบบสารสนเทศ” เท่านั้น ระบบสารสนเทศสามารถปรากฏอยู่ในหลายสถานที่ในเวลาเดียวกันได้ ส่งผลให้ผู้คนมีอิสระในการเคลื่อนย้ายมากขึ้น เมื่อเอกสารสำคัญและการสื่อสารที่จำเป็นของคุณอยู่ในอินเทอร์เน็ต คุณก็สามารถทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในสำนักงานหรือระหว่างเดินทางไปต่างประเทศ ความเร็วเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของสารสนเทศ การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือ การให้สารสนเทศเดินทางแทนคนหรือวัตถุ หรือเทียบความเร็วในระดับของความเร็วแสงนั่นเอง รวมถึงการสื่อสารแบบสองทางที่มีในอินเทอร์เน็ต ทำให้อินเทอร์เน็ตได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน

จุดเด่นดังกล่าวทำให้อินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมเป็นที่แพร่หลาย และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกขณะ จากการสำรวจของบริษัท NUA Internet Survey Ltd. พบว่า ในปีพ.ศ. 2540 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ 100 ล้านคนทั่วโลก ซึ่งจำนวนนี้ได้เพิ่มเป็น 544.0 ล้านคนในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 นอกจากนี้บริษัทยังคาดการณ์ว่าในอนาคตจะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึงประมาณ 1,000 ล้านคนทั่วโลก (จิตรภรณ์ วนัสพงศ์, ม.ป.ป. อ้างใน Michelet, 2003: 1)

สำหรับในประเทศไทยก็เช่นกัน จากการสำรวจจำนวนประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (National Electronics and Computer Technology Center: NECTEC) พบว่า แนวโน้มการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ในปี พ.ศ. 2543 คาดประมาณว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวไทยราว 1.30 ล้านคน อย่างไรก็ตามตัวเลขดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็น 4.6 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งส่วนมากจะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสาร ค้นหาข้อมูล ติดตามข่าวสาร ทำธุรกรรมการค้า หรือหาความบันเทิงส่วนตัว (ศรีดา ตันทะอธิพานิช, 2544: 21)

ตาราง 1 สถิติผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

Year	Year A.D.	Users	Source
2534	1991	30	NECTEC
2535	1992	200	NECTEC
2536	1993	8,000	NECTEC
2537	1994	23,000	NECTEC
2538	1995	45,000	NECTEC
2539	1996	70,000	Internet Thailand/NECTEC
2540	1997	220,000	Internet Thailand/NECTEC
2541	1998	670,000	Internet Thailand/NECTEC
2542	1999	1,500,000	ISP Club/NECTEC
2543	2000	2,300,000	ISP Club/NECTEC
2544	2001	3,500,000	NSO/NECTEC (household survey)
2545	2002	4,800,000	NECTEC (household survey)
2546	2003	6,000,000	NECTEC (household survey)
2547	2004	6,970,000	NECTEC (household survey)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (2549)

ความสำคัญของปัญหา

กลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วกลุ่มหนึ่งคือ เด็กและเยาวชน จากการที่รัฐบาลได้ส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนทั่วประเทศ อินเทอร์เน็ตได้รับการติดตั้งไว้ในคอมพิวเตอร์บ้าน และการเกิดขึ้นของร้านอินเทอร์เน็ตที่ได้ผุดขึ้นอยู่ทุกหัวระแหงราวกับดอกเห็ด (จิตรกรณ วนัสพงศ์, ม.ป.ป. อ้างใน Michelet, 2003: 1) ในด้านหนึ่ง อินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นขุมปัญญาความรู้แห่งใหม่ที่มีประโยชน์มากมายมหาศาล ในขณะที่เดียวกันอินเทอร์เน็ตก็กลายเป็นของเล่นชิ้นใหม่ของเด็กที่ไม่รู้จักใช้งาน อาจกล่าวได้ว่า ในทุกวันนี้ผู้ที่เล่นอินเทอร์เน็ตกลุ่มใหญ่ที่สุดในเมืองไทย คือ นักเรียน นักศึกษา (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2544: 29) ซึ่งเราสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนจากธุรกิจการเปิดบริการของร้านอินเทอร์เน็ต ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน และบุคคลที่เข้าไปใช้บริการส่วนใหญ่ก็เป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และสถานที่ดังกล่าวยังได้กลายเป็นจุดนัดพบการเข้าไปใช้บริการที่มีทั้งใช้เพื่อค้นคว้าหาความรู้ ความบันเทิง รับ-ส่งอีเมล แต่ที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างยิ่งคือ “การแชท” (chatting) ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารที่ผู้เล่นสามารถพูดคุยกับใครก็ได้ที่ต้องการเข้ามาคุยในเรื่องเดียวกัน แม้ว่าจะไม่เคยรู้จักกันเลยก็ตาม

“การแชท” (chatting) หรือ “การสนทนาออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต” (internet relay chat: IRC) ถือกำเนิดเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2531 โดยนายจาร์คโค โอียคารินิน (Jarkko Oikkarinen) ซึ่งอยู่ที่มหาวิทยาลัย Oulu ประเทศฟินแลนด์ เป็นผู้เขียน โปรแกรม Internet Relay Chat โดยได้นำโปรแกรมดังกล่าวลงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หลังจากนั้นในเดือนพฤศจิกายน ปี 1988 โปรแกรมนี้ได้ถูกนำมาเชื่อมติดต่อกันข้ามประเทศ (สุนิสา ทดลา, 2542: 5) ซึ่งลักษณะพิเศษของโปรแกรมสนทนานี้ก็คือการเป็นโปรแกรมที่ผู้สื่อสารสามารถติดต่อส่งสารหรือรับสารได้ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกจากจะไม่จำกัดจำนวน (multi user) ของผู้เข้าร่วมสนทนาแล้ว มันยังมีกลุ่มสนทนาให้เลือกเข้าร่วมอีกนับพันๆ กลุ่ม (multi channel) โดยที่ในแต่ละกลุ่มจะมีชื่อห้องและหัวข้อที่ใช้สนทนากันแสดงออกมาให้เห็นพร้อม ผู้ใช้จึงสามารถเลือกกลุ่มสนทนาที่ตรงกับความต้องการของตนเองได้อย่างง่ายดาย เราจึงมักจะเห็นผู้คนเป็นจำนวนมาทั่วโลกใช้ไออาร์ซีสนทนากันตลอด 24 ชั่วโมง (ธรรมรัฐ สานติวรนนท์, 2542: 258)

การสื่อสารในห้องสนทนา เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่เห็นหน้าซึ่งกันและกัน รวมทั้งไม่ได้ยินเสียงซึ่งกันและกัน แต่มีการสื่อสารโต้ตอบกันทันทีทันใด ทำให้กลุ่มสนทนาหรือ

กลุ่มสนทนาที่อยู่ไกลๆ ในสถานที่แตกต่างกันในคนละซีกโลก สามารถที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และสามารถที่จะส่งข้อความติดต่อกันได้อย่างทันทีทันใด ความแตกต่างในสถานที่และเวลาได้มลายสิ้นไป ยังผลให้การสื่อสารถึงกันนั้น อาจไม่จำเป็นต้องรู้จักคู่สนทนามาก่อน ไม่รู้ด้วยซ้ำว่า เพศใด วัยไหน ไม่มีภาษาทางกายที่บ่งบอกความจริง ความเท็จ ในข้อความที่สนทนา การเสแสร้งเพื่อที่จะหาประโยชน์ให้กับตนเอง หรือความจริงใจที่จะให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นที่ดี สามารถแสดงออกด้วยอักษรที่ไม่อาจแยกแยะความแตกต่างกันได้ ซึ่งจะกลายเป็นโลกใหม่ที่ถูกสร้างขึ้นเป็นโลกจำลองคู่กับโลกแห่งความเป็นจริง (สุนิสา ทดลา, 2542: 8)

การแชทจะมีห้องสนทนาที่หลากหลายให้เลือก เช่น ห้องบันเทิง ดารา กีฬา ธุรกิจ การเมือง สารคดี ไป่เปลือย ฯลฯ โดยจะมีการสนทนาและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระโดยไม่ต้องระมัดระวังการใช้ภาษา และไม่ต้องกังวลว่าคู่สนทนาจะทราบว่าเป็นใครมาจากไหน ผู้สนทนาสามารถสร้างห้องสนทนาตามชื่อที่ตนชื่นชอบ หรือตามประเด็นหัวข้อที่ต้องการสนทนาได้อย่างอิสระ (วันเฉลิม สาระไชย, 2544: 3) เป็นเสมือนสถานที่พบปะของผู้คนที่เข้าไปใช้ โดยไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าแต่ละคนนั้นเป็นใครชื่ออะไรมีหน้าตาบุคลิกลักษณะเป็นอย่างไร รวมทั้งไม่สามารถทราบได้ถึงถิ่นที่อยู่ โดยในการเข้าไปร่วมสนทนานั้นผู้เล่นจะใช้นามแฝง (anonymous) ในการลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมสนทนา ซึ่งถ้าผู้เล่นคนใดใช้ชื่อเดียวตลอด ในการเข้าร่วมเล่นสนทนา ก็จะสามารเป็นสิ่งที่ระบุได้ว่าเป็นใคร เมื่อได้มีการคุยกันมาก่อนแล้วทำให้ผู้ที่เข้าไปร่วมเล่นสามารถที่จะจดจำและเข้าร่วมสนทนาระหว่างกันอีกได้

สำหรับในประเทศไทย ได้มีการนำเอาโปรแกรมสนทนาเข้ามาใส่ไว้ในเว็บไซต์ต่างๆ อาทิ <http://www.pantip.com>, <http://www.hunsa.com>, <http://www.sanook.com>, <http://www.thaiicq.com>, http://irc.rsu.ac.th/All_Chat.html, <http://www.thaionline.com>, <http://www.thaichat.net> เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมที่ใช้ในการสนทนา โดยเฉพาะไม่ต่ำกว่า 50 โปรแกรม อาทิ Pirch 98, ICQ, MSN Messenger, Yahoo Messenger เป็นต้น (สุนิสา ทดลา, 2542: 5)

จากผลการสำรวจเว็บไซต์ www.truehits.net พบว่า โปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตยอดนิยม 5 อันดับแรก ได้แก่

1. www.sanook.com
2. www.kapook.com
3. www.mthai.com

4. www.Dek-D.com

5. www.teenee.com

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการสื่อสารในห้องสนทนา (chat room) ได้รับความนิยมอย่างมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือ สื่อสารที่ใหม่ และรวดเร็วทันใจกว่าอีเมล เป็นการสนทนาโดยไม่ต้องพบเห็นหน้ากัน การสนทนาเป็นไปอย่างอิสระ ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ การสนทนาผ่านทางอินเทอร์เน็ตบ่อยหรือนานเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมอื่นๆ ของผู้สนทนา (รัชพงศ์ ตั้งมณี และสาธิต ตาจำปี, 2544: 11) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน ซึ่งส่วนมากยังอยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็นและขาดความยับยั้งชั่งใจในการเลือกสนทนาที่เหมาะสม กับวุฒิภาวะของตัวเอง หลายครั้งหลายหนที่สื่อมวลชนลงข่าวเกี่ยวกับการแชทในเชิงลบ (ชัชวดี ศรีลัมพ์, 2544: 77) อาทิเช่น กรณีการถูกล่อลวงไปข่มขืน โดยบุคคลที่เข้ามาสนทนาออนไลน์ด้วย กรณีเด็กนักเรียนเสียการเรียนเนื่องจากติดแชท กรณีการขายบริการทางเพศออนไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้ ได้มีนักวิชาการบางท่านกล่าวถึงลักษณะการสนทนาออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องสนทนาว่า ข้อความที่สื่อสารถึงกันนั้น ได้สะท้อนถึงอารมณ์ที่ซึมเศร้าหมอง ว้าวุ่นใจ รวมถึงชีวิตไม่มีความสุข ผิดหวัง การที่มีความรู้สึกตนเองไม่มีคุณค่า ไม่มีสมาธิ

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวผ่านการสนทนาทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน ผลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการหาวิธีป้องกันภัยอันตรายอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการสนทนาผ่านทางอินเทอร์เน็ต
3. ผลที่เกิดขึ้นจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้สนทนา โดยครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
  - พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ ได้แก่ สถานที่ใช้, ระยะเวลา, ความถี่ และลักษณะการใช้งานคอมพิวเตอร์
  - พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ สถานที่ใช้, ระยะเวลา, ความถี่ และลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ต
  - พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ความถี่และระยะเวลาการสนทนา

2. ปัจจัยในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- ตนเอง
- ครอบครัว
- เพื่อน
- สื่อมวลชน

3. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

- ส่วนบุคคล
- ครอบครัว
- สังคมและวัฒนธรรม

ขอบเขตด้านสถานที่ศึกษา

ศึกษาเฉพาะ โรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนเดือนตุลาคม 2548 - กันยายน 2550 เท่านั้น รวมทั้งสิ้น 1 ปี 11 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลที่ได้รับจากการวิจัยนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2. ครู อาจารย์ สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้ตรงตามความต้องการของนักเรียน
- 3. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำ ปกป้องเพื่อป้องกันกันผลเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ทันทั่วถึง
- 4. นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 5. นักนิเทศศาสตร์และผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน สามารถผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

นิยามศัพท์ทั่วไป

วัยรุ่นในเขตจังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นที่โรงเรียน ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต บ้านหรือหอพัก

อินเทอร์เน็ต หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ที่ประกอบด้วยเครือข่ายย่อยจำนวนมาก ซึ่งกระจายอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

ความรู้ หมายถึง ความชำนาญในด้านการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ความชำนาญในการใช้เว็บไซต์ที่ให้บริการการสนทนาออนไลน์

พฤติกรรมการสื่อสาร หมายถึง ลักษณะรูปแบบต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นจากการสื่อสารของผู้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือการแชท (chat) หมายถึง การสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ที่ให้บริการการสนทนาออนไลน์ ด้วยการพิมพ์ข้อความหรือ

สัญลักษณ์ตอบโต้กันไปมาแบบทันทีทันใดซึ่งมีวิธีการพูดคุยหลายรูปแบบ โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง

ห้องสนทนา หมายถึง ห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นสถานที่สำหรับผู้สนทนาสามารถเข้ามาพูดคุยติดต่อสื่อสารกัน โดยการพิมพ์ข้อความหรือสัญลักษณ์ตอบโต้กันไปมา

คู่สนทนาทางอินเทอร์เน็ต หมายถึง บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างติดต่อสื่อสารผ่านการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พฤติกรรมกรรมการสนทนา หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้สนทนาในการที่จะติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ความไว้วางใจ หมายถึง ความพึงพอใจและยอมรับต่อคู่สนทนา อันนำไปสู่ความเชื่อถือที่มีต่อคู่สนทนาที่กำลังติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกรับในตัวคู่สนทนาและการเปิดเผยตัวตนของทั้งสองฝ่าย

ความถี่ในการสนทนา หมายถึง จำนวนครั้งที่ใช้ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์

ระยะเวลาในการสนทนา หมายถึง เวลาที่ใช้ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งโดยไม่นับรวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบอื่น

บทสนทนา หมายถึง ข้อความที่ปรากฏในห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

วิธีและรูปแบบการนำเสนอข้อความ หมายถึง บทสนทนา เนื้อหา หรือ ข้อความที่เป็นเรื่องราวในลักษณะของข้อความทั้งที่เป็นตัวหนังสือ ภาพ หรือเสียง จากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การรับรู้ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจข้อมูลข่าวสารของแต่ละบุคคล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสนทนา หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง อันได้แก่ ปัจจัยด้านตนเอง ด้านพ่อแม่ ผู้ปกครอง ด้านครู ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านเวลาและค่าใช้จ่าย ด้านเทคโนโลยี และด้านสื่อมวลชน

ผลกระทบที่ได้รับจากการสนทนา หมายถึง ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งผลดีและผลเสียของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผลกระทบต่อตนเอง ผลกระทบต่อคนในครอบครัว ผลกระทบต่อสังคม ผลกระทบต่อเวลาและค่าใช้จ่าย รวมถึงผลกระทบต่อการเรียนรู้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสาร
2. แนวคิดและทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด
3. แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารผ่านตัวกลางด้วยคอมพิวเตอร์
4. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยี
5. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
6. แนวคิดเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสาร

การนิยามหรือการให้ความหมายของคำว่า “การสื่อสาร” ในปัจจุบันนั้น ถือได้ว่าเป็นเรื่องยาก เนื่องจากการสื่อสารมีความหมายกว้างขวางซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างของมนุษย์ ดังนั้น ในการให้ความหมายเกี่ยวกับการสื่อสารจึงมีความหลากหลายตามความสนใจของนักวิชาการตามแต่ละบุคคลที่ให้ความสำคัญและพิจารณาการสื่อสารในภาพหรือมิติที่แตกต่างกัน

Jurgen Ruesch and Gregory Batyeson ให้คำนิยามเกี่ยวกับการสื่อสารว่า การสื่อสารไม่ได้หมายความว่า การถ่ายทอดสารด้วยภาษาพูดและภาษาเขียนที่ชัดเจน และแสดงเจตนาชัดเจนเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงกระบวนการทั้งหลายที่คนมีอิทธิพลต่อกันด้วย คำนิยามนี้ยึดหลักที่ว่า การกระทำและเหตุการณ์ทั้งหลายมีลักษณะที่เป็นการสื่อสาร หากมีผู้เข้าใจการกระทำและเหตุการณ์เหล่านั้นหมายความว่าความเข้าใจที่เกิดขึ้นแก่คนคนหนึ่งนั้นได้เปลี่ยนแปลงข่าวสารที่คนคนนั้นมีอยู่ และมีอิทธิพลต่อบุคคลผู้นั้น (ปรเม สตะเวทิน, 2526: 11)

George Gerbner ได้นิยามการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสาร คือ การแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) โดยใช้สัญลักษณ์และระบบสาร (message system) (ปรเม สตะเวทิน, 2526: 13) ซึ่งมีความสอดคล้องกับสายใจ สีลาขจรจิต (2545) และวัลยา ช้างขวัญยืน (2540) ที่กล่าวว่า

การสื่อสารของมนุษย์ (human communication) คือ รูปแบบพิเศษของการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยการใช้เครื่องหมาย (signs) หรือ สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ (symbols) เพื่อสนองความต้องการ (satisfy needs) ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการทางสังคม ความต้องการทางจิตวิทยา นอกจากนั้นเรายังสื่อสารเพื่อได้รับข่าวสาร เพื่อความสุข ความบันเทิง เพื่อการพิสูจน์ตนเอง และเพื่อจัดการกิจกรรม งานต่างๆ หรือเพื่อชักจูงคนอื่น หรือเพื่อได้รับบางสิ่งบางอย่าง ดังนั้น “การสื่อสาร” คือ การติดต่อกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยมีจุดประสงค์ที่จะเสนอเรื่องราวต่างๆ อันได้แก่ ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ตลอดจนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลรับรู้ (สายใจ สีลาจรจิต, 2545:19 และ วัลยา ช่างขวัญยืน, 2540: 1)

จากที่กล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะและความแตกต่างหลากหลายในการนิยามความหมายของการสื่อสาร ดังนั้น เราจึงต้องมองการสื่อสารในมิติที่แตกต่างกัน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารดังกล่าว จากการศึกษาของกิตติมา สุรสนธิ (2548: 6-7) ได้แสดงให้เห็นถึงมิติของการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป โดยมีลักษณะดังนี้คือ

1. การสื่อสารในลักษณะของการส่งถ่ายข้อมูล (transaction nature) การสื่อสารในมิติของการรับ การส่งและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมองว่าองค์ประกอบแต่ละตัวในกระบวนการสื่อสารจะมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ซึ่งหากองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบต่อองค์ประกอบอื่นๆ ในกระบวนการสื่อสารด้วย

2. การสื่อสารในลักษณะของความสัมพันธ (affective nature) การสื่อสารไม่อาจเกิดขึ้นได้หากไม่มีคนรับรู้สิ่งที่บุคคลฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า ผู้ส่งสาร แสดงออกไป ดังนั้น การสื่อสารในแง่จึงมองการสื่อสาร โดยเน้นความสัมพันธที่เกิดขึ้นของบุคคลสองฝ่าย ที่ต่างฝ่ายต่างแสดงถึงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ต่างๆ ไปให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้ ดังนั้น การสื่อสารในแง่จึงมองการสื่อสาร โดยเน้นการให้ความสำคัญต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกระบวนการสื่อสารเป็นสำคัญ

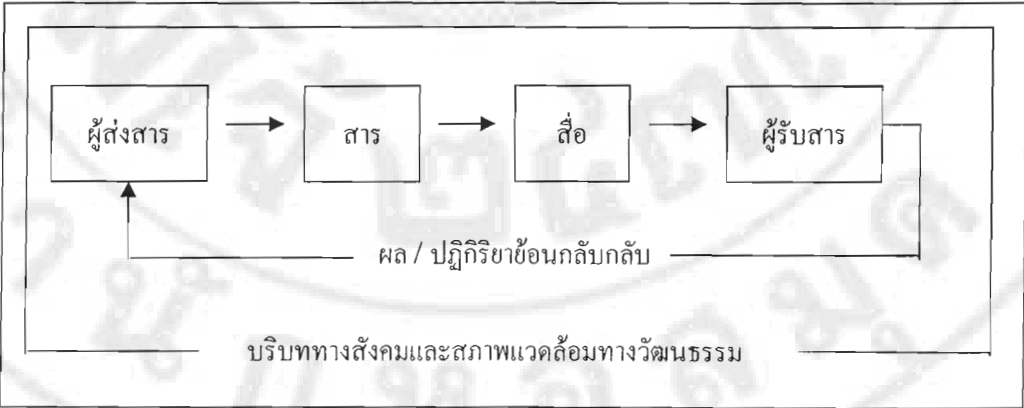
3. การสื่อสารเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นบุคคล (personal nature) การสื่อสารในแง่นี้จะให้ความสำคัญในตัววัตถุประสงค์ของการสื่อสาร โดยมองว่า การสื่อสารคือ ความพยายามของบุคคลที่ต้องการก่อให้เกิด หรือสร้างความหมายร่วมกันให้เกิดขึ้น (share meaning) ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ดังนั้น ความหมายในการสื่อสารที่เกิดขึ้นจะอยู่ในตัวผู้ส่งสารและผู้รับว่าจะมีความเข้าใจต่อสารที่ส่งและรับนั้นอย่างไร และจะใช้การสื่อสารในการถ่ายทอดความหมายตามที่ตนเข้าใจในลักษณะใดอย่างไรบ้าง การสื่อสารในประเด็นนี้จะมุ่งเน้นในเรื่องประสบการณ์

(experience) ทักษะ (attitude) และอารมณ์ (emotion) ของแต่ละบุคคลที่ทำการสื่อสารซึ่งมีผลต่อการสื่อสารที่จะเกิดขึ้น

4. การสื่อสารในแง่ของการเป็นเครื่องมือ (instrument nature) การสื่อสารเป็นเครื่องมือ (tools) ของมนุษย์ ที่นำมาใช้เพื่อให้ตนเองบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายใดอย่างหนึ่ง ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์นั้น มนุษย์แต่ละคนจะมีเป้าหมายที่หลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ เช่น ต้องการบอกเล่าหรือแจ้งให้ทราบ (to inform) เพื่อสอนหรือให้การศึกษา (to educate) เพื่อชักจูงใจหรือโน้มน้าวใจ (to persuade) และเพื่อความบันเทิง (to entertain) ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นกิจกรรมหรือยุทธวิธีที่บุคคลฝ่ายหนึ่งต้องการมีอิทธิพลเหนือ (influence) และหรือต้องการเป็นผู้ชี้นำ (manipulate) บุคคลอื่นให้เชื่อหรือทำตามในสิ่งที่ตนต้องการ

ทั้งนี้ นักทฤษฎีการสื่อสารมีความเห็นตรงกันว่า วิธีที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถบรรลุเป้าหมายในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพก็คือการทำความเข้าใจในองค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขมิให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นในสถานการณ์ของการสื่อสาร ซึ่ง สวานิต ยมาภักย์ (2526: 22-28) ได้จำแนกองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการสื่อสารได้เป็น 4 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร องค์ประกอบเหล่านี้จะทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไป สถานการณ์นั้นก็ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร นอกจากนี้บริบททางสังคมและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สถานการณ์การสื่อสารนั้นเกิดขึ้นและกำลังดำเนินอยู่ก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยให้กระบวนการสื่อสารบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ประกอบและกระบวนการสื่อสาร
ที่มา: สวานิต (2526: 22-28)

1. ผู้ส่งสาร (sender) หมายถึง บุคคลผู้ริเริ่มในกระบวนการสื่อสารมีความประสงค์จะส่งสารหรือเรื่องราวออกไป อาจจะใช้วิธีการพูด เขียน ใช้ท่าทางหรือสัญลักษณ์อื่นๆ ที่สามารถแปลความหมายได้ โดยทั่วไปบทบาทและหน้าที่สำคัญของผู้ส่งสารต้องมีความมุ่งมั่นหวังในการสื่อสารที่ชัดเจน ว่าต้องการให้ผู้รับสารปฏิบัติตาม หรืออาจเพียงแจ้งให้ทราบ ตามให้ตอบ หรือทำให้ผู้รับสารคิด มีความรู้ ความเข้าใจอย่างเพียงพอในเนื้อหาของเรื่องราวที่ตนจะสื่อสาร นอกจากนี้ ความพยายามที่จะเข้าใจในความสามารถและความพร้อมของผู้รับสาร และมีทักษะรู้จักเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอที่เหมาะสมต่อผู้รับสารก็เป็นคุณสมบัติของผู้ส่งสารที่จะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

2. สาร (message) หมายถึง เรื่องราวหรือข้อความอันเป็นเนื้อหาสาระที่ผู้ส่งสารปรารถนาจะสื่อความหมายให้ผู้รับสารรับรู้และเข้าใจร่วมกันได้ จำแนก องค์ประกอบของสารเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาของสารและส่วนที่เป็นรหัสของสาร

2.1 เนื้อหาของสาร (message content) หมายถึง เรื่องราวอันเป็นมวลประสบการณ์ความรู้ที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสาร เนื้อหาของสารมี 2 ประเภท คือ

- สารประเภทข้อเท็จจริง ได้แก่ สารที่รายงานให้ทราบถึงความจริงที่มีอยู่ในโลก อันอยู่ในวิสัยที่จะพิสูจน์ตรวจสอบได้ถึงความถูกต้องแน่นอนของ สารนั้น

- สารประเภทข้อคิดเห็น ได้แก่ สารประเภทที่ไม่อยู่ในวิสัยที่จะพิสูจน์ตรวจสอบให้เป็นที่ประจักษ์ว่าเป็นความจริงหรือไม่ เป็นเพียงปรากฏการณ์ที่ปรากฏอยู่ในจิตใจหรือในสมองของคนเท่านั้น ข้อคิดเห็นโดยทั่วไปแล้วจะเกี่ยวกับความเชื่อ แนวคิด ข้อสังเกต ข้อวินิจฉัยของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.2 รหัสของสาร (message codes) หมายถึง บรรดาสัญญาณ (signal) สัญลักษณ์ (symbolic) ใดๆ ได้แก่ คำพูด ตัวหนังสือ รูปภาพ ตลอดจนกริยาท่าทางที่มนุษย์พัฒนาขึ้นและตกลงรับรู้ความหมายร่วมกัน นักวิชาการด้านการสื่อสารมักกล่าวว่า รหัสของสารก็คือภาษา มนุษย์ใช้ภาษาประหนึ่งเป็นตัวพาหะให้เนื้อหาเกาะเกี่ยวไปสู่เป้าหมาย คือ ผู้รับสาร รหัสของสารหรือภาษาที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- วัจนภาษา (verbal language) ได้แก่ ภาษาที่แสดงออกเป็นถ้อยคำซึ่งอยู่ในรูปของภาษาพูดและภาษาเขียน

- อวัจนภาษา (nonverbal language) ได้แก่ ภาษาที่ไม่ได้แสดงออกโดยใช้ถ้อยคำ คือ ภาษาพูด และภาษาเขียน แต่แสดงออกในลักษณะอื่น ๆ คือ กริยา อาการ เวลา สถานที่ ระยะห่าง ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ สายตา การสัมผัส การแต่งกาย สิ่งของ เครื่องใช้ เสียง และกลิ่น

3. สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร (medium or channel) กล่าวว่า หมายถึงสิ่งเดียวกัน แต่มองคนละแง่กัน-กล่าวคือ สื่อ มุ่งหมายถึง สิ่งที่เป็นตัวนำสารให้เคลื่อนที่จากผู้ส่งไปถึงผู้รับ ส่วนคำว่า ช่องทางการสื่อสาร หมายถึง แหล่งที่เป็นทางทำให้ผู้ส่งสารกับผู้รับสารติดต่อกันได้ กล่าวโดยสรุป สื่อหรือช่องทางการสื่อสารหมายถึง พาหะหรือตัวกลางที่ทำหน้าที่ช่วยนำสารไปยังผู้รับสารนั่นเอง

นักวิชาการด้านการสื่อสารมีการแบ่งประเภทของสื่อออกเป็นหลายลักษณะ แตกต่างกันในที่นี้จะกล่าวถึงการแบ่งประเภทของสื่อตามที่มนุษย์ใช้ดังที่ จำแนกไว้ดังนี้

3.1 สื่อธรรมชาติ ได้แก่ บรรยากาศที่อยู่รอบตัวมนุษย์อันเกิดขึ้นเองหรือมีอยู่เองตามธรรมชาติ

3.2 สื่อมนุษย์ ได้แก่ คนนำสาร โฆษก พ่อสื่อ แม่สื่อ เป็นต้น

3.3 สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นปลิว แผ่นพับ ฯลฯ

3.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ รวมไปถึงวิดีโอ ดิสก์ (video disc) วิดีโอเท็กซ์ (videotex) และเทเลคอนเฟอเรนซ์ (teleconference) ฯลฯ

3.5 สื่อเคลื่อนที่หรือสื่อกลางแจ้ง ได้แก่ สื่อที่เคลื่อนที่ได้ หรืออยู่ในที่โล่งกลางแจ้ง เช่น แผ่นป้ายโฆษณาตามด้านข้างหรือท้ายรถประจำทาง ป้ายโฆษณาตามที่สาธารณะ

3.6 สื่อพื้นบ้าน ได้แก่ การแสดงพื้นบ้าน ดนตรี การแต่งกาย ควันไฟ ใบลาน สมุดไทย เป็นต้น

4. ผู้รับสาร (receiver) หมายถึง บุคคลปลายทางที่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ผู้ส่งสารส่งออกไป แล้วนำมาถอดรหัส (decoding) ตีความ กำหนดรู้ความหมาย (interpreting) และเกิดการส่งปฏิกิริยาตอบสนองกลับไปให้ผู้ส่งสารทราบ กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นผู้รับสารที่มีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่า ผู้รับสารต้องหมั่นเป็นผู้รับรู้เรื่องราวข่าวสารต่างๆ อยู่เป็นนิจ มีความรู้สึกรวดเร็วและถูกต้อง ตลอดจนมีสมาธิในการรับสาร คุณสมบัติเหล่านี้จะทำให้ผู้รับสารสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้มีทักษะในการรับสาร (อวยพร พานิช, 2539: 16-20 และ สวนิต ยมาภัย, 2526: 22-28)

ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าในขั้นตอนของกระบวนการสื่อสารนั้น ผู้ส่งสารกับผู้รับสารจะมีตัวประกอบย่อยๆ ที่จะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการสื่อสารอีกหลายประการ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายการสื่อสารที่ตรงกันหรือต่างกัน แรงจูงใจในการรับสาร ส่งสารเป็นประการใด ทั้งสองฝ่ายมีทัศนคติ การรับรู้ ความคาดหวัง รูปแบบการคิดที่ใกล้เคียงหรือไปด้วยกันได้มากน้อยเพียงใด ความรู้ตลอดจนทักษะในการสื่อสารมีมากน้อยแตกต่างกันอย่างไร หากความสัมพันธ์ของตัวประกอบย่อยๆ เหล่านี้เป็นไปในเชิงบวก การสื่อสาร

ก็จะสัมฤทธิ์ผล แต่หากตรงกันข้าม การสื่อสารของทั้งคู่ก็จะประสบความล้มเหลว เพราะฉะนั้น ผู้ส่งสารและผู้รับสารจึงควรมีความรอบคอบในทุกสถานการณ์ที่มีการสื่อสารเกิดขึ้น ดังนั้น จึงอาจสรุปรูปแบบ (model) การสื่อสารได้จากการแบ่งลักษณะการกระทำต่อกัน ดังนี้คือ

ประการแรกคือ “actional communication model” หรือการสื่อสารที่เป็นกระบวนการทางเดียวและมีการกระทำ (action) ตามด้วยปฏิกิริยาโต้ตอบ

ประการที่สองคือ “interactional communication model” หรือการสื่อสารซึ่งมีการกระทำ (action) ตามด้วยปฏิกิริยาโต้ตอบ (reaction) และหลังจากนั้นฝ่ายที่โต้ตอบก็จะเป็นผู้กระทำ (action) ที่นำไปสู่การโต้ตอบ (reaction) สลับกันไป

ประการที่สามคือ “transaction communication model” หรือการสื่อสารที่สองฝ่ายได้รับอิทธิพลจากกันและกัน ต่างมีการกระทำ (acting) และการโต้ตอบ (reacting) ในเวลาเดียวกัน (Dance and Larson, 1972 อ้างใน วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์, ม.ป.ป.: 1)

ดังนั้น การสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) ก็คือ การสื่อสารระหว่างคนสองคนหรือมากกว่าที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารและก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง โดยมีรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลที่สำคัญคือ “การสนทนา” เพื่อค้นหาตัวเอง ค้นหาโลกภายนอก สร้างความสัมพันธ์ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมผู้รับสาร (วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์, ม.ป.ป.: 6-7 ; ศุภิสรา ทดลา, 2542: 16 ; สายใจ สีสานจรจิต, 2545: 19)

แนวคิดและทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด

“เทคโนโลยีการสื่อสาร” ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง นับตั้งแต่การสื่อสารแบบปากต่อปาก การเขียนที่ยังไม่มาตรฐานแน่นอน การคัดลอก การมีตราเครื่องหมายต่างๆ รวมถึงการพิมพ์ เรื่อยมาจนกระทั่งสื่อในยุคอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน ซึ่ง H. Innis ได้ให้ความสนใจในเรื่องเทคโนโลยีการสื่อสารกับสังคม โดยมีแนวคิดที่ว่า เทคโนโลยีนั้นเป็นสาเหตุหลักในการสร้างผลกระทบ โดยสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับสังคม สถาบันและปัจเจกบุคคล (กาญจนา แก้วเทพ, 2545: 255) อิทธิพลของแนวความคิดดังกล่าวได้ส่งผลทำให้ Mc. Luhan ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาความคิดต่ออย่างกว้างขวางในมิติเรื่อง เวลา (time) และ ทิศ (space) ซึ่งได้ให้ความสนใจเรื่องเทคโนโลยีกับประสบการณ์ปัจเจกบุคคล โดยมองว่าเทคโนโลยีสื่อสารนั้นได้ช่วยขยายขยายประสบการณ์ของมนุษย์ให้กว้างออกไป คนจำนวนมากสามารถรับรู้เรื่องราวที่ไหนก็ได้ (space)

ภายในเวลาที่รวดเร็วยิ่ง (time) พัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ทำให้อุปสรรคด้านระยะทางและกาลเวลาเป็นเรื่องที่ไร้ความหมาย

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การสื่อสารแบบปากต่อปาก การเขียนที่ยังไม่มาตรฐานแน่นอน การคัดลอก การมีตราเครื่องหมายต่างๆ การพิมพ์ เรื่อยมาจนกระทั่งสื่อในยุคอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต” ซึ่งเป็นสื่อใหม่ในยุคสังคมสารสนเทศนี้ ได้รวมเอาคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการตามแนวคิดของ E. Rogers ซึ่งสร้างความแตกต่างจากสื่อในยุคก่อนด้วยลักษณะของสื่อที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีความยืดหยุ่นในเรื่องสถานที่และเวลา มีลักษณะที่ทำให้ผู้ใช้มีปฏิสัมพันธ์กัน เกิดการตอบโต้อย่างฉับพลันทันที สามารถกำหนดตัวตนได้ใหม่อย่างอิสระ ติดต่อกับบุคคลทั่วโลกได้ทันที มีสังคมที่ตนเองต้องการได้ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสื่อนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2545: 262)

Alvin Tofler ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า มนุษยชาติได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่มาแล้ว 2 ครั้ง ในการปฏิวัติเกษตรกรรมราวหนึ่งหมื่นปีก่อน ผู้คนที่เร่ร่อนล่าสัตว์และเก็บพืชพันธุ์เป็นอาหารเคลื่อนย้ายไปเรื่อยๆ ได้เริ่มตั้งรกรากทำการเกษตรเพื่อเพาะปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหาร ก่อให้เกิดการเติบโตของบ้านเมืองและการตั้งสมเทศ โนโลยี ในขณะที่เมื่อสองร้อยกว่าปีก่อน การปฏิวัติอุตสาหกรรมได้เกิดขึ้นในยุโรปด้วยความช่วยเหลือของเทคโนโลยีเครื่องจักรไอน้ำ ทำให้เกิดโรงงานและการผลิตสินค้าเป็นปริมาณมาก (mass-production) เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คุณภาพชีวิตในด้านวัตถุของประชาชนทั่วโลกดีขึ้นอย่างมหาศาลมาจนถึงปัจจุบันนี้ กระทั่งขณะนี้ การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งกำลังดำเนินไปในนามของการปฏิวัติสารสนเทศ การปฏิวัติในครั้งนี้ ไม่ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่ออาหารหรือผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้เป็นหลัก แต่ความเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้นกับกระบวนการแพร่กระจายสารสนเทศ (information) จากข้อสังเกตดังกล่าวทำให้เกิดแนวคิดในการแบ่งเทคโนโลยีสื่อสารออกเป็นคลื่นลูกที่สาม สามารถสรุปได้ดังนี้

คลื่นลูกที่ 1 คือ การปฏิวัติเกษตรกรรม การผลิตอยู่ในครัวเรือนเป็นกรอบกำหนดพฤติกรรมการผลิตของแรงงาน การผลิตเป็นไปตามฤดูกาลตามธรรมชาติ สถาบันครอบครัวมีบทบาทเด่นในสังคม เป็นตัวกำหนดการทำงาน

คลื่นลูกที่ 2 คือ อารยธรรมยุคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ชาวไร่ชาวนาหลายสภาพเป็นโรงงาน กระบวนการผลิตแยกออกเป็นส่วนๆ คนงานทำงานตามขอบเขตของงานแบบแคบๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า เมื่อขยายงานในสำนักงานก็มีการนำงานจากโรงงานมาใช้ในสำนักงาน เชื่อว่า จะทำให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และมีการบริหารงานในองค์กรเป็นลำดับขั้น

คลื่นลูกที่ 3 คือ อารยธรรมเทคโนโลยีระดับสูง ระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายโทรคมนาคมใหม่ๆ เป็นสิ่งจำเป็นในการก้าวตามเศรษฐกิจ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโลกของเทคโนโลยี (techno sphere) ส่งผลกระทบถึงโลกการสื่อสาร (info sphere) และเครื่องมือสื่อสารใหม่ๆ ก่อให้เกิดลักษณะที่เรียกว่า แบ่งแยกเฉพาะกลุ่ม (de-massified) ขึ้น ในสื่อมวลชนผู้รับสามารถเลือกสื่อที่ตนพอใจเป็นช่องทางการเปิดรับข่าวสารได้มากขึ้น คือ เปลี่ยนลักษณะมวลชนมาเป็นลักษณะเฉพาะกลุ่ม (สุกัญญา ติระวนิช, 2538: 20)

แต่ก่อนหน้าที่อินเทอร์เน็ตจะเกิดขึ้น สื่อที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปล้วนมีข้อจำกัด และไม่สามารถส่งผ่านสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานต่างๆ เรามักจะใช้โทรศัพท์และกระดายเป็นสื่อในการติดต่อ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วโทรศัพท์เป็นการสื่อสารแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ผู้ร่วมติดต่อต้องนัดหมายให้พร้อมกัน และผลของการติดต่อก็มักไม่ได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน ส่วนการใช้กระดายเป็นไม่ว่าจะเป็นใบเสร็จรับเงินหรือแบบฟอร์มการซื้อขายต่างๆ ล้วนต้องใช้เวลาในการประมวลผล การแก้ไขข้อมูลที่อยู่บนกระดาก็เสียเวลามากมายในการส่งผ่านกระดายเป็นไป

ดังนั้น อินเทอร์เน็ตจึงถือได้ว่าเป็นสื่อชนิดใหม่ ที่จะสามารถเอาชนะข้อจำกัดต่างๆ ที่กล่าวมาได้ทั้งหมด อินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถสื่อสารกันได้แบบสองทาง ผู้ที่ต้องการติดต่อกันไม่จำเป็นต้องนัดหมายเพื่อพบปะในเวลาเดียวกัน ข้อมูลต่างๆ ที่ส่งผ่านสามารถบันทึกและเก็บไว้เป็นหลักฐานได้โดยง่าย นอกจากนี้ อินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อที่รองรับได้ทั้งการสื่อสารแบบหนึ่งต่อหนึ่ง หนึ่งต่อหลาย หรือหลายต่อหลายก็ได้ ข้อมูลสารสนเทศที่อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ตมีอยู่มากมายมหาศาล ทำให้ผู้รับสารมีตัวเลือกให้มากเท่าที่เขาต้องการ

แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารผ่านตัวกลางด้วยคอมพิวเตอร์

การสื่อสารผ่านตัวกลางด้วยคอมพิวเตอร์ (computer-mediated communication: CMC) คือ การนำเอาระบบความเชื่อมโยงเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์หรือที่รู้จักกันในนาม “World Wide Web” หรือ www เข้ามาใช้ในช่องทางการสื่อสาร ที่ซึ่ง เรด (Reid, 1991: 3) หมายถึงระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นระบบที่ใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่ายโทรคมนาคมเพื่อประกอบกันเก็บรวบรวม ส่งผ่าน และเพื่อกระบวนการติดต่อสื่อสาร เช่นเดียวกันกับ สุกัญญา สุนทรศักดิ์ (2541: 8) ได้กล่าวว่า สื่อที่ใช้เทคโนโลยีแผนใหม่ทั้งคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารดาวเทียมโดยเฉพาะสื่อที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นพื้นฐานนั้นเป็นสื่อ “สื่อใหม่” มีลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ มีการเปลี่ยนแปลงจากการที่มนุษย์เคลื่อนย้ายตัวเองจากสถานที่ที่ตนอาศัยอยู่ทางกายภาพไปสู่อีกสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นนามธรรมที่อาจเข้าถึงได้ทุกเวลาเป็นอิสระ (space less) และอกาละ (timeless) สอดคล้องกับแนวความคิดของ รัสเซล Russell (1994: 23 อ้างใน กิตติ กันภัย: 2543: 103) ที่มองว่าปัจจุบันการสื่อสารรูปแบบใหม่ CMC นี้ได้กลายมาเป็นวิธีการสื่อสารรูปแบบใหม่และได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว ด้วยคุณสมบัติการมีปฏิสัมพันธ์ (interactive) ได้ตอบกลับได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่ง “CMC : computer mediated communication” ได้นำไปสู่ความเป็นไปได้ของการปฏิวัติสังคมและโครงสร้างที่จะไปเปลี่ยนแปลงวิธีการสื่อสารของคนและมีผลต่อคนทุกคน” นอกจากนี้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ยังไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา (time) และสถานที่ (place) ระหว่างคู่สื่อสารทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนหรือเวลาใดก็ตาม

จากความหมายต่างๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ คือ การสื่อสารที่มีคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการส่งผ่านข้อมูลระหว่างผู้ส่งและผู้รับสาร ซึ่งสามารถตอบรับได้ในทันที (synchronous) โดยคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้จะต้องเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้จำนวนมาก โดยมีรูปแบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. e-mail (electronic mail) คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นเสมือนกระดาษเขียนจดหมายที่ผู้ใช้สามารถพิมพ์ข้อความต่าง ๆ ส่งผ่านคอมพิวเตอร์ไปยังคอมพิวเตอร์ของผู้รับสารได้ในทันที โดยมี e-mail address หรือที่อยู่ติดต่อได้ในระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้สามารถส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงกันได้

2.news เป็นสถานที่ที่ให้ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือแจ้งข่าวสารต่าง ๆ โดยผู้ใช้สามารถส่งข้อความเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือกระทู้ต่าง ๆ ที่มีผู้ตั้งไว้ก่อน หรืออาจจะเป็นผู้ตั้งประเด็นเพื่อหาผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

3.chat หรือ การสนทนา คือ โปรแกรมเป็นเสมือนสถานที่ที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมาร่วมสนทนาหรือคุยกันผ่านระบบคอมพิวเตอร์ โดยการพิมพ์ข้อความส่งผ่านสื่อสารกันโต้ตอบได้ในทันที (Reid, 1991: 3)

ซึ่งการใช้งานรูปแบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่มี 3 แบบดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า E-mail หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นต่างเวลากัน (asynchronous) เหมือนกับการส่งจดหมายหรือไปรษณีย์ในโลกแห่งความเป็นจริงที่จะต้องมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดส่งจดหมายมาก่อนฝากถึงผู้รับจึงตอบกลับมาในเวลาต่อมา แต่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะมีความรวดเร็วอย่างมาก news เป็นเสมือนสถานที่ที่รวบรวมคนและมีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างเปิดเผยโต้ตอบกันได้ทันทีเป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน (synchronous) แต่เป็นการฝากข้อความไว้ในหัวข้อที่มีการตั้งขึ้นเสมือนกระดานแล้วเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกัน

สำหรับ “Chat” หรือการสนทนายาก็เป็นอีกการสื่อสารชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน (synchronous) และมีวิธีการสื่อสารคล้ายกับการสื่อสารแบบเห็นหน้าคำตา (face to face communication) คือ คู่สนทนาสามารถติดต่อหรือคุยโต้ตอบกันได้ทันที โดยการพิมพ์ข้อความส่งผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ ภาษาที่ใช้มีลักษณะเป็นภาษาพูด (oral) และภาษาเขียนผสมกันสามารถเลือกคุยกับบุคคลที่ต้องการคุยได้ วิธีการคุยมีทั้งเป็นส่วนตัวระหว่าง 2 คนหรือการคุยที่เป็นกลุ่มเล็กๆ ดังที่ กิตติ กันภัย (2543: 103) ได้กล่าวไว้ว่า คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายนั้นมีพันธกิจในด้านการเป็นสื่อกลางของการสื่อสารระหว่างบุคคล (person to person communication medium) โดยการประยุกต์ใช้ E-mail Voicemail และ Desktop Video Conferencing โดยที่คอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้สนับสนุนการต่อรองระหว่างกลุ่ม (Group Negotiation) และการสร้างเวทีถกเถียงแสดงความคิดเห็น (discussion forums) ที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ การมีปฏิสัมพันธ์ในบริบท CMC เกิดขึ้นโดยไม่มีเรื่องเวลาสถานที่ (nonspatial and nontemporal environment)

ดังนั้น การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ปัจจุบันได้ถูกนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล ดังที่เฟอร์ริส (Ferris, 1997: 1 อ้างในกิตติ กันภัย 2547: 103) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง What's CMC? ว่า “การใช้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ CMC โดยเฉพาะบุคคลนั้น (individual) ใช้

อินเทอร์เน็ตเพื่อหาข้อมูลและเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่น เช่นการใช้ E-mail หรือการสนทนา (chat)” การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่อาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความรวดเร็วและการตอบกลับที่สามารถตอบกลับไปยังคู่สื่อสารได้ในทันทีคล้ายกับการพูดคุยต่อหน้ากันนั้น ยังเป็นการสื่อสารที่มีข้อจำกัด ดังที่ ปาร์ค และ ฟลอยด์ (Parks and Floyd, 1996: 81 อ้างใน กิตติ กันภัย 2543: 103) ได้อธิบายว่า “จุดแตกต่างระหว่างการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตากัน (fff: face to face communications) และการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์จะขาด social context cues คือ ขาดสภาพทางกายภาพ (physical environment) และพฤติกรรมการแสดงอวัจนภาษาระหว่างกันของผู้สื่อสาร” ดังนั้นข้อจำกัดของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์คือ การขาดการมองเห็นลักษณะท่าทาง แววตา และการแสดงอารมณ์ทางสีหน้า รวมทั้งน้ำเสียงของกลุ่มสื่อสาร แต่ข้อจำกัดดังกล่าวไม่ได้เป็นอุปสรรคสำคัญของผู้ใช้ เนื่องจากยังคงได้รับความนิยมนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังกลายเป็น “สถานที่” สำหรับการสร้างโอกาสในการรู้จักหรือเป็นมิตรกับผู้ใช้คนอื่น ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ต ดังที่ นักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้

นอกจากนี้ คลิงจ์ (Kling, 1996: 6-7 อ้างในกิตติ กันภัย 2543: 103) ได้กล่าวว่า คนจำนวนมากหวังว่าการใช้ไซเบอร์สเปซสามารถที่จะเป็นสถานที่สำหรับคนเพื่อพัฒนาการสนทนาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยกัน การคบหาสมาคม (socializing) และความรัก (romance) ออนไลน์ ซึ่งเครือข่ายคอมพิวเตอร์และระบบการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์สนับสนุนการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อใช้ในการทำงานช่วงแรก ๆ แต่ปัจจุบันได้แพร่ขยายไปใช้นอกหน้าที่การทำงาน เช่น ใช้เพื่อหาเพื่อนและคู่รัก และผู้คนมากมายพบวิธีการหาเพื่อนใหม่บนอินเทอร์เน็ตจากการใช้ Bulletin Board หรือ Chat เช่นเดียวกันกับ คอร์เซนนีย์ (Korzenny, 1978: 50 อ้างใน กิตติ กันภัย 2543: 103) เสนอข้อคิดเห็นว่า “การสื่อสารที่มีปฏิสัมพันธ์ของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้สร้างความรู้สึกความใกล้ชิดกันมากกับผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงถิ่นที่อยู่ ความใกล้ชิดทางอิเล็กทรอนิกส์ (electronic propinquity) อาจจะช่วยสนับสนุนความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนหรือความใกล้ชิดกัน”

หรือกล่าวโดยสรุปคือ การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์หรือ CMC เป็นการสื่อสารที่ก่อให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ฉันท์มิตรหรือแม้แต่ทำให้คนแต่งงานกันได้ และคนในสังคมจำนวนหนึ่งใช้ CMC เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาของตนเองที่กำลังประสบอยู่ ความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนทางออนไลน์อาจจะพัฒนามาจากคนที่ไม่เคยพบปะเห็นหน้ากันมาก่อนโดยไม่คำนึงถึงถิ่นที่อยู่หรือบางครั้งไม่คำนึงถึงเพศ อายุ และสัญชาติ (กิตติ กันภัย, 2543: 109)

ดังนั้นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เป็นการสื่อสารที่ต้องอาศัยคอมพิวเตอร์ที่มีความรวดเร็ว และมีเครือข่ายของผู้ใช้จำนวนมากมายที่ติดต่อสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เป็นเสมือนสถานที่ที่ผู้ใช้ได้พบหรือคุยกับคนจำนวนมากมายที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ไม่สามารถคาดเดาได้ถึง หน้าตา เพศ อายุ ถิ่นที่อยู่ และการมีคุณสมบัติการตอบกลับได้ในทันทีทำให้เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใช้คนอื่น ๆ ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน คนเราจะเริ่มทำความรู้จักหรือเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นเหล่านี้ เช่นเดียวกันผู้ที่ใช้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์จำนวนมากมายได้ใช้ช่องทางการสื่อสารนี้เป็นโอกาสในการสร้างสัมพันธ์ของคนเราในชีวิตจริงคือ บางคนอาจเป็นเพื่อนกัน เป็นคนรัก โดยมีการเริ่มต้นจากความสัมพันธ์ระหว่างกันแบบคนรู้จักจนกลายเป็นความสัมพันธ์ที่มีความสนิทสนมกันหรือเป็นเพื่อนกันในเวลาต่อมา

ซึ่งแนวคิดหลักที่สำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านตัวกลางด้วยคอมพิวเตอร์มี 2 ประเภทคือ (1) โปรแกรมที่นำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์นั้นมีปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งโปรแกรมหาดังกล่าวต้องมีคุณลักษณะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ กล่าวคือสามารถแสดงผล ส่งข้อมูล ได้ตอบและโปรแกรมประมวลผล ทั้งนี้คุณลักษณะดังกล่าวจะเน้นไปในเรื่องการส่งข้อมูลกลับ (feedback) ไปในลักษณะของข้อความ และ (2) ด้วยเหตุผลในเรื่องของความสะดวกสบายจากการสื่อสารผ่านตัวกลางด้วยคอมพิวเตอร์ทั้งในเรื่องของเวลาและสถานที่ (space and time) นั้น ทำให้มีผลกระทบโดยตรงกับชีวิตของคนเรา ทั้งในแง่ของตัวบุคคลที่จะมีเวลาในการทำงานมากขึ้น มีแหล่งในการสื่อสารที่เพิ่มขึ้น มีเวลาพักผ่อนมากขึ้นเนื่องจากประหยัดเวลาในการเดินทาง หรือมีกิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์มากขึ้นเป็นต้น และในแง่ของกลุ่ม เช่นจากเดิมต้องส่งเอกสารผ่านโทรสาร ก็สามารถส่งเอกสารผ่านทางอีเมลล์(e-mail) หรือการเก็บหรือส่งผ่านข้อมูลข่าวสารจำนวนมากมายได้ในคอมพิวเตอร์เครื่องเดียว เป็นต้น (กิตติ กันภัย, 2543: 110)

ปัจจุบันนี้เราอาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีการสื่อสารผ่านตัวกลางด้วยคอมพิวเตอร์นั้น ได้ถูกนำมาใช้อธิบายเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะกับเวิลด์ไวด์เว็บ ซึ่งสารที่อยู่ในกระบวนการสื่อสาร CMC ผ่านระบบเวิลด์ไวด์เว็บจะสามารถเป็นไปได้ทั้งรูปแบบตัวอักษร รูปภาพ เสียง และ ภาพเคลื่อนไหว นอกจากนี้กระบวนการสื่อสารผ่านระบบเวิลด์ไวด์เว็บดังกล่าวยังถูกพัฒนาให้ผู้ใช้มีช่องทางในการปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น จากเหตุผลของการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ จนมีการพัฒนารูปแบบในการปฏิสัมพันธ์และบริการอื่น ๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น สามารถแบ่งประเภทบริการดังกล่าวได้ตามเกณฑ์ของผู้ส่งสารและผู้รับสารเป็นหลักไว้ 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1.การสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคลไม่พร้อมกัน (one-to-one asynchronous communication) คือ การที่ส่งสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไปยังผู้รับสารเพียงคนเดียว และช่วงเวลาปฏิสัมพันธ์นั้น ไม่เป็นไปในลักษณะทันทีทันใด ผู้รับสารอาจจะต้องใช้เวลาในการรับสารที่ส่งมา ตัวอย่างของบริการประเภทนี้ได้แก่ อีเมลล์

2.การสื่อสารระหว่างบุคคลกับกลุ่มบุคคลแบบไม่พร้อมกัน (one-to-many asynchronous communication) คือ ผู้ส่งสารส่งสารผ่านคอมพิวเตอร์โดยสารดังกล่าวจะสามารถรับได้โดยผู้รับสารหลาย ๆ คน ทั้งนี้ช่วงเวลาในการปฏิสัมพันธ์ก็ยังไม่ทันทีทันใด ตัวอย่างเช่น การเขียนข้อความทิ้งไว้ในกระดานข่าว ที่ผู้ใช้บริการรายอื่น ๆ สามารถเข้ามาอ่านข้อความนั้นได้ทุกคน แต่จะมีไม่กี่คนที่เขียนได้ตอบ (feedback) กับข้อความนั้น

3.การสื่อสารแบบทันทีทันใด (synchronous communication) คือ การสื่อสารที่ผู้ส่งสารและรับสารสามารถดำเนินการกระบวนการสื่อสารไปได้ในทันทีทันใด ซึ่งรวมทั้งแบบบุคคลกับบุคคล (one-to-one) และบุคคลกับกลุ่ม (one-to-many) ด้วย ตัวอย่างเช่น การใช้ห้องสนทนา (chat room) ที่ผู้ส่งสารสามารถพิมพ์ข้อความพูดคุยกับผู้รับรายอื่น ๆ ได้ทั้งในแบบคุยเป็นการส่วนตัวและคุยหลายคน

4.การสื่อสารแบบไม่พร้อมกัน (asynchronous communication) คือ การสื่อสารที่ผู้ส่งสารและรับสารสามารถดำเนินการกระบวนการสื่อสารไปไม่ได้ในแบบทันทีทันใด ซึ่งรวมทั้งแบบบุคคล (one-to-one) บุคคลกับกลุ่ม (one-to-many) การให้บริการข้อมูลในเว็บไซต์เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดสำหรับการสื่อสารประเภทนี้ กล่าวคือ เมื่อเว็บไซต์บริการข้อมูล (sender) ผู้ใช้บริการจะเข้ามาดูข้อมูลดังกล่าวเมื่อไหร่ก็ได้ (receiver) และผู้ที่เข้ามาดูข้อมูลดังกล่าวก็อาจมีหลายรายพร้อมกัน (one-to-many) (Morris, 1996 อ้างในสายใจ สีลาขจรกิจ, 2545: 26)

นอกจากนี้ Michael Jaffe (1994 อ้างในกิตติ กันภัย 2543: 113) ได้สรุปลักษณะเด่นๆของการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ไว้ดังต่อไปนี้

1.การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย (democratic participation) คือ การมีปฏิสัมพันธ์เพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเพื่อเป้าหมายที่เป็นส่วนรวมของประเทศ โดยเฉพาะเรื่องการเมือง การสื่อสารแบบ CMC เช่นการโศกกระทู้ในกระดานข่าวในกลุ่มเกี่ยวกับการเมืองที่ผู้ใช้กระดานข่าวสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมืองได้อย่างเต็มที่

2.การตัดสินใจ (decision-making) การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ ผู้สื่อสารสามารถตัดสินใจได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว เนื่องจากในการสื่อสารดังกล่าวผู้สื่อสารทุกคนจะไม่ทราบ

สถานภาพทางสังคมที่แท้จริงของกันและกัน ซึ่งจะทำให้ผู้สื่อสารรู้สึกเท่าเทียมกัน และจะทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (เพ็ญพรรณ รัชชิตกุล, 2544:23-24)

จะเห็นได้ว่า การสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ได้เปิดโอกาสให้ผู้สื่อสารสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอย่างอิสระโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิก ซึ่งเมื่อสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกันจนถึงระดับหนึ่งแล้ว ก็จะทำให้เกิดชุมชนย่อยๆ ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือที่เรียกว่า “ชุมชนจำลอง” (virtual community) (ปรเมศวร์ รัชยากร, 2546: 40)

ในชุมชนจำลองนั้นยังพบว่ามีปรากฏการณ์สภาพแวดล้อมในการสื่อสารแบบใหม่ ดังนี้

1.สภาพไร้การขัดขวาง และควบคุม (disinheriting) จากการที่ผู้รับสารและส่งสารติดต่อสื่อสารกันผ่านจากทางคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว ทำให้ทั้งสองฝ่ายสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้อย่างเต็มที่ โดยที่ต่างฝ่ายไม่ต้องรู้จักกันมาก่อน นอกจากทั้งสองฝ่ายไม่ต้องเห็นอวัจนภาษา เช่น สีหน้า ท่าทาง และน้ำเสียงใดๆ ของคู่สื่อสารเลย

2.การเปลี่ยนเพศ (gender swapping) เป็นสิ่งที่เกิดต่อเนื่องมาจากสภาพไร้การขัดขวาง และควบคุม กล่าวคือเมื่อคู่สื่อสารไม่จำเป็นต้องรู้จักกัน และไม่ได้เห็นกันระหว่างสื่อสาร ผู้สื่อสารแต่ละฝ่ายก็สามารถเปลี่ยนเพศตัวเองเพื่อใช้ในการสื่อสารได้อย่างเป็นอิสระ

3.การเป็นตัวตนหลากหลายรูปแบบ (multiple identities) เมื่อผู้สื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์มีอิสระในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องทราบสถานภาพเพศ รูปร่างหน้าตา หรือรายละเอียดอื่น ๆ ผู้สื่อสารจึงมีโอกาที่จะเปลี่ยนบทบาท และสถานภาพของตนให้สอดคล้องกับการสื่อสาร หรือความต้องการของตนเองที่ไม่สามารถเป็นไปในชีวิตจริง (สุนิสา ทดลา, 2542: 28-29)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนับเป็นบริการหนึ่งที่ใช้สื่อสารผ่านทางคอมพิวเตอร์ และสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบไม่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุด มีการขยายขอบเขตได้ และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สื่อสารกับเราเป็นใคร จะเห็นได้ว่ามีลักษณะการสื่อสารที่เป็นรูปแบบเฉพาะตัว ซึ่งเราจะพบลักษณะดังกล่าวในการสื่อสารในห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่แสดงพฤติกรรมตรงข้ามกับความเป็นจริงได้ และยังทำให้ผู้สื่อสารสามารถสร้างจินตนาการได้ ในโลกจำลอง รวมทั้งกิจกรรมและบทสนทนาที่หลากหลาย จากลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำมาเป็นกรอบในการศึกษาถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยี

ในฐานะของเทคโนโลยีของการสื่อสารสมัยใหม่ซึ่งมีความทันสมัยเป็นอย่างมาก อินเทอร์เน็ตย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งในเชิงบวกและเชิงลบในเวลาเดียวกัน ซึ่ง John V. Pavlik (1997: 267) อภิปรายถึงผลกระทบของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่รวมถึงอินเทอร์เน็ตต่อสังคมโดยรวมเอา หนังสือ New Media Technology ในบทที่ 9 ว่าด้วย ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมของ อินเทอร์เน็ต (social and cultural consequences) เขากล่าวว่า ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม ของเทคโนโลยีสมัยใหม่ มักจะถูกโต้แย้งกันในแง่ของผลประโยชน์ ที่เป็นตัวนำมาซึ่งการพัฒนา ของสถาบันต่างๆ ในสังคม อาทิ การศึกษา การแพทย์ ไม่เว้นแม้กระทั่ง ในเรื่องศาสนา เช่น ECUNET ซึ่งเป็นเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ที่รวมเอาผู้นำศาสนาตลอดจนความเชื่อทางศาสนาหลายๆ แบบมารวมไว้ด้วยกัน และประมาณการณ์ว่ามีผู้เข้าชม หรือ log on เข้าไปจากทั่วโลก เป็นจำนวน ถึงหมื่นๆ คนต่อวัน

ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นในด้านบวกและลบจากการใช้การสนทนา (chat) ทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตเป็นการสื่อสารระหว่างกันของผู้ใช้ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสนทนา โดยมีเพียงการพิมพ์ (typing) ข้อความ สื่อสารส่งผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อสื่อสารกันได้เท่านั้น ซึ่งขาดคุณสมบัติทางด้านการมองเห็น (visual) และการได้ยิน (voice) รวมทั้งไม่สามารถสังเกตบุคลิกลักษณะ ท่าทางและอารมณ์ของกลุ่มสื่อสารได้นั้น ทำให้เป็นโอกาสในการใช้งานทั้งในด้านดีและไม่ดี ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดทั้ง ในด้านดีและไม่ดีของการใช้การสนทนา (chat) ทางอินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

Shoemaker (1979: 218) ชี้ให้เห็นว่าวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับใหญ่เกินไป ได้ทำลายภูมิปัญญาความรับผิดชอบและความสามารถในการใช้สมอง ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยี ขนาดใหญ่เกินกว่าที่มนุษย์ควบคุมได้นั้นเป็นสิ่งที่รุนแรงไร้เมตตาธรรมแฝงอยู่ในตัวมัน หากที่จะ แก้ไขได้และยังทำให้มนุษย์ตกเป็นทาสเทคโนโลยีนั้นด้วย

อาการเสพติดเป็นอาการของการติดคอมพิวเตอร์ เมื่อผู้เล่นใช้เวลายาวนานเกินไปกับ คอมพิวเตอร์และทำให้ไปกินเวลาของการทำกิจกรรมของร่างกาย (การเดินหรือการเคลื่อนไหวของ ร่างกาย การเข้าสังคม การเรียน หรือการทำงาน) นอกจากนี้ การเสพติดอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้เสพติด รู้สึกถูกละเลย ส่งผลให้เกิดภาวะซึมเศร้าที่รุนแรง ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว การไม่ลงรอยกัน

ปัญหาการหย่าร้าง ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียน การทำงาน สูญเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก และสูญเสียอาชีพ ซึ่งปัญหาที่เกิดจากการเสพติดอินเทอร์เน็ต แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ ปัญหาทางการเรียน ปัญหาทางด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ปัญหาทางด้านการเงิน ปัญหาด้านอาชีพการงาน รวมไปถึงปัญหาทางด้านร่างกาย

ในขณะที่ เรด (Reid, 1991: 19) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง electropolis : communication and community on internet relay chat ได้สรุปว่า ข้อดีของการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้นใน IRC นั้นคือ ทำให้มีเพื่อน (friendship) มีอารมณ์ขัน (humor) มีความอดกลั้นต่อสิ่งที่ไม่ชอบได้ (tolerance) ตลอดจนมีความรัก (romance) และมีอิสระในการแสดงตนโดยปราศจากบทบาทใด ๆ ทางสังคม ที่มาเป็นกรอบ นอกจากนี้ผู้ใช้ระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์สามารถที่จะเข้าถึงความรู้สึกที่มีอารมณ์อยากสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นช่องทางการเรียนรู้ทักษะการเข้าสังคมที่ปราศจากอันตรายใด ๆ เหมือนในสภาพสังคมจริง (real world) อีกทั้งความสัมพันธ์ในรูปแบบการสื่อสารแบบ IRC ยังช่วยสนับสนุนให้มีความรู้สึกที่ลึกซึ้งและทำให้ผู้ใช้มีความสุขมากขึ้นจากการที่ไม่ต้องมีบทบาทใด ๆ มาเป็นกรอบในการวางตัว และยังมีความเสมอภาคของผู้เล่น IRC ทุกคน

สำหรับการศึกษาดังผลกระทบของเทคโนโลยีในประเทศไทยนั้น กิตติ กันภัย (2543: 106-111) ได้อธิบายถึงผลกระทบของเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์และสังคม โดยจะเน้นที่การใช้คอมพิวเตอร์ส่วนตัว (personal computer) เป็นอุปกรณ์ถ่ายทอดคำเลียงข้อมูลข่าวสารเป็นตัวที่ก่อผลไว้คือ คอมพิวเตอร์สามารถนำมาใช้กับการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดสามารถสร้างสายสัมพันธ์และมิตรภาพในหมู่คนที่อาจจะไม่มีโอกาสได้พบกันมาก่อนได้ ถ้าไม่มีคอมพิวเตอร์ และ CMC อาจช่วยเพิ่มพูนภาพลักษณ์ของตัวเอง (self-image) ทำให้รู้จักตัวเองชัดเจนยิ่งขึ้นและเอื้อต่อความเป็นประชาธิปไตย สำหรับเทคโนโลยีที่เป็นมิตรและเป็นภัยต่อสังคมสามารถสังเกตลักษณะความสัมพันธ์ของเหล่าบรรดาผู้ใช้ CMC ได้หลากหลาย แต่ลักษณะที่โดดเด่น คือ ความไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริง (impersonal) และการหลอกลวง (deception) เช่น การไม่เปิดเผย การโกหกอายุ การโกหกเพศที่แท้จริงต่อคู่สนทนา นอกจากนี้ CMC ยังก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแง่ “เวลา” ที่ใช้ไปกับคอมพิวเตอร์ที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และจะไปลดทอนเวลาที่ใช้ไปกับการติดต่อแบบเห็นหน้าค่าตากันของคนในสังคม

เช่นเดียวกันกับ วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ (2543 : 54-57) ผู้เขียนหนังสือ Cyber Being: หมกคือไซเบอร์ ได้กล่าวถึงเรื่อง “คนคิดเน็ต” โดยอธิบายว่า ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นสิ่งเสพติดชนิดใหม่ และอาการเสพติดอินเทอร์เน็ตถือเป็นความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ คือ คนคิดเน็ตจะแยกตัวออกจากโลกแห่งความเป็นจริง มาสร้างและใช้ชีวิตอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ตแทน การคิดเน็ตบางครั้งก็ส่งผลร้ายทางด้านจิตใจได้ เพราะการเสพติดอินเทอร์เน็ตเป็นการกลบเกลื่อนปัญหาชีวิตที่แท้จริงเอาไว้ รอจนวันปะทุขึ้นมา อีกทั้งยังบั่นทอนเวลาในการทำกิจกรรมอื่นๆ เด็กบางคนเสียการเรียน ส่วนผู้ใหญ่เสียงาน บางคนละทิ้งความสัมพันธ์ในชีวิตจริงกับเพื่อนฝูง แฟน สามี ภรรยาหรือแม้แต่ลูก นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้โกหกคนอื่นได้ง่าย การสื่อสารทาง WWW, IRC และ ICQ เป็นเพียงตัวหนังสือและรูปภาพเท่านั้นถือเป็นข้อจำกัดที่ปิดบังเบื้องหลังเอาไว้ ใครจะรู้ว่ามีความจริงหรือความเท็จอยู่มากน้อยแค่ไหน

เจตจันทร์ ดันติเดชา นนท์ (2543: 42-45) ได้แบ่งอันตรายของอินเทอร์เน็ตออกเป็น 2 ประเด็น คือ อันตรายที่เกิดกับตัวระบบอินเทอร์เน็ตเอง และอันตรายที่เกิดกับตัวผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

1. อันตรายที่เกิดกับตัวระบบอินเทอร์เน็ต แม้ว่า อินเทอร์เน็ตจะมีประโยชน์มากมาย แต่นักวิชาการส่วนหนึ่งได้มองมุมกลับและเล็งเห็นถึงการล่มสลายของอินเทอร์เน็ต เนื่องมาจากสาเหตุหลักๆ ดังนี้

- กลุ่มสายโทรศัพท์ การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นการเชื่อมต่อทางสายโทรศัพท์ เมื่อกลุ่มสายโทรศัพท์ถูกล็อกเอาไว้แล้ว การใช้งานของกลุ่มสายอื่นๆ ก็มีโอกาสลดน้อยลง ทำให้การใช้งานของกลุ่มสายอื่นๆ ก็มีโอกาสน้อยลง ไม่สะดวก ช้าลง ไม่รวดเร็วเหมือนก่อน

- ไวรัส เป็นโปรแกรมชนิดหนึ่งเมื่อเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์แล้วจะทำลายข้อมูลในหน่วยความจำและพื้นที่ฮาร์ดดิสก์ ระบบอินเทอร์เน็ตทำให้ไวรัสกระจายได้ง่าย รวดเร็ว และกว้างขวางมากที่สุด

- การจารกรรมข้อมูล ระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความยืดหยุ่นสูง เป็นคลังข้อมูลมากมายมหาศาล และเชื่อมโยงกันทั่วโลก ทำให้มีผู้นำข้อมูลไปใช้ในทางที่ผิด อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลได้

2. อันตรายที่เกิดกับตัวผู้ใช้อินเทอร์เน็ต แยกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผู้ใหญ่ และเด็ก

อันตรายของอินเทอร์เน็ตต่อผู้ใหญ่ ได้แก่

- ข้อมูล หากผู้ใช้มีวิจารณญาณในการรับข้อมูล จะสามารถคัดลั่นใจด้วยตนเองได้ ดังนั้นข้อมูลจึงไม่ค่อยมีอันตรายต่อผู้ใช้

- การกระทำทำร้ายหรือข่มขู่ผู้ใช้ ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่ามีอำนาจเมื่อออนไลน์ พวกเขาสามารถทำอะไรหลายๆ อย่างที่ไม่สามารถทำได้เมื่อเผชิญหน้าผู้คน เช่น คำคำหยาบคายหรือกรรโชกข่มขู่ คอยรบกวนคนที่ออนไลน์อยู่ แอบติดตามเมื่อเวลาที่มีคนพูดคุยกัน

อันตรายของอินเทอร์เน็ตต่อเด็ก ได้แก่

- ข้อมูล บางข้อมูลเป็นข้อมูลที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก เนื่องจากเด็กยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะใช้วิจารณญาณในการรับข้อมูล และเลือกข้อมูลเหมือนผู้ใหญ่ และอาจถูกครอบงำได้ง่าย
- ภาพลามกเด็ก (child pornography) เป็นสื่อลามกที่เด็กๆ ถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือถูกถ่ายภาพลามก มีทั้งภาพโป๊เปลือยไปจนถึงภาพผู้ใหญ่ร่วมเพศกับเด็ก อินเทอร์เน็ตกลายเป็นแหล่งหลอกลวงในการล่อลวงเด็กออกมามีเพศสัมพันธ์ทางเพศในชีวิตจริง
- การรบกวนทั้งเวลาออนไลน์และออฟไลน์ เด็กๆ มักจะถูกล่อลวงจากนักอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การนัดพบ การหลอกลวง เป็นต้น

นอกเหนือจากอันตรายที่คุกคามผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว การใช้อินเทอร์เน็ตนานๆ ยังมีผลต่อสุขภาพของผู้ใช้อีกด้วย โดยในปัจจุบันมีโรคใหม่ที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตเกินความจำเป็น คือ “อินเทอร์เน็ต ซินโดรม” หรือ “Internet Syndrome” ซึ่ง ชัชพงศ์ ตั้งมณี และสามารถ ตาจำปี (2544: 11) ได้ให้คำจำกัดความของคำดังกล่าวว่า เป็นคำเรียกบุคคลที่มีลักษณะพฤติกรรมเสพติดอินเทอร์เน็ตมากเกินความจำเป็น โดยปกติคนทั่วไปมักจะใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ตประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อวัน แต่ยังมีคนจำนวนไม่น้อยที่เล่นอินเทอร์เน็ตยาวนานกว่า 4-5 ชั่วโมงติดต่อกัน หรือเป็นประจำ หรือทั้งวันก็มี จนกระทั่งสูญเสียความเป็นตัวเอง และส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต ร่างกาย สุขภาพจิต สัมพันธภาพกับสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านสุขภาพร่างกาย ดวงตาเป็นอวัยวะที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด จากการศึกษาวิจัยพบว่า บุคคลที่อยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานเกินกว่า 2-3 ชั่วโมงติดต่อกันในช่วง 4 เดือนขึ้นไป มีโอกาสเป็นโรคเกี่ยวกับสายตา นอกจากนี้ คอมพิวเตอร์ยังทำให้เกิดโรคผิวหนัง และโรคเกี่ยวกับทางเดินอาหารด้วย

2. สภาพจิตใจ ผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำจะมีความเครียด ประสิทธิภาพในการทำงานลดน้อยลง เพราะขาดสมาธิในการทำงาน จิตใจล่องลอย จดจ่ออยู่กับอินเทอร์เน็ต

3. อารมณ์ มนุษย์ที่อยู่ร่วมกับเทคโนโลยีมากๆ มักทำให้เกิดการเบี่ยงเบนอารมณ์ไปจากปกติ กลายเป็นความเครียด และเมื่อสะสมเอาไว้นานและบ่อยครั้ง ก็จะแสดงออกมาในลักษณะที่ก้าวร้าว

4. บุคลิกภาพ กลายเป็นบุคคลที่เก็บเนื้อเก็บตัว หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกับคนอื่นๆ ไม่คุ้นเคยสังคม ทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และครอบครัวลดลง

5. สังคม เมื่อขาดความสัมพันธ์กับครอบครัวทำให้ขาดการเรียนรู้ประสบการณ์ที่ดี เมื่อเกิดปัญหาก็มักจะแก้ปัญหาไม่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อส่วนรวมได้

จากแนวคิดและงานวิจัยต่างๆ ที่กล่าวถึงผลของใช้การสนทนาทางอินเทอร์เน็ตที่มีลักษณะโดดเด่น คือ ความมีอิสระในการได้แสดงตัวตนของผู้ใช้ซึ่งในโลกอินเทอร์เน็ตผู้ใช้จะสามารถแสดงตนได้อย่างเต็มที่ ไม่มีกรอบหรือบทบาททางสังคมใด ๆ มาบังคับทำให้ผู้ใช้การสนทนาสามารถที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เพราะการไม่เห็นและการไม่ได้ยินเสียง อีกทั้งการไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นใคร อยู่ที่ใดที่เป็นคุณสมบัติของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ และยังเอื้อต่อการฝึกการเข้าสังคมหรือการทำความรู้จักกับผู้อื่น ที่บางครั้งในโลกจริง ๆ (real world) บางคนอาจขี้อายหรือด้วยบทบาททางสังคม ทำให้ไม่สามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ในอีกด้านหนึ่งด้วยคุณสมบัติดังกล่าวของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ข้างต้นอาจเกิดผลกระทบในด้านมืดที่อาจเป็นโทษต่อผู้ใช้ด้วยกันได้ เช่น การสนทนากันด้วยเนื้อหาที่เป็นเท็จ การโกหก และพบว่าในปัจจุบันมีการเล่นโกหกเพศ คือ ผู้ชายโกหกกว่าเป็นหญิง และสวมบทบาทในการสนทนาเป็นเพศหญิง อีกทั้งการใช้เวลามากเกินไปกับการเล่นสนทนาจนไปทำให้ลดทอนการพบปะพูดคุยกับผู้คนหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตจริงลดน้อยลงไป หรือ “อาการติดเน็ต” ดังนั้น ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงผลด้านบวกและด้านลบ จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นนำมาสรุปเป็นกรอบในการศึกษาถึงความคิดเห็นในด้านบวก คือ ความเป็นอิสระในการแสดงตัวตน และไม่มีบทบาทใด ๆ มาบังคับ เกิดโอกาสในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่นด้วยกันอย่างง่ายดาย ส่วนความคิดเห็นในด้านลบ คือ การเปิดโอกาสให้เกิดการ โกหกหลอกลวง

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้ คือ การตีความ การรับสัมผัสเป็นสิ่งที่ใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมาย ซึ่งการตีความนั้นจะต้องอาศัยประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ธรรมชาติของการรับรู้ ถ้าปราศจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ จะไม่มีการรับรู้ มีแต่เพียงการรับสัมผัสเท่านั้น การรับรู้เป็นสิ่งเลือกสรร เราไม่ได้

รับรู้ไปหมดทุกอย่าง แต่เราเลือกรับรู้สิ่งเร้าเป็นบางอย่าง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับรู้ มีองค์ประกอบอันเนื่องมาจากสิ่งเร้า และองค์ประกอบของผู้รับรู้เอง (วัชร ทรัพย์มี, 2533: 42)

ทฤษฎีทางจิตวิทยาเชื่อว่า คนเรามีการรับรู้ต่างกัน การไม่ยอมรับถึงความแตกต่าง ในเรื่องการรับรู้ของแต่ละบุคคลจะส่งผลถึงความล้มเหลวทางการสื่อสารได้ การรับรู้จะเป็น ตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร ทักษะ และความคาดหวังของผู้สื่อสาร การรับรู้ยังเป็น กระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นกระบวนการเลือกรับสาร จัดสารเข้าด้วยกันและ ตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง (พัชราภา เขียวจำ, 2546: 30-31)

การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจ มักเกิดตามประสบการณ์และ การสั่งสมทางสังคม คนเราไม่สามารถสนใจกับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้หมด แต่จะเลือกรับรู้เพียง บางส่วนเท่านั้น แต่ละคนมีความสนใจและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวต่างกัน ฉะนั้นเมื่อได้รับสาร เดียวกัน ผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและรับรู้สารเดียวกันต่างกันโดยทั่วไปการรับรู้ที่ แตกต่างกัน เกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (filter) บางอย่าง คือ

1. แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ (motives) เรามักเห็นในสิ่งที่เราต้องการเห็นและได้ยิน ในสิ่งที่เราต้องการได้ยินเพื่อสนองความต้องการของตนเอง
2. ประสบการณ์เดิม (past experience) คนเราต่างเติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมต่างกัน ถูก เลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกันและคบสมาคมกับคนต่างกัน
3. กรอบอ้างอิง (frame of reference) ซึ่งเกิดจากการสั่งสมอบรมทางครอบครัวและ สังคม ฉะนั้นคนที่มาจากต่างครอบครัว สถานภาพทางสังคมต่างกัน นับถือศาสนาต่างกัน จึงมี การรับรู้ในเรื่องต่างๆ ต่างกัน
4. สิ่งแวดล้อม คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน เช่น อุณหภูมิ บรรยากาศ สถานที่ ฯลฯ จะเปิดรับข่าวสารและตีความข่าวสารที่ได้รับต่างกัน
5. สภาพจิตใจและอารมณ์ ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ฯลฯ ตัวอย่างเช่น เรามักมอง ปัญหาของตนเองเป็นปัญหาใหญ่ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การรับรู้ของบุคคลเป็นผลมาจากสภาพร่างกายหรือความสามารถ ทางกายภาพของบุคคล (individual biology or physical ability) การเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (cultural training) และลักษณะทางจิตวิทยาของบุคคล (personal psychology) นั่นเอง (พัชนี เชมจรุยา, เมตตา กฤตวิทย์ และธินันท์ อนวัชศิริวงศ์, 2541: 27)

แนวคิดเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ

สื่อมีอิทธิพลกับเราทั้งด้านดีและด้านลบ จากการศึกษาของนักวิชาการในหลายๆ สถาบัน พบว่าเด็กและเยาวชนใช้เวลาอยู่กับสื่อมากที่สุด รองลงมา คือเพื่อน เนื่องจากสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนไป สถาบันครอบครัวที่เป็นสถาบันหลักในการขัดเกลาทางสังคมไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ สื่อจึงเป็นทางเลือกสำหรับเด็ก เพื่อใช้ในการคลายความเหงา และเพื่อความเพลิดเพลิน แต่เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายใหญ่ของสื่อไม่ใช่เด็ก เนื้อหาที่สื่อนำเสนอส่วนใหญ่จึงมีความเหมาะสมกับผู้ใหญ่มากกว่า จึงเป็นที่มาของการตระหนักถึงความสำคัญของการกระบวนการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อที่จะเป็นเกราะป้องกันเด็กจากอิทธิพลของสื่อในระดับหนึ่ง (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2547: 1)

จากหนังสือ Introduction to Mass Communication: Media Literacy and Culture (Baran, 2002 อ้างใน สุรสิทธิ์ วิทาร์ฐ, 2549: 171) ได้รวบรวมความหมายของการรู้เท่าทันสื่อไว้ ดังนี้

1. คือความสามารถที่จะเข้าใจและการใช้สื่อสารรูปแบบต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
2. Alan Rubin ได้รวบรวมคำนิยามของ Media Literacy ไว้ใน Journal of Communication ดังนี้
  - ความสามารถที่จะเข้าถึงสื่อ วิเคราะห์ ประเมินและสื่อสาร (The National Leadership Conference on Media Literacy)
  - ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อในสังคม (pail messaris)
  - ความเข้าใจข้อจำกัดทางวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ การเมืองและเทคโนโลยี ในการสร้าง การผลิต และการถ่ายทอดสาร (Justin Lewis and Sut Jhally)
3. ขณะเดียวกัน Alan Rubin ก็ได้เพิ่มเติมนิยามของตนเองไว้ด้วยว่า Media Literacy คือ ความเข้าใจเทคโนโลยีและผู้ส่งสาร (source) รหัสที่ถูกต้อง (code) สาร และการคัดเลือกสาร (message and selection) การตีความ (interpretation) และผลกระทบของสารเหล่านั้น (impact)
4. William Vhrist and W. James Potter ได้เสนอว่าหลักการส่วนใหญ่ของ Media Literacy คือองค์ประกอบเหล่านี้
  - สื่อถูกประกอบสร้าง และสร้างภาพความเป็นจริง
  - มีนัยเกี่ยวกับธุรกิจการค้า
  - มีนัยทางการเมือง และอุดมการณ์ (ideology)
  - รูปแบบและเนื้อหาของสื่อแต่ละประเภทมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง

- สื่อแต่ละประเภทมีสุนทรียศาสตร์รหัส แบบแผนที่ไม่เหมือนกัน
- - ผู้รับสารต้องทำความเข้าใจกับสื่อ

5. การเป็นผู้บริโภคสื่อที่รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ ไตร่ตรอง และจำเป็นที่จะต้องเข้าใจว่า คำ ภาพ กราฟิก และเสียงทำงานร่วมกันอย่างไร ทั้งในวิธีการที่แนบเนียนและซับซ้อน สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และการประชุมผ่านจอคอมพิวเตอร์ได้ส่งอิทธิพลต่อความหมายร่วมในสังคมร่วมสมัย (นักวิชาการในมหาวิทยาลัยจาก The National Communication Association)

6. W. James Potter ได้อธิบายถึงความหมายของ Media Literacy ไว้ว่า การรู้ทันสื่อคือ ทักษะชุดหนึ่ง (a perspective) ที่พวกเรามีต่อสื่อ และใช้แปลความหมายที่พวกเราได้รับจากสื่อ เราสามารถสร้างทักษะชุดนี้ (การรู้เท่าทันสื่อ) ได้จากโครงสร้างความรู้ (knowledge structures) เครื่องมือ (tools) และข้อมูลดิบ (raw material)

จะเห็นได้ว่าตามคำนิยามนี้ มีคำสำคัญคือ โครงสร้างความรู้ เครื่องมือ และข้อมูลดิบ ซึ่งตามกระบวนการนี้ เครื่องมือหมายถึง ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และข้อมูลดิบคือ ข้อมูลต่างๆ จากสื่อ และโลกแห่งความเป็นจริง และโครงสร้างความรู้คือ ความรู้ ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อ

กล่าวโดยสรุป คือ แนวความคิดเรื่องหรือการรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง แนวคิดที่จะส่งเสริมการอ่านสื่อออก เขียนสื่อได้ หรือสร้างความสามารถในการอ่านและประเมิน วิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ได้ สร้างความสามารถในการสื่อและแสดงออกเชิงข่าวสาร ข้อมูล ความคิดเห็น อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ผ่านสื่อหลายประเภทและหลายรูปแบบ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547: 540)

การรู้เท่าทันสื่อ มีความจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ เพื่อให้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ ที่เติบโตท่ามกลางสิ่งแวดล้อมของการสื่อสารแบบใหม่ (mediascape) มีทักษะในการวิเคราะห์สื่อ และการผลิตสื่อ มีความสามารถเชิงวิพากษ์ และมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจถึงการศึกษาพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตของกลุ่มวัยรุ่นในสังคมไทย พบว่า มีงานวิจัยที่ค่อนข้างมีความหลากหลายในกลุ่มกรณีศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มนักเรียนซึ่งถือได้ว่าเป็น

กลุ่มวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านในสังคมที่มีปัจจัยและอิทธิพลรอบข้างเป็นตัวกระตุ้น ซึ่งมีผลการศึกษาที่แตกต่างกันไป ดังนั้น ผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จึงอาจเป็นประโยชน์กับการศึกษาไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่นในสังคมไทย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

เรวดี คงสุภาพกุล (2539) ได้ศึกษาถึงสถานภาพการใช้อินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัย ความรู้ ทักษะ และประโยชน์ของการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษา จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงสำรวจกับนิสิตนักศึกษาจาก 4 สถาบัน พบว่า นิสิตนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจต่อระบบอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างดี มีปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตสูง เชื่อมโยงกับการมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว และใช้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อ ค้นคว้างานวิจัย ข้อมูลวิชาการ แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนต่างสถาบัน เพื่อนต่างประเทศ พิมพ์จดหมายข่าวและงานมัลติมีเดีย

สมคิด เลิศพิริยประเสริฐ (2540) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมและทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับการพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต พบว่า เหตุผลหลักที่กลุ่มตัวอย่างใช้งานอินเทอร์เน็ต คือ ใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสารกันแบบตัวต่อตัวทั้งในรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือการใช้เสียงพูดคุยกันเหมือนโทรศัพท์ทั่วไปหรือการคุยเป็นกลุ่มสามารถที่จะเห็นและสามารถตอบกลับหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ได้เช่นกัน และยังพบอีกว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความชอบและนิยมใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบของ www : world wide web มากที่สุดเพราะว่ามีลักษณะการใช้งานที่ง่ายและสามารถใช้บริการด้านอื่น ๆ ได้ในตัว ไม่ว่าจะเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนข้อมูล การพูดคุยได้ตอบแบบ real time หรือที่เรียกว่า chat เป็นต้น

ศุภิสรา ทดลา (2542) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบพฤติกรรมสื่อสารในห้องสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบพฤติกรรมสื่อสารของผู้สนทนาเป็นไปทั้งในรูปแบบที่แตกต่างและคล้ายคลึงกันกับการแสดงออกในโลกของความเป็นจริง และเปิดโอกาสให้ผู้สนทนามีอิสรเสรีภาพในการแสดงออกในการสื่อสารอย่างไร้ขอบเขต

พรทิพย์ พัฒนานุสรณ์ (2543) ได้วิจัยเรื่อง การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นทางเพศของวัยรุ่นไทยที่นำเสนอผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกวัยรุ่นไทยชายและหญิงจำนวน 32 คนพบว่า วัยรุ่นชายและหญิงตอนต้นมักค้นหาข้อมูลด้วยการ chat โดยมี

บุคคลที่มีอิทธิพลในการค้นหาคือ เพื่อน และส่วนใหญ่หาข้อมูลเพียงลำพัง ประโยชน์และความพึงพอใจของวัยรุ่นชายเพื่อความสนุกสนาน ระบายอารมณ์ทางเพศ ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา ส่วนวัยรุ่นหญิงขึ้นอยู่กับความสนุกสนาน หาเพื่อนใหม่ และการแสวงหาความรู้ที่กว้างขวางขึ้น

พิเชษฐ์ เวชพลรักรธรรม (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของวัยรุ่นที่มีการสื่อสารในห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า ความแตกต่างระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงมีผลต่อการตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์ โดยวัยรุ่นชายมีการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิบัติในแต่ละสถานการณ์ โดยอาศัยความพึงพอใจและไม่คำนึงถึงสังคมและคนรอบข้าง ในขณะที่วัยรุ่นหญิงมีการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิบัติในสถานการณ์ โดยอาศัยความถูกต้องที่วัฒนธรรมและสังคมเป็นผู้กำหนด นอกจากนี้วัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้ค่านิยมของการมีอิสรภาพอย่างไร้ขอบเขตก่อให้เกิดค่านิยมร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการแสวงหาความรักและความสัมพันธ์ทางเพศ

วันเฉลิม สาระไชย (2544) ได้นำเสนอลักษณะการแสดงออกของวัยรุ่นในสื่ออินเทอร์เน็ตผ่านการสนทนา (chatting) ในห้องสนทนาจากโปรแกรม Pirch 98 (เพิร์ช) โดยการสร้างอัตลักษณ์ (identity) โดยการใช้ชื่อที่โดดเด่น แปลก น่าสนใจ เพื่อดึงดูดเพศตรงข้ามโดยที่เพศชายจะตั้งชื่อ เช่น MAN ส่วนผู้หญิงก็จะตั้งชื่อ เช่น PRINCESS ลักษณะคำพูดที่โน้มน้าวความสนใจ สัญลักษณ์กิริยาท่าทางผ่านตัวหนังสือ โดยมีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกันคือ เพื่อแสวงหาเพื่อนต่างเพศเป็นหลัก โดยใช้ทุกวิธีเพื่อให้เพศตรงข้ามสนใจ การที่ผู้ชายเข้าไปทักทายผู้หญิงที่ละหลายๆ คนกลายเป็นเรื่องง่าย เพราะไม่ต้องเห็นหน้ากัน หลายๆ กรณีก็จะมีการโกหกข้อมูลส่วนตัวกับผู้สนทนา เพื่อสร้างบุคลิกให้กับตนเองตามที่คู่สนทนาคาดหวัง หัวข้อหลักในการสนทนาในกลุ่มวัยรุ่นก็จะเป็นเรื่องความรัก เรื่องเพศ เรื่องเซ็กส์ และมีการส่งรูปแลกเปลี่ยนระหว่างกัน แลกเปลี่ยน E-mail address เบอร์โทรศัพท์ ท้ายที่สุดก็มีการนัดพบกัน และยังพบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายได้มีการเรียนรู้เรื่องเพศ รวมถึงแสดงความต้องการที่จะเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ เปิดเผย เนื่องจากในชีวิตปกติไม่สามารถทำได้อย่างเปิดเผย

อาทิตยา เมืองยม (2547) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้วิธีการสนทนา เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมการใช้การสนทนาและความสัมพันธ์ระหว่างกันของผู้ใช้การสนทนาทางอินเทอร์เน็ตนั้น พบว่า กลุ่มผู้สนทนาช่วงอายุ 21-30 ปีสนทนาทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ซึ่งอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา และกลุ่มผู้เล่นส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์และใช้อินเทอร์เน็ต

จากที่บ้าน และจากการศึกษาลักษณะการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มผู้สนทนาจะสนทนานานๆ ครั้งหรือสัปดาห์ละครั้ง ใช้เวลาในการเล่นประมาณ 0-2 ชั่วโมง โดยส่วนใหญ่จะนิยมเล่นโปรแกรมสนทนา pirch และ icq มากที่สุด โดยมีเหตุผลในการสนทนานั้นเพื่อการหาเพื่อนคุยหรือเพื่อนใหม่มากที่สุด

ชายไทย รักษาชาติ (2548) ศึกษาเรื่องการค้าหญิงกับมิติเรื่องเพศวิถีและสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้เสพสื่อรวมทั้งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเว็บไซต์นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเซ็กส์ การสอดแทรกภาพโป๊เปลือย และเนื้อหารวมทั้งภาพบางส่วนมีความคาบเกี่ยวกับเว็บไซต์ลามก ในพื้นที่ของโปรแกรมสนทนาผ่านระบบออนไลน์ ผู้ชายมักแสดงออกถึงเรื่องเซ็กส์ออกมาจนกลายเป็นเรื่อง “ปกติ” ซึ่งผู้วิจัยมองว่าการใช้โปรแกรมการสนทนาผ่านระบบออนไลน์เป็นส่วนประกอบที่ทำให้กลุ่มทางสังคมที่นิยมชื่นชอบในเรื่องการารมณ์ได้ใช้ความสามารถทางเทคโนโลยี เพื่อแลกเปลี่ยนรูปโป๊และกิจกรรมอื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์เพื่อแสวงหาความสุขสำราญทางเพศ นอกจากนี้โปรแกรมการสนทนาผ่านระบบออนไลน์ยังถูกใช้เพื่อคุกคามทางเพศต่อผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงไม่กล้าที่จะเข้ามาใช้ประโยชน์ในหลายๆ ส่วนของพื้นที่ในอินเทอร์เน็ต

สหชาติ บัวเที่ยง (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความไว้วางใจคู่สนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นหญิงในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ในการนัดพบ ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยสร้างความน่าสนใจในตนเองแก่คู่สนทนา เพื่อสร้างความน่าประทับใจ มีวัตถุประสงค์คือ การแสวงหาเพศตรงข้าม และเรียกร้องความสนใจต่อคู่สนทนา ปัจจัยที่มีผลต่อความไว้วางใจคู่สนทนา คือ ความสม่ำเสมอ ความจริงใจ โดยเริ่มต้นจากการสนับสนุน ก่อให้เกิดความมั่นใจและเชื่อมั่น สามารถพึ่งพาได้ จนกระทั่งเกิดความชอบพอ และพัฒนาไปสู่ความผูกพัน และความไว้วางใจในที่สุด

ศศิคารา สิงหนตร (2548) ศึกษาเรื่อง การขายบริการทางเพศผ่านห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า การขายบริการทางเพศผ่านห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบ่งออกเป็นทางตรงและทางอ้อม โดยมีปัจจัยที่ทำให้เกิดการขายบริการทางเพศผ่านห้องสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาจากปัจจัยส่วนบุคคล สังคม และเทคโนโลยีการสื่อสาร

รสสุคนธ์ ทรงคำ (2548) ศึกษาเรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลกับมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า กลุ่ม

ตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ในช่วงเวลากลางคืนและช่วงเย็นหลังเลิกเรียนตามลำดับ โดยระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละครั้ง 1-2 ชั่วโมง วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา รับข่าวสาร บันทึกลง คัดต่อสื่อสาร และธุรกิจโฆษณา ตามลำดับ

อรอุมา ศรีสุทธิพันธ์ (2545) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นและการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ และใช้เวลา 2 ชั่วโมงต่อครั้ง ช่วงเวลาที่นิยมใช้มากที่สุดคือ ช่วงกลางคืน โดยวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นหาข้อมูลข่าวสารหรือค้นหาว่า รองลงมาคือ การสนทนาทางอินเทอร์เน็ต และการอ่านหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารบนอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ

สงกรานต์ กันเนื่อง (2547) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้อินเทอร์เน็ตระบบเอดีเอสแอล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ใช้ที่บ้านของตนเอง มีระยะเวลาเฉลี่ย 2 ชั่วโมง 30 นาที ช่วงระยะเวลา 16.00 – 22.00 น. และใช้มากกว่า 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ จุดประสงค์ของการใช้ เพื่อติดตามข่าวสาร และค้นหาข้อมูลต่างๆ

หรรษา วงศ์ธรรมกูร (2541) ศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตเพื่อการสนทนาผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ค้นหาข้อมูล และหาความบันเทิง

ภาคสรุป

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการณ์สนทนาออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต” ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 2 นี้ สามารถสรุปได้ว่า

ในอดีต มนุษย์ใช้การสื่อสารระหว่างกันด้วยวิธีการสื่อสารแบบปากต่อปาก การสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ เช่น การเขียน การคัดลอก การพิมพ์ โทรศัพท์ เรื่อยมาจนกระทั่งการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ เป็นการสื่อสารแบบใหม่ที่รวมผู้คนจำนวนมาก เปิดโอกาสทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันของผู้ใช้ได้ เสมือนการทำความรู้จักกันในโลกแห่งความเป็นจริง (real world) ซึ่งเราจะพบลักษณะดังกล่าวในการสนทนาออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มผู้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทวีคูณในปัจจุบัน ก็คือกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูล, เพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร, แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องที่สนใจ เพื่อความบันเทิง คลายเครียด แก้เหงา หาเพื่อน และฆ่าเวลา เป็นต้น นอกจากนี้ ปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน เวลาและค่าใช้จ่าย รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างก็มีส่วนผลักดันให้เกิดการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารด้วยความรวดเร็ว ทุกเวลาตามต้องการและราคาถูก ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และลดความขัดแย้ง ในขณะเดียวกัน การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอาจส่งผลกระทบต่อตนเอง ได้แก่ สุขภาพร่างกายทรุดโทรม สภาพจิตใจเกิดความเครียด อารมณ์ฉุนเฉียวง่าย ก้าวร้าว สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง สูญเสียปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ด้วย

การศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมถึงข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต, พฤติกรรมการณ์สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามกรอบแนวคิดที่ได้แสดงไว้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยการใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่สังกัดในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
2. โรงเรียนวัดโนทัยพายัพ
3. โรงเรียนหอพระ
4. โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย

ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่สังกัดในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่ มีจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสิ้นจำนวน 4,913 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่

ชื่อโรงเรียน	ม.4 (คน)	ม.5 (คน)	ม.6 (คน)
โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	702	669	659
โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ	406	413	417
โรงเรียนหอพระ	331	275	222
โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย	276	261	282
รวม (คน)	1,715	1,618	1,580
รวมทั้งหมด (คน)			4,913

ที่มา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 (2549)

กลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตารางสำเร็จรูปสำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิจัย (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ, 2544: 124) พบว่า ประชากรจำนวน 4,913 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 15\%$ จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 174 คน ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ นักเรียนจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากแต่ละโรงเรียน ซึ่งถือเป็นตัวแทนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากเป็นระดับชั้นที่อยู่กลางระหว่างมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นระดับชั้นเรียนที่เพิ่งขึ้นชั้นจากมัธยมต้นและอยู่ในสภาวะการปรับตัวเข้าสู่การเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้นอยู่ในระหว่างการเตรียมตัวทดสอบความรู้และสมัครเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) นำรายชื่อนักเรียนทั้งหมดแยกเป็นสองกลุ่มตามเพศ

ขั้นที่ 3 การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากดังนี้ โดยเขียนเลขที่สมาชิกทั้งหมดของประชากรลงในแผ่นกระดาษเล็กๆ ขนาดเท่ากันแล้วม้วน นำแผ่น

ผลากทั้งหมดที่มีวนแล้วใส่ลงในกระป๋อง แบ่งเป็นนักเรียนชาย 1 กระป๋อง นักเรียนหญิง 1 กระป๋อง นำมาเขย่าให้ทั่ว หยิบขึ้นมาครั้งละ 1 อัน ได้สมาชิกหน่วยใด หน่วยนั้นก็จะเป็นสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง ทำเช่นเดียวกันนี้ไปเรื่อยๆ จนได้จำนวนม้วนผลากเท่ากับจำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง ตามที่ต้องการ (มยุรี ศรีชัย, 2539: 11) จากการคำนวณตามสัดส่วนจำนวนประชากรทั้งหมด จะได้กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ม.5 (คน)	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	669	72
โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ	413	44
โรงเรียนหอพระ	275	30
โรงเรียนกาวีละวิทยาลัย	261	28
รวม (คน)	1,618	174

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaires) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (closed-end questions) แบบเลือกตอบ (check list) และคำถามแบบประเมินค่า (rating scale) โดยแบ่งรายละเอียดของแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อต้องการทราบลักษณะโดยทั่วไปของผู้สนทนา โดยลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ ดังนี้

- เพศ
- อายุ
- รายได้
- สถานที่ใช้คอมพิวเตอร์
- ระยะเวลาที่ใช้คอมพิวเตอร์

- ลักษณะการใช้งานคอมพิวเตอร์
- ระยะเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเล่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อต้องการทราบข้อมูลลักษณะพฤติกรรมการเล่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้สนทนาโดยทั่วไป โดยลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบดังนี้การใช้งาน

- ช่วงเวลาในการเล่น
- ความถี่ในการเล่น
- ระยะเวลาในการเล่นแต่ละครั้ง
- ประเภทของการสนทนา และห้องสนทนา
- วัตถุประสงค์ในการเล่น

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเล่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อต้องการทราบอิทธิพลของปัจจัยในการเล่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านตนเอง
- ด้านพ่อแม่ ผู้ปกครอง
- ด้านครู
- ด้านกลุ่มเพื่อน
- ด้านเวลาและค่าใช้จ่าย
- ด้านเทคโนโลยี
- ด้านสื่อมวลชน

โดยการกำหนดแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่าด้วยการกำหนดความหมายของระดับอิทธิพลของปัจจัยในการเล่น (ข้อมูลเชิงบวก) เป็น 5 ระดับ ดังนี้

มีอิทธิพลมากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
มีอิทธิพลมาก	หมายถึง	4	คะแนน
มีอิทธิพลปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
มีอิทธิพลน้อย	หมายถึง	2	คะแนน
มีอิทธิพลน้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

และการกำหนดแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่าด้วยการกำหนดความหมายของระดับอิทธิพลของปัจจัยในการเล่น (ข้อมูลเชิงลบ) เป็น 5 ระดับ ดังนี้

มีอิทธิพลมากที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน
มีอิทธิพลมาก	หมายถึง	2	คะแนน
มีอิทธิพลปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
มีอิทธิพลน้อย	หมายถึง	4	คะแนน
มีอิทธิพลน้อยที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเพื่อต้องการทราบถึงผลที่ได้รับจากการสนทนาเกี่ยวกับผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการแบ่งพิจารณาผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างด้วยการกำหนดข้อคำถามเป็นคำถามแบบประเมินค่าผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีรายละเอียดดังนี้ต่อไปนี้

4.1 การกำหนดแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่าด้วยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

- ผลกระทบต่อตนเอง
- ผลกระทบต่อเวลาและค่าใช้จ่าย
- ผลกระทบต่อการเรียนรู้
- ผลกระทบต่อสังคม

โดยการกำหนดแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่าด้วยการกำหนดความหมายของผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ผลกระทบเชิงบวก) เป็น 5 ระดับ ดังนี้

มีผลกระทบมากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
มีผลกระทบมาก	หมายถึง	4	คะแนน
มีผลกระทบปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
มีผลกระทบน้อย	หมายถึง	2	คะแนน
มีผลกระทบน้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

4.2 การกำหนดแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่าด้วยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

- ผลกระทบต่อตนเอง

- ผลกระทบต่อคนในครอบครัว
- ผลกระทบต่อสังคม

โดยการกำหนดแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่าด้วยการกำหนดความหมายของผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ผลกระทบเชิงลบ) เป็น 5 ระดับ ดังนี้ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

มีผลกระทบมากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
มีผลกระทบมาก	หมายถึง	4	คะแนน
มีผลกระทบปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
มีผลกระทบน้อย	หมายถึง	2	คะแนน
มีผลกระทบน้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดการทดสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) และหาความเชื่อมั่น (reliability) ดังนี้

1. การทดสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำแบบสอบถาม แล้วนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาโครงสร้างของแบบสอบถาม (construct validity) เนื้อหา ความเหมาะสมของเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ (wording) ตลอดจนตรวจสอบว่าแบบสอบถามเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสาระของการวิจัยหรือไม่ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากที่สุดและนำคำแนะนำที่ได้รับไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริง

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (pre-test) กับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ที่ไม่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความสามารถในการสื่อความหมายที่ชัดเจน

3. ทดสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาความเชื่อมั่น Cronbach หรือที่เรียกว่า “ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient)” จากการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.9565

4. นำผลการทดสอบความเชื่อมั่นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งจึงจัดพิมพ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้วนี้ เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม (field data collection) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง เพื่อสามารถชี้แจงและตอบคำถามที่กลุ่มตัวอย่างอาจมีในขณะให้ข้อมูลทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้รับ
2. ผู้วิจัยออกเก็บข้อมูล โดยนำชุดแบบสอบถามไปแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเริ่มตั้งแต่ 15 สิงหาคม ถึง 28 สิงหาคม 2550 รวมเป็นเวลา 2 สัปดาห์
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แปรผล สรุปผล และรายงานการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนำมาประเมินผลและวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. การศึกษาลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และแจกแจงค่าร้อยละ (percentage)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการสนทนา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ที่ใช้จำแนกระดับความสำคัญของปัจจัยในการสนทนาพิจารณาจากคะแนนค่าเฉลี่ย โดยตามแนวคิดของ Likert (บุญส่ง นิลแก้ว, 2541: 146) ดังนั้นเกณฑ์การแปลผลจึงกำหนดไว้ดังนี้

สถิติค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อการนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของระดับอิทธิพลของปัจจัยในการสนทนา (ข้อมูลเชิงบวก)

4.51 – 5.00	ระดับอิทธิพลมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับอิทธิพลมาก
2.51 – 3.50	ระดับอิทธิพลปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับอิทธิพลน้อย
1.00 – 1.50	ระดับอิทธิพลน้อยที่สุด

สถิติค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อการนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของระดับอิทธิพลของปัจจัยในการสนทนา (ข้อมูลเชิงลบ)

1.00 – 1.50	ระดับอิทธิพลมากที่สุด
1.51 – 2.50	ระดับอิทธิพลมาก
2.51 – 3.50	ระดับอิทธิพลปานกลาง
3.51 – 4.50	ระดับอิทธิพลน้อย
4.51 – 5.00	ระดับอิทธิพลน้อยที่สุด

4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ที่ใช้จำแนกผลกระทบของปัจจัยในการสนทนา พิจารณาจากคะแนนค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ Likert (บุญส่ง นิลแก้ว, 2541: 146) ดังนั้นเกณฑ์การแปลผลจึงกำหนดไว้ดังนี้

สถิติค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อการนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของผลกระทบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ข้อมูลเชิงบวก)

4.51 – 5.00	ผลที่ได้รับมากที่สุด
3.51 – 4.50	ผลที่ได้รับมาก
2.51 – 3.50	ผลที่ได้รับปานกลาง
1.51 – 2.50	ผลที่ได้รับน้อย
1.00 – 1.50	ผลที่ได้รับน้อยที่สุด

สถิติค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อการนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของผลกระทบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ข้อมูลเชิงลบ)

1.00 – 1.50	ผลที่ได้รับมากที่สุด
1.51 – 2.50	ผลที่ได้รับมาก
2.51 – 3.50	ผลที่ได้รับปานกลาง
3.51 – 4.50	ผลที่ได้รับน้อย
4.51 – 5.00	ผลที่ได้รับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ปัจจัยและผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ โรงเรียนหอพระ และโรงเรียนกาวีละวิทยาลัย จำนวน 174 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและแบบง่าย (purposive sampling and simple random sampling)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/PC⁺) โดยรวบรวมผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกัน พร้อมทั้งนำเสนอในรูปของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและเรียงความเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 4 ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (แสดงรายละเอียดดังตาราง 4)

1.1 เพศ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 50.00 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.00

1.2 อายุ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 16.76 ปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.811 โดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.70 รองลงมา ได้แก่กลุ่มตัวอย่างอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.74 และกลุ่มตัวอย่างอายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.56 ตามลำดับ

1.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็น 1,365.86 บาท มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1,401.001 โดยกลุ่มตัวอย่างในช่วงความถี่สูงสุด คือ ร้อยละ 37.36 ไม่มีรายได้ รองลงมา ร้อยละ 31.03 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 1,001 – 2,000 บาท ร้อยละ 16.67 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 2,001 – 3,000 บาท ร้อยละ 7.47 มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 1,000 บาท ร้อยละ 4.60 มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 4,000 บาท และร้อยละ 2.87 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 3,001 - 4,000 บาท

1.4 การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว

จากการประมวลผลพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีคอมพิวเตอร์และเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตสูงสุด ร้อยละ 50.58 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีคอมพิวเตอร์แต่ไม่ได้เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 34.48 และกลุ่มตัวอย่างไม่มีคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 14.94

1.5 สถานที่ในการใช้คอมพิวเตอร์

สถานที่ในการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้านหรือหอพัก สูงสุด ร้อยละ 64.37 รองลงมา ได้แก่ ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 31.03 และสถานศึกษา ร้อยละ 4.60

1.6 ความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตเฉพาะวันหยุดสูงสุด ร้อยละ 51.15 รองลงมา ได้แก่ ใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน ร้อยละ 29.31 และใช้อินเทอร์เน็ตเฉพาะวันธรรมดา ร้อยละ 19.54

1.7 ระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต 1 – 2 ชั่วโมง/วัน สูงสุด ร้อยละ 45.40 รองลงมา ได้แก่ 2 – 3 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 24.14 3 ชั่วโมงขึ้นไป/วัน ร้อยละ 22.41 และต่ำกว่า 1 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 8.05

1.8 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการใช้อินเทอร์เน็ต

จากการประมวลผลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 280.47 บาท มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 339.469 มีค่าใช้จ่ายมากที่สุด 2,500 บาทต่อเดือน และไม่มีค่าใช้จ่าย กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายในช่วงความถี่สูงสุด คือ ไม่มีรายได้ ร้อยละ 27.59 รองลงมา ได้แก่ ไม่เกิน 200 บาท ร้อยละ 27.01, 401 – 600 บาท ร้อยละ 18.39, 201 – 400 บาท ร้อยละ 16.67, 601 – 800 บาท ร้อยละ 5.75, 801 – 1,000 บาท ร้อยละ 2.87 และมากกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 1.72

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสามารถกล่าวโดยสรุป คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายเท่ากับเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 16.76 ปี มีรายได้เฉลี่ย 1,365.86 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวและใช้เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือหอพัก จะใช้บริการเฉพาะวันหยุด ระยะเวลาการใช้ 1 – 2 ชั่วโมง/วัน และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 280.68 บาทต่อเดือน

วิจารณ์ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย และเพศหญิง ร้อยละ 50.00 เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธนส์ถ์ เกษมไชยานนท์ (2544: บทคัดย่อ อ้างใน อรุณา ศรีสุทธิพันธ์, 2545: 137) ที่พบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครเป็นเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่เท่ากัน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีอายุ 16 ปี ร้อยละ 47.70 อายุ 17 ปี ร้อยละ 28.74 และอายุ 18 ปี ร้อยละ 23.56 ซึ่งการมีค่าเฉลี่ยอายุที่ใกล้เคียงกันเนื่องจากกลุ่มอายุดังกล่าวเป็นกลุ่มที่มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะเทคโนโลยีสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งได้สอดคล้องกับกาญจนา แก้วเทพ (2545: 313) กล่าวว่าไว้ว่า บุคคลในวัยนี้ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในการศึกษา และบางครั้งอาจต้องการนำข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ในสังคมเพื่อการใช้ในชีวิตประจำวันและอาจเพื่อเป็นการแข่งขันกับบุคคลอื่น

รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็น 1,365.86 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากผู้ปกครอง อย่างไรก็ตาม การที่มีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนค่อนข้างสูง พ่อแม่ผู้ปกครองควรพิจารณาการให้เงินบุตรหลานที่มีความเหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวและใช้เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตสูงสุด ร้อยละ 50.58 แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความจำเป็น

สำหรับการศึกษาในปัจจุบัน ทั้งการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ในการทำรายงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรสสุคนธ์ ทรงคำ (2548: 50) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีอินเทอร์เน็ตใช้ที่บ้าน

ในส่วนของการศึกษาที่ใช้คอมพิวเตอร์นั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอุมา ศรีสุทธิพันธ์ (2545: 138) ที่ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านเนื่องจากปัจจุบันทางเลือกในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตมีมากขึ้นและไม่ได้เป็นเทคโนโลยีสำหรับผู้มีรายได้สูงเพียงกลุ่มเดียวอีกต่อไป และยังสอดคล้องกับงานศึกษาของสงกรานต์ กันเนื่อง (2547: 30) ซึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ADSL ส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านของตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.0

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตเฉพาะวันหยุดสูงสุด ร้อยละ 51.15 เช่นเดียวกับงานวิจัยของहरणा वंशचरमगुल (2541: 104) พบว่า ช่วงเวลาที่นักศึกษาใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ วันเสาร์-อาทิตย์ ในส่วนของระยะเวลาที่ใช้บริการนั้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ใช้อินเทอร์เน็ต 1 - 2 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งอาจสรุปได้ว่า พ่อแม่ผู้ปกครองให้ความสนใจใฝ่ต่อบุตรหลานในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต อาจจะวางกฎเกณฑ์ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรสสุคนธ์ ทรงคำ (2548: 53) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการให้บริการอินเทอร์เน็ตวันละ 1 - 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 61.50 เช่นเดียวกับงานวิจัยของहरणा वंशचरमगुल (2541: 104) พบว่านักศึกษาส่วนมากใช้เวลาในระดับปานกลาง คือ 2-3 ชั่วโมงต่อวัน เนื่องจากปัจจุบันสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นเสมือนอีกช่องทางหนึ่งของการสื่อสารและหาข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนและนักศึกษา

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (174)	ร้อยละ %
เพศ			
	ชาย	87	50.00
	หญิง	87	50.00
อายุ			
	16 ปี	83	47.70
	17 ปี	50	28.74
	18 ปี	41	23.56
หมายเหตุ :			
อายุมากที่สุด 18 ปี อายุน้อยที่สุด 16 ปี อายุเฉลี่ย 16.76 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.811			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
	ไม่มีรายได้	65	37.36
	ไม่เกิน 1,000 บาท	13	7.47
	1,001 – 2,000 บาท	54	31.03
	2,001 – 3,000 บาท	29	16.67
	3,001 – 4,000 บาท	5	2.87
	มากกว่า 4,000 บาท	8	4.60
หมายเหตุ :			
รายได้มากที่สุด 7,000 บาท รายได้น้อยที่สุดไม่มีรายได้ รายได้เฉลี่ย 1,365.86 บาท			
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,401.001			
การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว			
	ไม่มีคอมพิวเตอร์	26	14.94
	มีคอมพิวเตอร์และใช้เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต	88	50.58
	มีคอมพิวเตอร์และไม่ได้ใช้เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต	60	34.48

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (174)	ร้อยละ %
สถานที่ในการใช้คอมพิวเตอร์		
บ้านหรือหอพัก	112	64.37
สถานศึกษา	8	4.60
ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต	54	31.03
ความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต		
ทุกวัน	51	29.31
วันธรรมดา	34	19.54
วันหยุด	89	51.15
ระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต		
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง/วัน	14	8.05
1 - 2 ชั่วโมง/วัน	79	45.40
2 - 3 ชั่วโมง/วัน	42	24.14
3 ชั่วโมงขึ้นไป/วัน	39	22.41
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการใช้อินเทอร์เน็ต		
ไม่มีค่าใช้จ่าย	48	27.59
ไม่เกิน 200 บาท	47	27.01
201 – 400 บาท	29	16.67
401 – 600 บาท	32	18.39
601 – 800 บาท	10	5.75
801 – 1,000 บาท	5	2.87
มากกว่า 1,000 บาท	3	1.72
หมายเหตุ :		
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 280.47 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 339.469		
ค่าใช้จ่ามมากที่สุดเท่ากับ 2,500 บาทต่อเดือน และไม่มีค่าใช้จ่าม		

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (แสดงรายละเอียดดังตาราง 5)

2.1 การรู้จักการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากการแนะนำของเพื่อนมากที่สุด ร้อยละ 43.68 รองลงมา ได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง ร้อยละ 31.03 และการเรียนการสอนในห้องเรียน ร้อยละ 15.52

2.2 สถานที่ที่ใช้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักจะสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือหอพัก ร้อยละ 48.85 รองลงมา ได้แก่ ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 35.06 และโรงเรียน ร้อยละ 13.79

2.3 ความถี่ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สำหรับความถี่ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 41.96 รองลงมา ได้แก่ ทุกวัน ร้อยละ 25.86 และสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 17.24

2.4 ระยะเวลาที่ใช้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างใช้ระยะเวลาในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 1 – 2 ชั่วโมง/วันมากที่สุด ร้อยละ 39.66 รองลงมา ได้แก่ ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 21.84 และ 2 – 3 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 20.11

2.5 โปรแกรมที่ใช้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

จากการประมวลผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม MSN ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มากที่สุด ร้อยละ 88.51 รองลงมา ได้แก่ Website อื่น ๆ ร้อยละ 4.60 และโปรแกรม ICQ ร้อยละ 3.45

2.6 การรับทราบข้อมูลก่อนสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างมีการรับทราบข้อมูลเพียงคร่าว ๆ ก่อนสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ร้อยละ 72.99 รองลงมา ได้แก่ รับทราบข้อมูลทั้งหมด ร้อยละ 21.84 และไม่ทราบเลย ร้อยละ 5.17

2.7 การเลือกบุคคลที่สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับบุคคลกลุ่มใดก็ได้ มากที่สุด ร้อยละ 71.26 รองลงมา ได้แก่ บุคคลต่างเพศ ร้อยละ 17.25 และบุคคลเพศเดียวกัน ร้อยละ 11.49

2.8 ความน่าเชื่อถือของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างให้ความน่าเชื่อถือของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด ร้อยละ 58.62 รองลงมา ได้แก่ ระดับมาก ร้อยละ 18.97 และระดับน้อย ร้อยละ 13.22

สรุป

จากการศึกษาพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากการแนะนำของเพื่อน จะสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือหอพัก โดยมีความถี่ในการสนทนา 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ระยะเวลาในการสนทนา 1 – 2 ชั่วโมง/วัน ซึ่งจะสนทนาผ่านโปรแกรม MSN มีการรับทราบข้อมูลก่อนการสนทนาเพียงคร่าว ๆ โดยบุคคลที่สนทนาด้วยเป็นบุคคลกลุ่มใดก็ได้ และให้ความน่าเชื่อถือของการสนทนาอยู่ในระดับปานกลาง

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักการสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตจากการแนะนำของเพื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีการใช้อินเทอร์เน็ตกันอย่างแพร่หลาย และการใช้โทรศัพท์มีค่าใช้จ่ายสูง รวมทั้งการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นการเชิญชวนให้เพื่อนเข้ามาสนทนากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ พัฒนานุสรณ์ (2543: บทคัดย่อ) ผลการวิจัย โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกวัยรุ่นชายและหญิงจำนวน 32 คนพบว่า วัยรุ่นชายและหญิงตอนต้นมักค้นหาข้อมูลด้วยการ chat โดยมีบุคคลที่มีอิทธิพลในการค้นหาคือ เพื่อน และยังสอดคล้องกับงานศึกษาของสหชาติ บัวเที่ยง (2548:92) ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะใช้คอมพิวเตอร์ในการสนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ คุยหรือสนทนากับเพื่อน และงานวิจัยชิ้นดังกล่าวยังได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาความไว้วางใจต่อกันสนทนาโดยเริ่มจากการที่เพื่อนแนะนำเพื่อการสร้างเครือข่ายในวงสนทนาที่กลุ่มวัยรุ่นจะสร้างขึ้นมาเพื่อการรวมตัวกันเป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นขั้นตอนเริ่มแรกสุดของการเริ่มมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของวัยรุ่นอันนำไปสู่การสนทนาอย่างต่อเนื่อง

สถานที่ที่ใช้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือหอพัก ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของสงกรานต์ กันเนื่อง (2547: 30) จากการศึกษพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ADSL ส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านของตนเองมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 64.0 และมีความถี่ในการสนทนา 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์และใช้ระยะเวลาในการสนทนา 1 – 2 ชั่วโมง/วัน ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของรสสุคนธ์ ทรงคำ (2548: 54) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตสัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง และใช้ระยะเวลาในการสนทนา 1 – 2 ชั่วโมง/วันคิดเป็นร้อยละ 61.50 เช่นเดียวกัน เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของหรรษา วงศ์ธรรมกุล (2541: 104) พบว่านักศึกษาส่วนมากใช้มากระดับปานกลาง คือ 2-3 ชั่วโมงต่อวัน เนื่องจากปัจจุบันการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกำลังได้รับความนิยมจากกลุ่มนักเรียนนักศึกษา

สำหรับโปรแกรมที่ใช้ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม MSN ทั้งนี้เนื่องจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น โดยเฉพาะโปรแกรม MSN ในการสนทนาพูดคุย กำลังเป็นที่นิยมของวัยรุ่น โดยวัยรุ่นจะเข้าไปหาเพื่อนสนทนาพูดคุย พบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูงผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเหมือนกับสังคมแห่งหนึ่ง ซึ่งการเข้ามาพูดคุยไม่จำกัดอยู่กับคนที่เรารู้จักเท่านั้น แต่รวมไปถึงการพูดคุยกับเพื่อนใหม่ที่เข้ามาทุกวันไม่ซ้ำหน้าซึ่งถือเป็นเรื่องท้าทายสำหรับวัยรุ่นบางคน และรูปแบบของ MSN วัยรุ่นได้แสดงออกถึงพฤติกรรมที่หลากหลายวัยรุ่นสามารถเลือกเครือข่ายและกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน มีแบบแผนพฤติกรรม และค่านิยมที่ใกล้เคียงกัน ชอบพูดคุยในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องเรียน การเที่ยว การแต่งกาย (สหชาติ บัวเที่ยง, 2548:79-80)

การรับทราบข้อมูลก่อนสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลของคู่สนทนาอย่างคร่าว ๆ ซึ่งการเปิดเผยตนเองต่อคู่สนทนานั้นนับได้ว่ามีประโยชน์ต่อการสนทนาอย่างมาก เช่น ช่วยเพิ่มการไว้วางใจ ช่วยเพิ่มความใกล้ชิด ช่วยส่งเสริมการนับถือตน (Self-esteem) ช่วยเพิ่มความปลอดภัย เป็นต้น แต่หากการเปิดเผยนั้นเป็นการเปิดเผยที่ไม่เหมาะสมก็อาจเกิดความเสี่ยงได้ เช่น ถูกผู้อื่นปฏิเสธ ถูกผู้อื่นดูถูก ถูกผู้อื่นทำลายความเชื่อมั่นของเรา การทำให้ความเสี่ยงเหล่านั้นลดลงก็สามารถที่จะทำได้โดยเปิดเผยตนเองอย่างช้าๆ ไม่รีบร้อนจนเกินไปและต้องเป็นการเปิดเผยตนเองที่เกิดในบรรยากาศที่มีความไว้วางใจเกิดขึ้นบ้างแล้ว โดยเริ่มจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวที่ไม่ลึกซึ้งจนเกินไป และก่อนที่เปิดเผยมากกว่านั้นก็ให้สังเกตดูการตอบสนองของฝ่ายตรงข้ามว่าเขาตอบสนองต่อการเปิดเผยของเราอย่างไร และอาจจะต้องคิดว่าข้อมูลส่วนตัวของเขาที่เปิดเผยตอบกลับมานั้นเป็นอย่างไร (วิรัชญา ชาญวิชัย, 2543:9)

ทั้งนี้ วัชร ทรัพย์มี (2533: 42) ได้กล่าวว่าการรับรู้ หมายความว่า หมายถึง การตีความ การรับสัมผัส เป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมาย ซึ่งการตีความนั้นจะต้องอาศัยประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้เป็นสิ่งเลือกสรร เราไม่ได้รับรู้ไปหมดทุกอย่าง แต่เราเลือกรับรู้สิ่งเร้าเป็นบางอย่าง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับรู้ ได้แก่ สิ่งเร้า และตัวของผู้รับรู้เอง ซึ่งทฤษฎี

ทางด้านจิตวิทยาเชื่อว่าคนเรามีการรับรู้ต่างกันออกไป และการรับรู้ นั่นเองจะเป็นตัวกำหนด พฤติกรรมการสื่อสาร ทักษะคติ และความคาดหวังของผู้สื่อสารตามความเข้าใจและความรู้สึกของ ตนเอง

การเลือกบุคคลที่สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก สนทนากับบุคคลกลุ่มใดก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติ กันภัย (2543: 109) ที่กล่าวว่า การสื่อสารผ่าน คอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ฉันท์มิตร ความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนทางออนไลน์ อาจจะพัฒนามาจากคนที่ไม่เคยพบปะเห็นหน้ากันมาก่อน โดยไม่คำนึงถึงถิ่นที่อยู่หรือบางครั้ง ไม่คำนึงถึงเพศ อายุ และสัญชาติ

ความน่าเชื่อถือของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ให้ความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะมีข่าวเกี่ยวกับการหลอกลวงโดย ใช้การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับกิตติ กันภัย (2543: 106 -111) ได้อธิบายผลกระทบต่อคนและสังคมว่า เทคโนโลยีที่เป็นภัยต่อสังคม คือ การไม่เปิดเผย การโกหกอายุ การโกหกเพศที่แท้จริงต่อคู่สนทนา ซึ่งมีความสอดคล้องไปกับ งานวิจัยของพิเชษฐ์ เวชพลรักรธรรม (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ของวัยรุ่นที่มีการสื่อสารในห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า วัยรุ่นชายมีการตัดสินใจ ขอมรับหรือปฏิบัติในแต่ละสถานการณ์ โดยอาศัยความพึงพอใจและไม่คำนึงถึงสังคมและ คนรอบข้าง และวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้ค่านิยมของการมีอิสรภาพอย่างไร้ขอบเขตก่อให้เกิดค่านิยม ร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการแสวงหาความรักและความสัมพันธ์ทางเพศ

ตาราง 5 พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	จำนวน (174)	ร้อยละ %
การรู้จักการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
การแนะนำของเพื่อน	76	43.68
การเรียนรู้การสอนในห้องเรียน	27	15.52
สื่อโทรทัศน์	14	8.05
บทความในสื่อสิ่งพิมพ์	3	1.72
การศึกษาด้วยตนเอง	54	31.03
สถานที่ที่ใช้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
บ้านหรือหอพัก	85	48.85
โรงเรียน	24	13.79
บ้านเพื่อน	4	2.30
ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต	61	35.06
ความถี่ในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
ทุกวัน	45	25.86
2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์	74	42.53
สัปดาห์ละครั้ง	30	17.24
เดือนละครั้ง	23	7.47
อื่น ๆ (นาน ๆ ครั้ง, แล้วแต่โอกาส)	12	6.90
ระยะเวลาที่ใช้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง/วัน	38	21.84
1 – 2 ชั่วโมง/วัน	69	39.66
2 – 3 ชั่วโมง/วัน	35	20.11
3 ชั่วโมงขึ้นไป/วัน	32	18.39

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการณ์สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	จำนวน (174)	ร้อยละ %
โปรแกรมที่ใช้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
ไอซีคิว (ICQ)	6	3.45
เน็ตมีตติ้ง (Netmeeting)	3	1.72
เอ็มเอสเอ็น (MSN)	154	88.51
เพิร์ช (Pirch)	3	1.72
Website อื่น ๆ	8	4.60
การรับทราบข้อมูลก่อนสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
ทราบข้อมูลทั้งหมด	38	21.84
ทราบเพียงคร่าว ๆ	127	72.99
ไม่ทราบเลย	9	5.17
การเลือกบุคคลที่สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
เพศเดียวกัน	20	11.49
ต่างเพศ	30	17.25
กลุ่มใดก็ได้	124	71.26
ความน่าเชื่อถือของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
น้อยที่สุด	5	2.87
น้อย	23	13.22
ปานกลาง	102	58.62
มาก	33	18.97
มากที่สุด	11	6.32

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (แสดงรายละเอียด ตาราง 6)

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในระดับมาก ได้แก่ ด้านเวลาและค่าใช้จ่าย และด้านตนเอง ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสื่อมวลชน ด้านครู และด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง (ตาราง 7) เมื่อจำแนกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้านผลการวิจัย (ตาราง 8) พบว่า

ด้านตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.610 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ปัจจัยด้านตนเองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ได้แก่

- ต้องการพักผ่อนและคลายเครียด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92
- ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82
- ต้องการความหลากหลายของข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74
- ต้องการแสวงหาความบันเทิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72

ปัจจัยด้านตนเองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- ต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49
- ต้องการแสวงหาเพื่อนใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28
- ต้องการใช้เป็นสื่อในการแสดงความคิดและความรู้สึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27
- ต้องการติดต่อธุระส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05

ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านพ่อแม่ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.488 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ปัจจัยด้านพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- เมื่ออยู่บ้านคนเดียว รู้สึกสบายใจและสามารถทำอะไรได้อย่างสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24
- มีโอกาสคบทั้งเพื่อนชายและหญิงได้ โดยพ่อแม่ไม่ห้าม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16
- สนับสนุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07
- ยอมรับฟังความคิดเห็นเรื่องการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89
- แนะนำการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตให้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40

ปัจจัยด้านพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50) ได้แก่

- ได้รับคำปรึกษาจากพ่อแม่ น้อยหรือไม่ได้รับคำปรึกษาเลย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44
- ไม่สนใจที่จะควบคุมการใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33
- ไม่มีเวลาว่างให้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05
- ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นใจเมื่ออยู่กับพ่อแม่เท่ากับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.99

ด้านครู

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.403 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ปัจจัยด้านครูที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- ให้งานมากเกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51
- เปิดโอกาสให้ท่านใช้บริการอินเทอร์เน็ตตามสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28
- สื่อการสอนดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14
- ใช้เนื้อหาหรือวิธีในการสอนที่ยากเกินไป นักเรียนไม่เข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99
- รับฟังความคิดเห็นของท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87
- ให้ความสนใจนักเรียนเป็นบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81
- ไม่มีความชำนาญในเรื่องที่สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18
- ละเลยในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16

ด้านกลุ่มเพื่อน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.622 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- ต้องการเข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37
- ชักชวนให้ท่านใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31
- ต้องการพบเพื่อนหรือคนที่รู้จักที่เข้ามาใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28
- ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16
- กลุ่มเพื่อนใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ตสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03
- คุยกับเพื่อนในกลุ่มเรื่องการให้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99
- กิดหรือทำสิ่งใดตามกลุ่มเพื่อนเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96

ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50) ได้แก่

- เพื่อนในกลุ่มมักไม่สนใจในเวลาเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

ด้านเวลาและค่าใช้จ่าย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่ายมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.755 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่ายที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ได้แก่

- ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90
- ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75
- ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70
- ต้องการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่ายที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- ใช้จ่ายการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตต่อชั่วโมงมีราคาไม่สูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ด้านเทคโนโลยี

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.667 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่จากการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47
- ต้องการความทันสมัยในยุคปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38
- การใช้บริการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้รู้สึกว้าทันสมัยนำเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17
- ไม่พบปัญหาในการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97
- ทำตามกระแสนิยมในการสนทนาลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87

ด้านสื่อมวลชน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.675 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ปัจจัยด้านสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- รู้จักบริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20
- พบแบบอย่างการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.15

- มักยึดรูปแบบการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากการดูมิวสิกวิดีโอ ละคร หรือภาพยนตร์ที่พบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84

- สนใจไปร้านอินเทอร์เน็ตที่พบเห็นในสื่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61

ปัจจัยด้านสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50) ได้แก่

- มักซื้อหรือเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามรุ่นใหม่ ๆ ที่พบเห็นจากสื่อมวลชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49

สรุป

จากผลการวิจัยดังกล่าว (ตาราง 7) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่าย และปัจจัยด้านตนเอง สูงที่สุด คือระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ปัจจัยด้านสื่อมวลชน ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง ตามลำดับ

ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่าย (ตาราง 6) พบว่า ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่ายมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ต้องการความสะดวกรวดเร็ว ในการติดต่อสื่อสาร ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ และต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90, 3.75 และ 3.70 ตามลำดับ สำหรับปัจจัยด้านตนเอง

(ตาราง 10) พบว่า ปัจจัยด้านตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ต้องการพักผ่อน และคลายเครียด ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน และต้องการความหลากหลายของข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92, 3.82 และ 3.74 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าว (ตาราง 6) ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยในเรื่อง ต้องการพักผ่อนและคลายเครียด ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ ต้องการแสวงหาความบันเทิง ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และอาจารย์ให้งานมากเกินไป สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยในเรื่อง ค่าใช้จ่ายในการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตต่อชั่วโมงมีราคาไม่สูง ต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความคิดเห็น และต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่จากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยในเรื่อง การซื้อหรือเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามรุ่นใหม่ๆ ที่พบเห็นจากสื่อมวลชน ได้รับคำปรึกษาจากพ่อแม่ น้อยหรือไม่ได้รับคำปรึกษาเลย และผู้ปกครองแนะนำการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตให้

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาในภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่าย โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ที่สรุปได้ว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เป็นการสื่อสารรูปแบบใหม่ และได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วด้วยคุณสมบัติการมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกลับได้ในเวลาเดียวกัน ดังคำกล่าวของ Russell (1994: 23 อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2545: 118-119) ที่กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ได้นำไปสู่ความเป็นไปได้ของการปฏิวัติสังคมและโครงสร้างที่จะไปเปลี่ยนแปลงวิธีการสื่อสารของคน และมีผลต่อคนทุกคน นอกจากนี้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ยังไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ระหว่างคู่สื่อสาร ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนและเวลาใดก็ตาม

นอกจากนี้ โปรแกรมที่ใช้ในการสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันนี้มีฟังก์ชันการใช้งานที่หลากหลาย เช่น การสนทนาที่สามารถมองเห็นหน้าของกลุ่มสนทนาได้ มีรูปภาพแทนคำสนทนา และไม่ใช่การสนทนาโดยการพิมพ์ตัวอักษรอย่างเดียว แต่สามารถสนทนาด้วยเสียงได้ รวมทั้งไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการเล่นอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกันและห่างไกลกันมีความสะดวก คล่องตัว และประหยัดเวลาในการติดต่อระหว่างกันได้มากขึ้น

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ McLuhan (1964 อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2545: 118-119) ซึ่งมองว่าสื่อทุกชนิดคือการขยายประสบการณ์ด้านผัสสะของมนุษย์ (extension of experience) โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ขยายประสบการณ์ของมนุษย์ออกไปอย่างมากมายจนราวกับว่าทำให้คนจำนวนมากสามารถจะไปรู้เรื่องที่ไหนก็ได้ ภายในเวลาที่รวดเร็ว ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบันทำให้อุปสรรคด้านระยะทางและกาลเวลาเป็นเรื่องที่ไร้ความหมาย เพราะไม่ว่าจะปิดกั้นประสบการณ์ของมนุษย์ได้อีกต่อไปแล้ว ซึ่งข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ต่างๆ จะสามารถเข้าถึงกันได้อย่างทั่วถึงทั้งโลก โดย “เวลา” และ “สถานที่” จะไม่เป็นอุปสรรคอีกต่อไป

สำหรับปัจจัยด้านตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการพักผ่อนและคลายเครียด ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าครอบครัว ดังนั้นการได้สนทนากับเพื่อน ๆ จึงเป็นการพักผ่อนและคลายเครียดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะการใช้โปรแกรม MSN ในการสนทนาพูดคุยซึ่งกำลังเป็นที่นิยมของวัยรุ่นโดยวัยรุ่นจะเข้าไปหาเพื่อนสนทนาพูดคุย พบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูงผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเหมือนกับสังคมหนึ่ง ซึ่งการเข้ามาพูดคุยไม่จำกัดอยู่กับคนที่เรารู้จักแค่นั้น แต่รวมไปถึงการพูดคุยกับเพื่อนใหม่ที่เข้ามาทุกวันไม่ซ้ำหน้าซึ่งถือเป็นเรื่องท้าทายสำหรับวัยรุ่นบางคน และรูปแบบของ MSN วัยรุ่นได้แสดงออกถึงพฤติกรรมที่หลากหลาย วัยรุ่นสามารถเลือกเครือข่ายและกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน มีแบบแผนพฤติกรรม และค่านิยมที่ใกล้เคียงกันและชอบพูดคุยในเรื่องเดียวกัน (สหชาติ บัวเที่ยง, 2548:79-80)

ดังเช่นคำพูดของกรณีตัวอย่างในงานวิจัยได้กล่าวว่า “...เพราะรูปแบบของเอ็มเอสเอ็นที่ใช้ในการแชทสามารถสื่อสารกันได้โดยการพูดคุยโต้ตอบกันทันทีได้ และเข้าไปหาเพื่อนคุยกับใครก็ได้ไม่ว่าเพศไหน ที่สำคัญได้คุยกับคนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน ซึ่งมันรู้สึกตื่นเต้นเวลามีการโต้ตอบมาหา แรกๆ ที่เข้าไปคุยสนทนากับคนอื่นรู้สึกประหม่าเหนียวหน้อยเพราะเราไม่เคยใช้โปรแกรม

การคุยแบบนี้มาก่อน ตอนนั้นเป็นอะไรที่แปลกใหม่มาก ได้รู้จักกับเพื่อนต่างสถาบันมากขึ้น เพราะถ้าเป็นชีวิตจริงคงไม่กล้าเดินเข้าไปคุยได้อย่างการสนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้เรารู้สึกไม่เกร็งต่อการพูดคุย สามารถพูดคุยแบบไหนออกไปก็ได้ตามตัวเราเอง...” (สหชาติ บัวเที่ยง, 2548:80)

ดังนั้น การใช้โปรแกรม MSN ในการสนทนาพูดคุยได้ถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการพักผ่อนและคลายเครียดซึ่งกำลังได้รับความนิยมของวัยรุ่นในสังคมไทยยุคปัจจุบัน

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	
ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง												
เมื่ออยู่บ้านคนเดียว รู้สึกสบายใจและสามารถทำอะไรได้อย่างสะดวก	7	4.02	31	17.82	76	43.68	34	19.54	26	14.94	2.62	ปานกลาง
มีโอกาสดบฟังเพื่อนชายและหญิงได้โดยพ่อแม่ไม่ห้าม	18	10.34	23	13.22	68	39.08	43	24.71	22	12.64	3.16	ปานกลาง
สนับสนุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	10	5.75	19	10.92	99	56.90	41	23.56	5	2.87	3.07	ปานกลาง
ยอมรับฟังความคิดเห็นเรื่องการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	13	7.47	33	18.97	93	53.45	30	17.24	5	2.87	2.89	ปานกลาง
ได้รับคำปรึกษาจากพ่อแม่ น้อยหรือไม่ได้รับคำปรึกษาเลย	39	22.41	50	28.74	63	36.21	14	8.05	8	4.60	2.44	น้อย
แนะนำการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตให้	35	20.11	58	33.33	61	35.06	16	9.20	4	2.30	2.40	น้อย
ไม่สนใจที่จะควบคุมการใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	31	17.82	68	39.08	63	36.21	11	6.32	1	0.57	2.33	น้อย
ไม่มีเวลาว่างให้	60	34.48	59	33.91	43	24.71	11	6.32	1	0.57	2.05	น้อย
ไม่ได้รับความอบอุ่นใจเมื่ออยู่กับพ่อแม่เท่ากับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	77	44.25	42	24.14	40	22.99	10	5.75	5	2.87	1.99	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านครู												
ให้งานมากเกินไป	5	2.87	19	10.92	64	36.78	55	31.61	31	17.82	2.87	ปานกลาง
เปิดโอกาสให้ท่านใช้บริการ	3	1.72	33	18.97	71	40.80	47	27.01	20	11.49	3.51	มาก
อินเทอร์เน็ตตามสะดวก											3.28	ปานกลาง
สื่อการสอนดึงดูดความสนใจ	5	2.87	28	16.09	84	48.28	51	29.31	6	3.45	0.958	ปานกลาง
ใช้เนื้อหาหรือวิธีในการสอนที่ยากเกินไป นักเรียนไม่เข้าใจ	2	1.15	43	24.71	91	52.30	31	17.82	7	4.02	3.14	ปานกลาง
รับฟังความคิดเห็นของท่าน	12	6.90	42	24.14	78	44.83	41	23.56	1	0.57	2.99	ปานกลาง
ให้ความสนใจนักเรียนเป็นบางคน	11	6.32	46	26.44	88	50.57	23	13.22	6	3.45	0.873	ปานกลาง
ไม่มีความชำนาญในเรื่องการสอน	42	24.14	77	44.25	39	22.41	13	7.47	3	1.72	2.81	น้อย
ละเอียดในการเรียนการสอน	45	25.86	73	41.95	42	24.14	12	6.90	2	1.15	2.18	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านกลุ่มเพื่อน													
ต้องการเข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ ได้	7	4.02	21	12.07	68	39.08	56	32.18	22	12.64	3.07	0.622	ปานกลาง
ชักชวนให้ท่านใช้บริการสนทนามานาน	6	3.45	25	14.37	71	40.80	53	30.46	19	10.92	3.31	0.965	ปานกลาง
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต													
ต้องการพบเพื่อนหรือคนที่รู้จักที่เข้ามาใช้บริการ	11	6.32	12	6.90	86	49.43	48	27.59	17	9.77	3.28	0.958	ปานกลาง
ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน	9	5.17	28	16.09	78	44.83	44	25.29	15	8.62	3.16	0.972	ปานกลาง
กลุ่มเพื่อนใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต	16	9.20	34	19.54	70	40.23	37	21.26	17	9.77	3.03	1.083	ปานกลาง
สม่ำเสมอ													
คุยกับเพื่อนในกลุ่มเรื่องการใช้บริการ	10	5.75	36	20.69	84	48.28	33	18.97	11	6.32	2.99	0.940	ปานกลาง
สนทนามานานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต													
คิดหรือทำสิ่งใดตามกลุ่มเพื่อนเสมอ	8	4.60	46	26.44	75	43.10	35	20.11	10	5.75	2.96	0.940	ปานกลาง
เพื่อนในกลุ่มมักไม่สนใจในเวลาเรียน	27	15.52	71	40.80	55	31.61	13	7.47	8	4.60	2.45	0.994	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านเวลาและค่าใช้จ่าย													
ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร	1	0.57	11	6.32	42	24.14	71	40.80	49	28.16	3.70	0.755	มาก
ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ	0	0.00	13	7.47	58	33.33	62	35.63	41	23.56	3.75	0.901	มาก
ต้องการให้เวลารอให้เป็นประโยชน์	2	1.15	12	6.90	58	33.33	67	38.51	35	20.11	3.70	0.909	มาก
ต้องการประหยัดเวลาค่าใช้จ่าย	4	2.30	15	8.62	57	32.76	61	35.06	37	21.26	3.64	0.985	มาก
ให้จ่ายค่าธรรมเนียมต่อระบบอินเทอร์เน็ตต่อชั่วโมงมีราคาไม่สูง	7	4.02	19	10.92	60	34.48	56	32.18	32	18.39	3.50	1.041	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านเทคโนโลยี													
ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่จากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	6	3.45	19	10.92	62	35.63	61	35.06	26	14.94	3.17	0.667	ปานกลาง
ต้องการความทันสมัยในยุคปัจจุบัน	5	2.87	23	13.22	66	37.93	61	35.06	19	10.92	3.38	0.946	ปานกลาง
การใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้รู้สึกว่ามันสะดวก	6	3.45	28	16.09	82	47.13	47	27.01	11	6.32	3.17	0.894	ปานกลาง
ไม่พบปัญหาในการใช้เทคโนโลยี	8	4.60	31	17.82	102	58.62	25	14.37	8	4.60	2.97	0.832	ปานกลาง
ทำตามกระแสนิยมในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	12	6.90	43	24.71	81	46.55	32	18.39	6	3.45	2.87	0.912	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านสื่อมวลชน												
รู้จักบริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อต่างๆ	9	5.17	22	12.64	78	44.83	55	31.61	10	5.75	2.86	ปานกลาง
พบแบบอย่างการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อต่างๆ	7	4.02	22	12.64	95	54.60	38	21.84	12	6.90	3.15	ปานกลาง
มักใช้รูปแบบการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากการดูมิวสิควิดีโอ ละคร หรือภาพยนตร์ที่พบ	11	6.32	44	25.29	85	48.85	30	17.24	4	2.30	2.84	ปานกลาง
สนใจไปอ่านอินเทอร์เน็ตที่พบเห็นในสื่อ	37	21.26	44	25.29	56	32.18	24	13.79	13	7.47	2.61	ปานกลาง
มักซื้อหรือเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามรุ่นใหม่ๆ ที่พบเห็นจากสื่อมวลชน	25	14.37	62	35.63	66	37.93	18	10.34	3	1.72	2.49	น้อย

ตาราง 7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านเวลาและค่าใช้จ่าย	3.70	0.755	มาก
ด้านตนเอง	3.54	0.610	มาก
ด้านเทคโนโลยี	3.17	0.667	ปานกลาง
ด้านกลุ่มเพื่อน	3.07	0.622	ปานกลาง
ด้านสื่อมวลชน	2.86	0.675	ปานกลาง
ด้านครู	2.84	0.403	ปานกลาง
ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง	2.62	0.488	ปานกลาง

ตาราง 8 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ในเรื่องต่างๆ

	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนามานาน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			$\bar{X}$
1	ต้องการพักผ่อนและคลายเครียด	3	1.72	7	4.02	30	17.24	95	54.60	39	22.41	3.92	0.843	มาก
2	ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร	1	0.57	11	6.32	42	24.14	71	40.80	49	28.16	3.90	0.906	มาก
3	ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน	3	1.72	5	2.87	42	24.14	94	54.02	30	17.24	3.82	0.810	มาก
4	ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ	0	0.00	13	7.47	58	33.33	62	35.63	41	23.56	3.75	0.901	มาก
5	ต้องการแสวงหาความบันเทิง	4	2.30	8	4.60	52	29.89	79	45.40	31	17.82	3.72	0.891	มาก
6	ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2	1.15	12	6.90	58	33.33	67	38.51	35	20.11	3.70	0.909	มาก
7	ต้องการประหยัดเวลาค่าใช้จ่าย	4	2.30	15	8.62	57	32.76	61	35.06	37	21.26	3.64	0.985	มาก
8	ให้งานมากเกินไป	5	2.87	19	10.92	64	36.78	55	31.61	31	17.82	3.51	1.001	มาก
9	ใช้จ่ายการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตต่อชั่วโมงมีราคาไม่สูง	7	4.02	19	10.92	60	34.48	56	32.18	32	18.39	3.50	1.041	ปานกลาง
10	ต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็น	4	2.30	18	10.34	59	33.91	74	42.53	19	10.92	3.49	0.904	ปานกลาง
11	ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่จากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	6	3.45	19	10.92	62	35.63	61	35.06	26	14.94	3.47	0.989	ปานกลาง
12	ต้องการความทันสมัยในยุคปัจจุบัน	5	2.87	23	13.22	66	37.93	61	35.06	19	10.92	3.38	0.946	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
13	ต้องการเข้ากลุ่มเพื่อน ๆ ได้	7	4.02	21	12.07	68	39.08	56	32.18	22	12.64	3.37	0.988	ปานกลาง
14	ชักชวนให้ท่านใช้บริการสนทนาผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	6	3.45	25	14.37	71	40.80	53	30.46	19	10.92	3.31	0.965	ปานกลาง
15	ต้องการแสวงหาเพื่อนใหม่	8	4.60	31	17.82	65	37.36	44	25.29	26	14.94	3.28	1.068	ปานกลาง
16	เปิดโอกาสให้ท่านใช้บริการอินเทอร์เน็ต ตามสะดวก	3	1.72	33	18.97	71	40.80	47	27.01	20	11.49	3.28	0.958	ปานกลาง
17	ต้องการพบเพื่อนหรือคนที่รู้จักที่เข้ามา ใช้บริการ	11	6.32	12	6.90	86	49.43	48	27.59	17	9.77	3.28	0.958	ปานกลาง
18	ต้องการใช้เป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็น และความรู้สึก	3	1.72	31	17.82	72	41.38	52	29.89	16	9.20	3.27	0.920	ปานกลาง
19	เมื่ออยู่บนคนเดียวรู้สึกสบายใจและ สามารถทำอะไรได้อย่างสะดวก	7	4.02	31	17.82	76	43.68	34	19.54	26	14.94	3.24	1.041	ปานกลาง
20	รู้จักบริการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตจากสื่อต่างๆ	9	5.17	22	12.64	78	44.83	55	31.61	10	5.75	3.20	0.919	ปานกลาง
21	การใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ทำให้รู้สึกว่าการสนทนา เทคโนโลยี	6	3.45	28	16.09	82	47.13	47	27.01	11	6.32	3.17	0.894	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
22 มีโอกาสคบทั้งเพื่อนชายและหญิงได้ โดยพ่อแม่ไม่ห้าม	18	10.34	23	13.22	68	39.08	43	24.71	22	12.64	3.16	ปานกลาง
23 ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน	9	5.17	28	16.09	78	44.83	44	25.29	15	8.62	3.16	ปานกลาง
24 พบแบบอย่างการสนทนผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตจากสื่อต่างๆ	7	4.02	22	12.64	95	54.60	38	21.84	12	6.90	3.15	ปานกลาง
25 สื่อการสอนดึงดูดความสนใจ	5	2.87	28	16.09	84	48.28	51	29.31	6	3.45	3.14	ปานกลาง
26 สนับสนุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	10	5.75	19	10.92	99	56.90	41	23.56	5	2.87	3.07	ปานกลาง
27 ต้องการติดต่อรู้ส่วนตัว	11	6.32	47	27.01	58	33.33	38	21.84	20	11.49	3.05	ปานกลาง
28 กลุ่มเพื่อนใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต สม่ำเสมอ	16	9.20	34	19.54	70	40.23	37	21.26	17	9.77	3.03	ปานกลาง
29 คุยกับเพื่อนในกลุ่มเรื่องการใช้บริการ สนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	10	5.75	36	20.69	84	48.28	33	18.97	11	6.32	2.99	ปานกลาง
30 ใช้เนื้อหาหรือวิธีในการสนทนาที่ยาก เกินไป นักเรียนไม่เข้าใจ	2	1.15	43	24.71	91	52.30	31	17.82	7	4.02	2.99	ปานกลาง
31 ไม่พบปัญหาในการใช้เทคโนโลยี	8	4.60	31	17.82	102	58.62	25	14.37	8	4.60	2.97	ปานกลาง
32 คิดหรือทำสิ่งใดตามกลุ่มเพื่อนเสมอ	8	4.60	46	26.44	75	43.10	35	20.11	10	5.75	2.96	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสหกรณ์ผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
33 ยอมรับฟังความคิดเห็นเรื่องการสหกรณ์ผ่าน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	13	7.47	33	18.97	93	53.45	30	17.24	5	2.87	2.89	ปานกลาง
34 ทำตามกระแสนิยมในการสหกรณ์ผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	12	6.90	43	24.71	81	46.55	32	18.39	6	3.45	2.87	ปานกลาง
35 รับฟังความคิดเห็นของท่าน	12	6.90	42	24.14	78	44.83	41	23.56	1	0.57	2.87	ปานกลาง
36 มักยึดรูปแบบการสหกรณ์ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต จากการดูวิดีโอ	11	6.32	44	25.29	85	48.85	30	17.24	4	2.30	2.84	ปานกลาง
37 ให้ความสนใจนักเรียนเป็นบางคน	11	6.32	46	26.44	88	50.57	23	13.22	6	3.45	2.81	ปานกลาง
38 สนใจไปร้านอินเทอร์เน็ตที่พบเห็นใน สื่อ	37	21.26	44	25.29	56	32.18	24	13.79	13	7.47	2.61	ปานกลาง
39 มักซื้อหรือเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตามรุ่นใหม่ๆ ที่พบเห็นจากสื่อมวลชน	25	14.37	62	35.63	66	37.93	18	10.34	3	1.72	2.49	น้อย
40 ให้ความสำคัญจากพ่อแม่ น้อยหรือไม่ ให้ความสำคัญเลย	39	22.41	50	28.74	63	36.21	14	8.05	8	4.60	2.44	น้อย
41 แนะนำการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตให้	35	20.11	58	33.33	61	35.06	16	9.20	4	2.30	2.40	น้อย

ตาราง 8 (ต่อ)

	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				$\bar{X}$
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
42	ไม่สนใจที่จะควบคุมการใช้บริการ สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	31	17.82	68	39.08	63	36.21	11	6.32	1	0.57	2.33	0.861	น้อย
43	ไม่มีความชำนาญในเรื่องที่สอน	42	24.14	77	44.25	39	22.41	13	7.47	3	1.72	2.18	0.944	น้อย
44	ละเอียดในการเรียนการสอน	45	25.86	73	41.95	42	24.14	12	6.90	2	1.15	2.16	0.927	น้อย
45	ไม่มีเวลาว่างให้	60	34.48	59	33.91	43	24.71	11	6.32	1	0.57	2.05	0.948	น้อย
46	ไม่ได้รับความอบอุ่นใจเมื่ออยู่กับพ่อแม่ เท่ากับการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต	77	44.25	42	24.14	40	22.99	10	5.75	5	2.87	1.99	1.082	น้อย

ตอนที่ 4 ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4.1 ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง: ผลกระทบเชิงบวก (แสดงรายละเอียดดังตาราง 9)

เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย ส่วนผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผลกระทบต่อตนเอง และผลกระทบต่องสังคม (ตาราง 10) เมื่อจำแนกผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้านผลการวิจัย (ตาราง 11) พบว่า

ผลกระทบต่อตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อตนเองที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.668 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ผลกระทบเชิงบวกด้านตนเองที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับที่มาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ได้แก่

- ได้รับการผ่อนคลายความเครียด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67
- ได้รับความรู้ใหม่ๆ จากการสนทนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63
- ได้สร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63
- ได้สร้างสายสัมพันธ์และมิตรภาพใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60
- รู้สึกได้พักผ่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

ผลกระทบเชิงบวกด้านตนเองที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- ได้พบความน่าสนใจในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50
- เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

ผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.742 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ผลกระทบเชิงบวกด้านการใช้เวลาและค่าใช้จ่ายที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ได้แก่

- ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70
- ประหยัดเวลาในเดินทางเพื่อติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64
- ประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

ผลกระทบเชิงบวกด้านการใช้เวลาและค่าใช้จ่ายที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40

ผลกระทบต่อการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.670 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ผลกระทบเชิงบวกด้านการเรียนรู้ที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ได้แก่

- ได้เพิ่มพูนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64
- ติดตามข้อมูล ข่าวสาร ได้ทันเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63
- ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

ผลกระทบต่อสังคม

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อสังคมที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.763 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ผลกระทบเชิงบวกด้านสังคมที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ได้แก่

- สังคมก้าวสู่ความเจริญและทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64
- เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

ผลกระทบเชิงบวกด้านสังคมที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- เกิดความร่วมมือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32

สรุป

จากผลการวิจัยดังกล่าว (ตาราง 10) พบว่า ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย ส่วนผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผลกระทบต่อตนเอง และผลกระทบต่อสังคม

ผลกระทบเชิงบวกด้านการเรียนรู้ (ตาราง 9) พบว่า เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้เพิ่มพูนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ติดตามข้อมูล ข่าวสารได้ทันเหตุการณ์ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 3.63 และ 3.62 ตามลำดับ และผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย (ตาราง 9) พบว่า เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมในระดับมากเป็นอันดับที่รองลงมา เมื่อจำแนกรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ประหยัดเวลาในเดินทางเพื่อติดต่อสื่อสาร และประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 3.64 และ 3.57 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าว (ตาราง 11) ปรากฏว่า ผลกระทบเชิงบวกจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ได้รับการผ่อนคลายความเครียด และสังคมก้าวสู่ความเจริญและทันสมัย และสำหรับผลกระทบเชิงบวกจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับจาก

ค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้พบความน่าสนใจในตนเอง เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ และได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

วิจารณ์ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเกิดผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนรู้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด กล่าวคือสามารถค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ที่มีอยู่ในทุกมุมโลกได้ในเวลาอันรวดเร็ว ผ่านบริการการค้นหาข้อมูลในระบบเวิลด์ ไวด์ เว็บ (World Wide Web) ขององค์กรต่างๆ เป็นแหล่งข้อมูลขนาดมหึมาที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและผู้รับสารเป็นผู้ควบคุมการใช้บริการเอง นอกจากนั้นยังเป็นสื่อที่สามารถโต้ตอบได้อย่างรวดเร็ว และมีรูปแบบการให้บริการที่หลากหลาย นับตั้งแต่การค้นหาข้อมูล การแสดงความคิดเห็นผ่านทางกระดานข่าว รวมไปถึงการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจากที่อื่นๆ ผ่านโปรแกรมการสนทนาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ทำให้มีการเปิดกว้างทางความคิดมากขึ้น และยังการติดตามข่าวสารต่างๆ ได้ทันเหตุการณ์ นอกจากนี้ในด้านการศึกษายังช่วยในเรื่องการเรียนการสอนในชั้นเรียน เช่น สามารถสืบค้นข้อมูลทางวิชาการจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยทั่วโลก การหาข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน การส่งรายงาน การปรึกษาปัญหาในวิชาการต่างๆ กับอาจารย์ผู้สอน การบันทึกคำบรรยายไว้ในระบบเพื่อให้นักศึกษาเรียกดู รวมถึงการร่วมกันอภิปรายนอกเวลาเรียน เป็นต้น

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ของไมเคิล แจฟเฟ้ (1994) อ้างในเพ็ญพรรณ รัชชิตกุล, 2544 : 23 - 24) สรุปลักษณะเด่นของการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ นั่นคือ การแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ผู้สื่อสารทุกคนรู้สึกเท่าเทียมกัน ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเฟอร์ริส (1997 : อ้างในกิตติ กันภัย 2543: 103) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะบุคคลนั้น ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อหาข้อมูลและเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่อาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความรวดเร็วและการตอบกลับที่สามารถตอบกลับไปยังคู่สื่อสารได้ในทันที

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นเดียวกันคือ ในประเด็นของความต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมการสนทนาต่างๆ ซึ่งการสื่อสารในรูปแบบนี้ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถติดต่อถึงกันได้หลายช่องทาง (multi-user-dimension) และสามารถติดต่อถึงกันได้อย่างทันทีทันใด จากลักษณะการสื่อสารในโลกของ Cyberspace ดังกล่าวที่สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กัน และ

มีการเกี่ยวข้องกัน ทำให้เกิดเป็นชุมชนเสมือนจริงขึ้นมาที่มีการสื่อสารกันผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ฉับไว เพียงเสี้ยววินาที (ศศิคารา สิงหนตร, 2548:25)

ส่วนผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับปานกลาง ในปัจจัยด้านตนเองของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการพักผ่อนและคลายเครียด ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งช่วงนี้จะให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก ดังนั้นการได้สนทนากับเพื่อนๆ จึงเป็นการพักผ่อนและคลายเครียดอย่างหนึ่งของวัยรุ่น โดยเฉพาะการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสนทนาพูดคุยหรือที่วัยรุ่นเรียกกันว่า “การแชท” ซึ่งสื่อชนิดนี้ได้กลายเป็นสื่อที่กลุ่มวัยรุ่นเข้าไปใช้เพื่อหาทางออกในเวลาที่ยาวนาน เครียด และเวลาที่มีปัญหาที่ไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ผู้ปกครองได้ เช่น การพูดคุยในเรื่องความรัก เรื่องที่วัยรุ่นนิยมกระทำการแต่งกาย การคบเพื่อนต่างเพศ การใช้คำศัพท์ของวัยรุ่น ซึ่งผู้ปกครองมักเห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวไม่เหมาะสมและไม่เข้าใจในพฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกมา ดังนั้นกลุ่มวัยรุ่นจึงได้หันมาใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเข้าไปหาเพื่อนที่มีวัยใกล้เคียงกัน นิสัยคล้ายๆ กัน และสามารถพูดคุยกันได้ทุกเรื่องสามารถหาทางออกของปัญหาได้ ซึ่งเป็นการคลายเครียดและเป็นการพักผ่อนในรูปแบบหนึ่งของวัยรุ่นผ่านโลกไซเบอร์ (สหชาติ บัวเที่ยง, 2548:79)

ตาราง 9 ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น								SD	แปลผล		
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มากที่สุด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ผลกระทบของตนเอง												
รู้สึกได้พักผ่อน	4	2.30	17	9.77	54	31.03	75	43.10	24	13.79	3.58	มาก
ได้รับการผ่อนคลายความเครียด	2	1.15	13	7.47	52	29.89	81	46.55	26	14.94	3.56	มาก
ได้สร้างสายสัมพันธ์และมีมิตรภาพใหม่	2	1.15	13	7.47	65	37.36	66	37.93	28	16.09	3.67	มาก
ได้รับความรู้ใหม่ๆจากการสนทนา	2	1.15	9	5.17	64	36.78	75	43.10	24	13.79	3.60	มาก
ได้สร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ	3	1.72	8	4.60	64	36.78	75	43.10	24	13.79	3.63	มาก
ได้พบความน่าสนใจในตนเอง	2	1.15	16	9.20	70	40.23	65	37.36	21	12.07	3.50	ปานกลาง
เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ	6	3.45	16	9.20	65	37.36	67	38.51	20	11.49	3.45	ปานกลาง
ผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย												
ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3	1.72	25	14.37	68	39.08	55	31.61	23	13.22	3.58	มาก
ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร	3	1.72	11	6.32	55	31.61	72	41.38	33	18.97	3.40	ปานกลาง
ประหยัดเวลาในเดินทางเพื่อติดต่อสื่อสาร	1	0.57	13	7.47	67	38.51	60	34.48	33	18.97	3.70	มาก
ประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร	1	0.57	18	10.34	63	36.21	64	36.78	28	16.09	3.64	มาก
											0.894	
											3.57	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ผลกระทบต่อการเรียนรู้													
ได้เพิ่มพูนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ	1	0.57	11	6.32	60	34.48	79	45.40	23	13.22	3.63	0.670	มาก
ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่	0	0.00	11	6.32	70	40.23	67	38.51	26	14.94	3.62	0.815	มาก
ติดตามข้อมูล ข่าวสาร ได้ทันเหตุการณ์	0	0.00	14	8.05	64	36.78	68	39.08	28	16.09	3.63	0.848	มาก
ผลกระทบต่อการสังคม											3.50	0.763	ปานกลาง
สังคมก้าวสู่ความเจริญและทันสมัย	2	1.15	12	6.90	66	37.93	61	35.06	33	18.97	3.64	0.907	มาก
เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้น	4	2.30	6	3.45	78	44.83	62	35.63	24	13.79	3.55	0.857	มาก
เกิดความร่วมมือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	5	2.87	20	11.49	81	46.55	50	28.74	18	10.34	3.32	0.848	ปานกลาง
รวม											3.57	0.590	มาก

ตาราง 10 ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนา ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ผลกระทบต่อการเรียนรู้	3.63	0.670	มาก
ผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย	3.58	0.742	มาก
ผลกระทบต่อน้อง	3.58	0.668	ปานกลาง
ผลกระทบต่องาน	3.50	0.763	ปานกลาง

ตาราง 11 ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในเรื่องต่างๆ

ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1 ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร	3	1.72	11	6.32	55	31.61	72	41.38	33	18.97	3.70	0.909	มาก
2 ได้รับการผ่อนคลายความเครียด	2	1.15	13	7.47	52	29.89	81	46.55	26	14.94	3.67	0.862	มาก
3 สังคมก้าวสู่ความเจริญและทันสมัย	2	1.15	12	6.90	66	37.93	61	35.06	33	18.97	3.64	0.907	มาก
4 ประหยัดเวลาในเดินทางเพื่อติดต่อสื่อสาร	1	0.57	13	7.47	67	38.51	60	34.48	33	18.97	3.64	0.894	มาก
5 ได้เพิ่มพูนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ	1	0.57	11	6.32	60	34.48	79	45.40	23	13.22	3.64	0.811	มาก
6 ติดตามข้อมูล ข่าวสาร ได้ทันเหตุการณ์	0	0.00	14	8.05	64	36.78	68	39.08	28	16.09	3.63	0.848	มาก
7 ได้สร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ	3	1.72	8	4.60	64	36.78	75	43.10	24	13.79	3.63	0.842	มาก
8 ได้รับความรู้ใหม่ๆ จากการศึกษา	2	1.15	9	5.17	64	36.78	75	43.10	24	13.79	3.63	0.827	มาก
9 ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่	0	0.00	11	6.32	70	40.23	67	38.51	26	14.94	3.62	0.815	มาก
10 ได้สร้างสายสัมพันธ์และมิตรภาพใหม่	2	1.15	13	7.47	65	37.36	66	37.93	28	16.09	3.60	0.885	มาก
11 ประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร	1	0.57	18	10.34	63	36.21	64	36.78	28	16.09	3.57	0.901	มาก
12 รู้สึกได้พักผ่อน	4	2.30	17	9.77	54	31.03	75	43.10	24	13.79	3.56	0.927	มาก
13 เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้น	4	2.30	6	3.45	78	44.83	62	35.63	24	13.79	3.55	0.857	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลกระทบบังคับที่ได้รับความกดดัน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
14 ได้พบความน่าสนใจในตนเอง	2	1.15	16	9.20	70	40.23	65	37.36	21	12.07	3.50	ปานกลาง
15 เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ	6	3.45	16	9.20	65	37.36	67	38.51	20	11.49	3.45	ปานกลาง
16 ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3	1.72	25	14.37	68	39.08	55	31.61	23	13.22	3.40	ปานกลาง
17 เกิดความร่วมมือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	5	2.87	20	11.49	81	46.55	50	28.74	18	10.34	3.32	ปานกลาง

4.2 ผลที่ได้รับจากการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง: ผลกระทบเชิงลบ (แสดงรายละเอียดดังตาราง 12)

เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผลกระทบต่อสังคม ส่วนผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับน้อย ได้แก่ ผลกระทบต่อตนเอง และผลกระทบต่อการคบค้า (ตาราง 13) เมื่อจำแนกผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละด้านผลการวิจัย (ตาราง 14) พบว่า

ผลกระทบต่อตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อตนเองที่ได้รับจากการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.656 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ผลกระทบเชิงลบด้านตนเองที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ได้แก่

- สูญเสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83
- เสียสมาธิในการเรียน การเรียนลดลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

ผลกระทบเชิงลบด้านตนเองที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50) ได้แก่

- เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49
- ประสบปัญหาทางสายตา เช่น สายตาสั้น ยาว เอียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47
- หงุดหงิด จดจ่อในการสนทนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40
- เกิดความเครียดและเก็บกด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27
- ประสบปัญหาสุขภาพต่างๆ เช่น พักผ่อนไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26
- เป็นคนโกหก หลอกลวง หรือถูกบุคคลอื่นโกหก หลอกลวง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94

ผลกระทบต่อคนในครอบครัว

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อคนในครอบครัวที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.787 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ผลกระทบเชิงลบต่อคนในครอบครัวที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50) ได้แก่

- เกิดช่องว่างระหว่างวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05
- กลายเป็นคนเก็บเนื้อเก็บตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96
- เกิดช่องว่างระหว่างตนเองและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94
- สูญเสียปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92
- แปรปรวนจากสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92

ผลกระทบต่อสังคม

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อสังคมที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.868 จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ผลกระทบเชิงลบต่อสังคมที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50) ได้แก่

- การใช้ภาษาในทางที่ผิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20
- ปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80
- การหลอกลวง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69
- การเพิ่มขึ้นของปัญหาทางเพศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64
- การข่มขู่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53
- ความล้มเหลวของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53

ผลกระทบเชิงลบต่อสังคมที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50) ได้แก่

- การไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46
- ความขัดแย้ง เนื่องจากเนื้อหาของสารรุนแรง ก้าวร้าว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.09

สรุป

จากผลการวิจัยดังกล่าว (ตาราง 13) พบว่า ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผลกระทบต่อสังคม ส่วนผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับน้อย ได้แก่ ผลกระทบต่อตนเอง และผลกระทบต่อครอบครัว

ผลกระทบเชิงลบด้านผลกระทบต่อสังคม (ตาราง 12) พบว่า เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงลบต่อพฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมในระดับปานกลางสูงสุด เมื่อจำแนกรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การใช้ภาษาในทางที่ผิด ปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต และการหลอกลวง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 2.80 และ 2.69 ตามลำดับและผลกระทบเชิงลบด้านผลกระทบต่อตนเอง (ตาราง 12) เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงลบต่อพฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมในระดับน้อยสูงสุด เมื่อจำแนกรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สูญเสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น เสียสมาธิในการเรียนลดลง และเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 2.60 และ 2.49 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าว (ตาราง 14) ปรากฏว่าผลกระทบเชิงลบจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างมี อยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สูญเสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น การหลอกลวง เสียสมาธิในการเรียนลดลง และสำหรับผลกระทบเชิงลบจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างมี อยู่ในระดับน้อยโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ ประสบปัญหาทางสายตา เช่น สายตาสั้น ขาว เอียง และ การไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริง

วิจารณ์ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเกิดผลกระทบเชิงลบต่อสังคมในระดับปานกลางสูงที่สุด ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตและการหลอกลวงติดอยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ใน 3 ของ

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนำไปสู่การก่อเกิดอาชญากรรมต่างๆ เช่น การหลอกลวง ทำให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สินและมีการละเมิดทางเพศ รวมทั้งมีหลายๆ คน ที่เกิดอาการเสพติดการสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้เสียเวลา พักผ่อนน้อย และขาดการปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัว ดังที่ปรากฏในประเด็นของการรับทราบข้อมูลก่อนสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลของกลุ่มสนทนาอย่างคร่าวๆ เท่านั้น ซึ่งในงานวิจัยของ วิริญญา ชาญวิชัย (2543: 9) ได้กล่าวถึงการเปิดเผยตนเองต่อกลุ่มสนทนานั้นว่าว่ามีประโยชน์ต่อการสนทนาอย่างมาก เช่น ช่วยเพิ่มการไว้วางใจ ช่วยเพิ่มความใกล้ชิด ช่วยส่งเสริมการนับถือตน (self-esteem) ช่วยเพิ่มความปลอดภัย เป็นต้น แต่หากการเปิดเผยนั้นเป็นการเปิดที่ไม่เหมาะสมก็อาจจะเกิดความเสี่ยงได้ เช่น ถูกผู้อื่นปฏิเสธ ถูกผู้อื่นดูถูก ถูกผู้อื่นทำลายความเชื่อมั่นของเรา การทำให้ความเสี่ยงเหล่านั้นลดลงก็สามารถที่จะทำได้โดยเปิดเผยตนเองอย่างช้าๆ ไม่รีบร้อนจนเกินไปและต้องเป็นการเปิดเผยตนเองที่เกิดในบรรยากาศที่มีความไว้วางใจเกิดขึ้นบ้างแล้ว โดยเริ่มจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวที่ไม่ลึกซึ่งจนเกินไป และก่อนที่เปิดเผยมากกว่านั้นก็ให้สังเกตการตอบสนองของฝ่ายตรงข้ามว่าเขาตอบสนองต่อการเปิดเผยของเราอย่างไร และอาจจะต้องดูด้วยว่าข้อมูลส่วนตัวของเขาที่เปิดเผยตอบกลับมานั้นเป็นอย่างไร

ในงานวิจัยของ กิตติ กันภัย (2543: 106 -111) ได้อธิบายผลกระทบต่อกันและกันว่าเทคโนโลยีที่เป็นภัยต่อสังคม คือ การไม่เปิดเผย การโกหกอายุ การโกหกเพศที่แท้จริงต่อกลุ่มสนทนา นอกจากนี้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ยังก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแง่เวลาที่ใช้ไปกับคอมพิวเตอร์ที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และจะไปลดทอนเวลาที่ใช้ไปกับการติดต่อแบบเห็นหน้าค่าตากับคนในสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องไปกับการงานวิจัยของพิเชษฐ เวชพลรักรธรรม (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของวัยรุ่นที่มีการสื่อสารในห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า วัยรุ่นชายมีการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิบัติในแต่ละสถานการณ์ โดยอาศัยความพึงพอใจและไม่คำนึงถึงสังคมและคนรอบข้าง ในขณะที่วัยรุ่นหญิงมีการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิบัติในสถานการณ์ โดยอาศัยความถูกผิดที่วัฒนธรรมและสังคมกำหนด นอกจากนี้วัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้ค่านิยมของการมีอิสรภาพอย่างไร้ขอบเขตก่อให้เกิดค่านิยมร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการแสวงหาความรักและความสัมพันธ์ทางเพศ

พรทิพย์ เย็นจะบก (2547: 1) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมีอิทธิพลกับเราทั้งด้านบวกและด้านลบ เด็กและเยาวชนใช้เวลาอยู่กับสื่อมากที่สุด รองลงมา คือเพื่อน ทั้งนี้เนื่องจากสภาวะการทางสังคมที่เปลี่ยนไป สถาบันครอบครัวที่เป็นสถาบันหลักในการขัดเกลาทางสังคมไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ สื่อจึงเป็นทางเลือกสำหรับเด็ก เพื่อใช้ในการคลายความเหงา และเพื่อความเพลิดเพลิน

โดยเฉพาะจากโปรแกรมการสนทนา แต่ทั้งนี้ เนื้อหาที่สื่อนำเสนอส่วนใหญ่จะไม่ได้คำนึงถึงอายุของกลุ่มผู้บริโภค ดังนั้น การตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อที่จะเป็นเกราะป้องกันเด็กจากอิทธิพลของสื่อจึงมีความจำเป็นที่จะให้ความสำคัญเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนจากการบริโภคสื่อ โดยเฉพาะการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้การรู้เท่าทันสื่อ มีความจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ เพื่อให้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่เติบโตท่ามกลางสิ่งแวดล้อมของการสื่อสารแบบใหม่ (mediascape) มีทักษะในการวิเคราะห์สื่อและการผลิตสื่อ มีความสามารถเชิงวิพากษ์ และมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระได้

ตาราง 12 ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนากับผู้เชี่ยวชาญอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ผลกระทบของตนเอง													
เสียสมาธิในการเรียนลดลง	14	8.05	70	40.23	67	38.51	18	10.34	5	2.87	2.41	0.656	น้อย
สูญเสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น	12	6.90	50	28.74	76	43.68	27	15.52	9	5.17	2.60	0.886	ปานกลาง
เกิดความเครียดและเก็บกด	33	18.97	74	42.53	54	31.03	13	7.47	0	0.00	2.83	0.950	ปานกลาง
เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์	25	14.37	66	37.93	61	35.06	17	9.77	5	2.87	2.49	0.954	น้อย
หมกมุ่น จดจ่อในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	35	20.11	64	36.78	51	29.31	18	10.34	6	3.45	2.40	1.031	น้อย
เป็นคนโกหก หลอกลวง หรือถูกบุคคลอื่น โทก หลอกลวง	68	39.08	56	32.18	44	25.29	5	2.87	1	0.57	1.94	0.901	น้อย
ประสบปัญหาสุขภาพต่างๆ เช่น พักผ่อนไม่เพียงพอ	50	28.74	56	32.18	50	28.74	9	5.17	9	5.17	2.26	1.090	น้อย
ประสบปัญหาทางสายตา เช่น สายตาสั้น ยาว เอียง	42	24.14	40	22.99	67	38.51	19	10.92	6	3.45	2.47	1.079	น้อย

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัว													
สูญเสียปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ	65	37.36	65	37.36	37	21.26	7	4.02	0	0.00	1.96	0.787	น้อย
แปลกแยกจากสังคม	73	41.95	54	31.03	36	20.69	10	5.75	1	0.57	1.92	0.863	น้อย
กลายเป็นคนเก็บเนื้อเก็บตัว	68	39.08	55	31.61	41	23.56	10	5.75	0	0.00	1.96	0.927	น้อย
เกิดช่องว่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	66	37.93	62	35.63	39	22.41	5	2.87	2	1.15	1.94	0.907	น้อย
ผู้ปกครอง													
เกิดช่องว่างระหว่างวัย	60	34.48	62	35.63	37	21.26	14	8.05	1	0.57	2.05	0.967	น้อย
ผลกระทบต่อสังคม													
ความขัดแย้ง เนื่องจากเนื้อหาของสารรุนแรง ก้าวร้าว	53	30.46	70	40.23	35	20.11	14	8.05	2	1.15	2.09	0.963	น้อย
การไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริง	39	22.41	54	31.03	54	31.03	16	9.20	11	6.32	2.46	1.126	น้อย
การหลอกลวง	34	19.54	42	24.14	58	33.33	24	13.79	16	9.20	2.69	1.200	ปานกลาง
การข่มขู่	35	20.11	58	33.33	48	27.59	20	11.49	13	7.47	2.53	1.156	ปานกลาง
การเพิ่มขึ้นของปัญหาทางเพศ	37	21.26	41	23.56	57	32.76	26	14.94	13	7.47	2.64	1.188	ปานกลาง
ความล้มเหลวของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม	39	22.41	45	25.86	58	33.33	23	13.22	9	5.17	2.53	1.131	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการขนานนาม ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น								SD	แปลผล			
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก				มากที่สุด		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
									จำนวน		ร้อยละ		
ผลกระทบต่อสังคม (ต่อ)													
ปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต	25	14.37	45	25.86	60	34.48	28	16.09	16	9.20	2.80	1.153	ปานกลาง
การใช้ภาษาในทางที่ผิด	16	9.20	27	15.52	66	37.93	37	21.26	28	16.09	3.20	1.161	ปานกลาง
รวม											2.38	0.621	น้อย

ตาราง 13 ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนา ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ผลกระทบต่อสังคม	2.62	0.868	ปานกลาง
ผลกระทบต่อตนเอง	2.41	0.656	น้อย
ผลกระทบต่อคนในครอบครัว	1.96	0.787	น้อย

ตาราง 14 ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล
		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	สูญเสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น	12	6.90	50	28.74	76	43.68	27	15.52	9	5.17	2.83	ปานกลาง
2	การหลอกลวง	34	19.54	42	24.14	58	33.33	24	13.79	16	9.20	2.69	ปานกลาง
3	เสียสมาธิในการเรียนลดลง	14	8.05	70	40.23	67	38.51	18	10.34	5	2.87	2.60	ปานกลาง
4	เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์	25	14.37	66	37.93	61	35.06	17	9.77	5	2.87	2.49	น้อย
5	ประสบปัญหาทางสายตา เช่น สายตาสั้น ยาว เอียง	42	24.14	40	22.99	67	38.51	19	10.92	6	3.45	2.47	น้อย
6	การไม่ปรากฏตัวตนที่แท้จริง	39	22.41	54	31.03	54	31.03	16	9.20	11	6.32	2.46	น้อย
7	หมกมุ่น จดจ่อในการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	35	20.11	64	36.78	51	29.31	18	10.34	6	3.45	2.40	น้อย
8	ประสบปัญหาสุขภาพต่าง ๆ เช่น พักผ่อนไม่เพียงพอ	50	28.74	56	32.18	50	28.74	9	5.17	9	5.17	2.26	น้อย
9	ความขัดแย้ง เนื่องจากเนื้อหาของสารรุนแรง ก้าวร้าว	53	30.46	70	40.23	35	20.11	14	8.05	2	1.15	2.09	น้อย
10	เกิดช่องว่างระหว่างวัย	60	34.48	62	35.63	37	21.26	14	8.05	1	0.57	2.05	น้อย
11	กลายเป็นคนเก็บเนื้อเก็บตัว	68	39.08	55	31.61	41	23.56	10	5.75	0	0.00	1.96	น้อย
12	เกิดช่องว่างระหว่างตนเองและผู้ปกครอง	66	37.93	62	35.63	39	22.41	5	2.87	2	1.15	1.94	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

	ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสุ่มทนายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับความคิดเห็น										SD	แปลผล	
		น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
13	เป็นคนโกหก หลอกลวง หรือถูกบุคคลอื่นโกหก หลอกลวง	68	39.08	56	32.18	44	25.29	5	2.87	1	0.57	1.94	0.901	น้อย
14	แปลกแยกจากสังคม	73	41.95	54	31.03	36	20.69	10	5.75	1	0.57	1.92	0.952	น้อย
15	สูญเสียปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ	65	37.36	65	37.36	37	21.26	7	4.02	0	0.00	1.92	0.863	น้อย

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

กลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วกลุ่มหนึ่ง คือ เด็กและเยาวชน จากการที่รัฐบาลได้ส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนทั่วประเทศ อินเทอร์เน็ตได้รับการติดตั้งไว้ในคอมพิวเตอร์ตามบ้าน ร้านอินเทอร์เน็ตผุดขึ้นทุกหัวระแหงราวกับดอกเห็ด การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องสนทนาได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใหม่ และรวดเร็วทันใจกว่าอีเมล เป็นการสนทนาโดยไม่ต้องมีการพบเห็นหน้ากัน การสนทนาจึงเป็นไปอย่างอิสระ การสนทนาผ่านทางอินเทอร์เน็ตบ่ยหรือนานเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมอื่นๆ ของผู้สนทนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน ซึ่งส่วนมากยังอยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น และขาดความยับยั้งชั่งใจในการเลือกสนทนาที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของตัวเอง หลายครั้งหลายหนที่สื่อมวลชนลงข่าวเกี่ยวกับการแชทในเชิงลบต่างๆ ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมการณ์การสนทนาออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อทำความเข้าใจลักษณะพฤติกรรมของผู้สนทนา จะสามารถเป็นแนวทางในการเผยแพร่ ธรรมรงค์ และหาวิธีป้องกันภัยอันตรายอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง (1) พฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (3) ผลที่เกิดขึ้นจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนวัดโนทัยพายัพ โรงเรียนหอพระ และโรงเรียนกาวีละวิทยาลัย จำนวน 174 คน ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรงและเหมาะสม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการแจกแจงความถี่ และแจกแจงค่าร้อยละ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากการแนะนำของเพื่อน การสนทนาส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่บ้านหรือหอพัก โดยมีความถี่ในการสนทนา 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ระยะเวลาในการสนทนา 1 – 2 ชั่วโมง/วัน โดยสนทนาผ่านโปรแกรม MSN มีการรับทราบข้อมูลก่อนการสนทนาเพียงคร่าว ๆ เท่านั้น โดยบุคคลที่สนทนาด้วยเป็นบุคคลกลุ่มใดก็ได้ และความน่าเชื่อถือของการสนทนาอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยในเรื่องการพักผ่อนและคลายเครียด ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร และต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน รองลงมาคือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยในเรื่อง ค่าใช้จ่ายการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตต่อชั่วโมงมีราคาไม่สูง ต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความคิดเห็น และต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่จากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสำหรับปัจจัยที่มีในระดับน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยในเรื่อง มักซื้อหรือเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามรุ่นใหม่ๆ ที่พบเห็นจากสื่อมวลชน ได้รับคำปรึกษาจากพ่อแม่ น้อยหรือไม่ได้รับคำปรึกษาเลย และผู้ปกครองแนะนำการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตให้

ผลที่ได้รับจากการกระทบจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบเชิงบวก

กลุ่มตัวอย่างมีผลกระทบเชิงบวกจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก คือ ผลกระทบเชิงบวกด้านการเรียนรู้ เมื่อจำแนกรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้เพิ่มพูนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ติดตามข้อมูล ข่าวสาร ได้ทันเหตุการณ์ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ และผลกระทบต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย เมื่อจำแนกรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ประหยัดเวลาในเดินทางเพื่อติดต่อสื่อสาร และประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร

ผลกระทบเชิงลบ

กลุ่มตัวอย่างมีผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ ผลกระทบเชิงลบด้านผลกระทบต่อสังคม ซึ่งเมื่อจำแนกรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การใช้ภาษาในทางที่ผิด ปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต และการหลอกลวง และผลกระทบเชิงลบด้านผลกระทบต่อตนเอง เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงลบต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมในระดับน้อยสูงสุด เมื่อจำแนกรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สูญเสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น เสียสมรรถนะในการเรียน และเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ลักษณะของประชากร พฤติกรรม การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ปัจจัยที่มีผลต่อการสนทนาผ่านทางอินเทอร์เน็ต และผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับใช้ในโอกาสต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านลักษณะของประชากรของผู้สนทนาผ่านทางอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ เป็นกลุ่มวัยรุ่น ส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทุกวัน จากข้อมูลดังกล่าวเป็นผลสะท้อนให้เห็นว่า อาจเป็นอาการของโรคอินเทอร์เน็ตซินโดรม ทำให้สูญเสียความเป็นตัวเอง และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ร่างกาย สุขภาพจิต สัมพันธภาพกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่

- ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดกรอบนโยบาย กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ครู อาจารย์ ควรเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งให้เห็นประโยชน์และโทษของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรดูแลเอาใจใส่บุตรหลานให้มากขึ้น เฝ้าระวังและสังเกต พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่ปล่อยให้ใช้เวลามากเกินไป พยายามชักชวนให้

ทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวให้มากขึ้น จะช่วยลดพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

- นักเรียน ควรตระหนักถึงเท่าทันถึงประโยชน์และโทษของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- นักนิเทศศาสตร์ และผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน ควรผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ประโยชน์และโทษของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยให้ข้อมูลครอบคลุมทั้ง 2 ด้าน

ข้อเสนอแนะด้านพฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 71.26 มีการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับบุคคลกลุ่มใดก็ได้ สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างคิดว่า การพูดคุยกับบุคคลใดก็ได้ เป็นการเปิดกว้าง ไม่ปิดกั้น ไม่มีการกลั่นกรองบุคคลก่อนการสนทนา ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการสนทนากับบุคคลที่ไม่เหมาะสมได้ ดังนั้น

- ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนส่งเสริมจัดโครงการประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น
- ครู อาจารย์ ควรอบรมสั่งสอนนักเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สังเกตพฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียน
- พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรเปิดโอกาสให้บุตรหลานได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รับฟังปัญหาและให้คำปรึกษานูตรหลาน
- นักเรียน ควรศึกษาถึงภัยอันตรายที่แฝงมากับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่ควรไว้วางใจผู้สนทนาเร็วเกินไป
- นักนิเทศศาสตร์ และผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน ควรผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการสนทนากับบุคคลที่ไม่รู้จัก อาจก่อให้เกิดการหลอกลวง ชักชวนไปในทางที่ไม่ดี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะด้านปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ และต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งยังต้องการพักผ่อน

และคล้ายเครียด และต้องการความหลากหลายของข้อมูล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความนิยมของกลุ่มวัยรุ่นที่มีต่อการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนั้น

- ผู้บริหารสถานศึกษา ควรตั้งคณะทำงานเพื่อกลั่นกรองโปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อจำกัดการเข้าถึงโปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ครู อาจารย์ ควรจัดการแนะแนวการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยเชิญวิทยากรในแขนงต่างๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน
- พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ตรวจสอบการใช้โปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กำหนดเวลาและขอบเขตการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถให้คำแนะนำปรึกษาบุตรหลานในเรื่องต่างๆ ได้
- นักเรียน รับรู้ถึงประโยชน์และโทษของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- นักนิเทศศาสตร์ และผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน เปิดเวทีสาธารณะเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และโทษของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะด้านผลที่เกิดขึ้นจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบเชิงบวกที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผลกระทบต่อการเรียนรู้ ในประเด็นของการได้เพิ่มพูนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ติดตามข้อมูล ข่าวสารได้ทันเหตุการณ์ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่

- ผู้บริหารสถานศึกษา เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ครู อาจารย์ สนับสนุน เปิดโอกาสให้นักเรียนสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในความดูแลของครู อาจารย์
- พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของบุตรหลาน
- นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- นักนิเทศศาสตร์ และผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารรอบด้านเกี่ยวกับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบเชิงลบที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผลกระทบต่อสังคม โดยในประเด็นของการก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตและการหลอกลวง จัดอยู่ในค่าเฉลี่ย 1 ใน 3 ของค่าเฉลี่ยสูงสุดในผลกระทบต่อสังคม

สำหรับผลกระทบต่อคนในครอบครัว ในด้านการสูญเสียปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ กลายเป็นคนเก็บตัว หรือเกิดช่องว่างระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเป็นเรื่องปกติ ไม่เกิดผลกระทบกับคนในครอบครัวหรือความสัมพันธ์ในครอบครัวมากเท่าใดนัก

จะเห็นได้ว่า การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแม้จะก่อให้เกิดผลดีแต่ในขณะเดียวกัน ก็อาจก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน ดังนั้น

- ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหาร จัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ครู อาจารย์ ให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้เห็นถึงผลเสียที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งอาจเกิดขึ้นกับใครเมื่อใดก็ได้
- พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของบุตรหลาน ซึ่งให้เห็นถึงภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มักเกิดขึ้นกับตัวเอง
- นักเรียน มีความรู้เท่าทันผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- นักนิเทศศาสตร์ และผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน เปิดเผยข่าวสารเกี่ยวกับผลเสียจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการวิจัยให้กว้างขึ้น โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในทุกอำเภอ

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นควรว่าระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป ควรจะเป็นช่วงปิดเทอม เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงปิดเทอมว่า แตกต่างจากช่วงเวลาเปิดเทอมหรือไม่

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า ควรขยายระดับการศึกษาขึ้นไปเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการอินเทอร์เน็ต ระดับประสิทธิผลในการเรียน และผลกระทบของการใช้อินเทอร์เน็ต

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นควรให้มีคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะเรื่องตัวแปร

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาเกี่ยวกับประเด็น 1) พฤติกรรมการใช้บริการอินเทอร์เน็ต 2) การดูแลบุตรหลานในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต 3) การเลือกเล่นเกมออนไลน์

ข้อเสนอแนะเรื่องที่ควรวิจัย

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นควรศึกษาในหัวข้อพฤติกรรมการใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีผลต่อประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นควรศึกษาในหัวข้อพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการอินเทอร์เน็ตของบุตรหลาน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นควรศึกษาในหัวข้อการเล่นเกมออนไลน์มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเยาวชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. 2545. สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติ กันภัย. 2543. มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติมา สุรสนธิ. 2548. ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. 2544. รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2543. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการ.
- เจตจันทร์ ตันติเดชานนท์. 2543. ผลกระทบของระบบอินเทอร์เน็ตที่มีต่อคุณค่าทางจริยศาสตร์ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา วิทยาลัยแสงธรรม.
- ชัชพงศ์ ตั้งมณี และสามารถ สีจำปี. 2544. “พฤติกรรมสารสนเทศออนไลน์: กรณีศึกษาของนิสิตปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วารสารนิเทศศาสตร์ 19, 2 (เมษายน – มิถุนายน): 11-18.
- ชาวไทย รักษาชาติ. 2548. การค้าหญิงกับมิติเรื่องเพศวิถีและสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทวีศักดิ์ กอนันตกุล. 2543. ความก้าวหน้าของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย (online). กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- ธรรมรัฐ สานติวรนนท์. 2542. Amazing Internet : Self Study. กรุงเทพฯ : ว. เพ็ชรสกุล.
- บุญส่ง นิลแก้ว. 2541. รายงานวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประมะ สตะเวทิน. 2538. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเมศวร์ รัมย์ภู. 2546. พฤติกรรมการสื่อสาร ทักษะคิดและการใช้ประโยชน์จากบริการกระดานข่าวผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรทิพย์ พัฒนานุสรณ์. 2543. การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นทางเพศของวัยรุ่นไทยที่ชอบสื่อสารในห้องสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพย์ เย็นจะบก: 2547. การพัฒนาองค์ความรู้ การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) : แนวคิดหลักการ และกรณีศึกษา การรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : โครงการการพัฒนาองค์ความรู้การสื่อสารเพื่อสุขภาพ.

พัชนี เชยจรรยา, เมตตา กฤตวิทย์ และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. 2541. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

พัชรภา เขียวขำ. 2546. กลยุทธ์ประชาสัมพันธ์โครงการตราสินค้าไทยของกรมส่งเสริมการส่งออก. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิเชษฐ์ เวชพลักรธรรม. 2544. การตัดสินใจจริยธรรมของวัยรุ่นที่ชอบสื่อสารในห้องสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญพรรณ รวิโชติกุล. 2544. การวิเคราะห์ทางวาทกรรมบนอินเทอร์เน็ต Bulletin Board ของ www.pantip.com. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เรวดี คงสุภาพกุล. 2539. การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชร ทรัพย์มี. 2533. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันเฉลิม สาระไชย. 2544. การแสดงออกถึงความเป็นตัวตนโดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในเขตเมืองเชียงราย. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัลยา ช้างขวัญยืน. 2540. ภาษากับการสื่อสาร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. 2545. องค์ประกอบและหลักการสื่อสาร: เอกสารประกอบการบรรยายวิชาทฤษฎีการสื่อสารประยุกต์. เชียงใหม่ : สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. (อัดสำเนา)

วิรัชญา ชาญวิชัย. 2543. การเปิดเผยตนเองและความชอบพอกูสันทนาการทางอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ. 2543. Cyber Being: ผมคือไซเบอร์. กรุงเทพฯ: เอช. เอ็น. กรุ๊ป.

ศรีดา ดันทะอชิพานิช. 2544. ท่องอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยและได้ประโยชน์. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ.

ศศิคารา สิงเนตร. 2548. การขายบริการทางเพศผ่านห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.

เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. 2544. การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

สุนิสา ทดลา. 2542. รูปแบบพฤติกรรมการสื่อสารในห้องสนทนาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.

กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. 2549. “สถิติผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://internet.nectec.or.th/webstats/home.php?Sec=home> (12 สิงหาคม 2549)

สงกรานต์ กันเนื่อง. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการใช้อินเทอร์เน็ตระบบเอทีเอสแอลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมคิด เลิศไพฑูริยประเสริฐ. 2540. การศึกษาความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างและทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สวนิต ยมาภัย. 2526. การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพฯ: 68 การพิมพ์.

สหชาติ บัวเที่ยง. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อความไว้วางใจคู่สนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นหญิงในเขตจังหวัดเชียงใหม่ในการนัดพบ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สายใจ ถีลาขจรจิต. 2545. การสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1. 2549. “ข้อมูลนักเรียน”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.chiangmaiaea1.net/>

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. 2545. รายงานผลการสำรวจเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.

สุรสิทธิ์ วิทยาวัฐ. 2549. การสื่อสารเพื่อการพัฒนา: พัฒนาการ แนวคิด สภาพการณ์ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

หรรษา วงศ์ธรรมกุล. 2541. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- อรอุมา ศรีสุทธิพันธ์. 2545. **ความคิดเห็นและพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อวยพร พานิช. 2539. **ตำราประกอบการสอนวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตยา เมืองขม. 2547. **การสร้างสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้การสนทนา (Chat)**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2547. **สื่อสารมวลชนเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Michelet, Issabelle. 2003. **ผลการสำรวจเด็กไทยกับภัยออนไลน์ กรณีศึกษาประเทศไทย**. แปลโดย พรสุข เกิดสว่าง. กรุงเทพฯ: ECPAT International
- Pavlik, John. 1997. **New Media Technology**. New York: Allyn & Bacon.
- Reid, Elizabeth. 1991. "The Psycho-Social aspects of Multi-User Dimensions in Cyberspace."
[Online] <http://www.urs.edu.au/su/social/papers/sempsey1.html> (12 August 2006)
- Shoemaker, Michael. 1979. **Small is Beautiful: Economics as if People Mattered**. New York: SAGE.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียน
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

แบบสอบถามมี 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ตอบแบบสอบถาม

การตอบแบบสอบถามนี้ไม่ได้ระบุชื่อของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานหรือชีวิตส่วนตัวของท่าน ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ต่อผลการศึกษาที่จะได้รับข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นิศافر บุญเฉลียว

กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ที่ท่านเลือกตอบตามความเป็นจริง
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. รายได้เฉลี่ยของท่าน.....บาท/เดือน
4. ท่านมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวหรือไม่
 ( ) ไม่มี
 ( ) มี ( ) เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต
 ( ) ไม่เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต
5. ส่วนใหญ่ท่านใช้คอมพิวเตอร์ที่ใด
 ( ) บ้านหรือหอพัก
 ( ) สถานศึกษา
 ( ) ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต
6. ปกติแล้วท่านใช้บริการอินเทอร์เน็ตวันใดมากที่สุด
 ( ) ทุกวัน
 ( ) วันธรรมดา
 ( ) วันหยุด
7. ท่านเข้าใช้บริการ อินเทอร์เน็ตในช่วงเวลาใดมากที่สุด
 ( ) 06.00 - 08.00 น.
 ( ) 08.00 - 10.00 น.
 ( ) 10.00 - 12.00 น.
 ( ) 12.00 - 14.00 น.
 ( ) 14.00 - 16.00 น.
 ( ) 16.00 - 18.00 น.
 ( ) 18.00 - 20.00 น.
 ( ) 20.00 - 22.00 น.
 ( ) 22.00 - 24.00 น.
 ( ) 24.00 - 02.00 น. ของวันถัดไป
 ( ) 02.00 - 04.00 น.

( ) 04.00 - 06.00 น.

8. ท่านใช้เวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยแล้วนานเท่าใด..... ชั่วโมง

9. ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยต่อเดือนสูงสุดเท่าไร .....บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ตอบแบบสอบถาม

10. ท่านรู้จักการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยวิธีการใด

( ) การแนะนำของเพื่อน

( ) การเรียนการสอนในห้องเรียน

( ) สื่อโทรทัศน์

( ) บทความในสื่อสิ่งพิมพ์

( ) การศึกษาด้วยตนเอง

( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

11. ท่านสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ณ สถานที่ใดมากที่สุด

( ) บ้านหรือหอพัก

( ) โรงเรียน

( ) บ้านเพื่อน

( ) ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต

( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

12. ความถี่ในการที่ท่านสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

( ) ทุกวัน

( ) 2 - 3 ครั้งต่อสัปดาห์

( ) สัปดาห์ละครั้ง

( ) เดือนละครั้ง

( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

13. ท่านเข้าใช้บริการ อินเทอร์เน็ตในช่วงเวลาใดมากที่สุด

( ) 06.00 - 08.00 น.

( ) 08.00 - 10.00 น.

( ) 10.00 - 12.00 น.

( ) 12.00 - 14.00 น.

( ) 14.00 - 16.00 น.

( ) 16.00 - 18.00 น.

( ) 18.00 - 20.00 น.

( ) 20.00 - 22.00 น.

( ) 22.00 - 24.00 น.

( ) 24.00 - 02.00 น. ของวันถัดไป

( ) 02.00 - 04.00 น.

( ) 04.00 - 06.00 น.

14. ท่านใช้เวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยแล้วนานเท่าใด..... ชั่วโมง

15. ส่วนใหญ่ท่านสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้โปรแกรมใด

( ) ไอซีคิว ICQ

( ) เน็ตมีตติ้ง Netmeeting

( ) เอ็มเอสเอ็น MSN

( ) เพิร์ช Pirch

( ) เว็บไซต์ Website โปรแกรมอื่นๆ .....

16. ก่อนที่ท่านจะใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตท่านทราบข้อมูลในระดับใด

( ) ทราบข้อมูลทั้งหมด

( ) ทราบเพียงคร่าวๆ

( ) ไม่ทราบเลย

17. เมื่อท่านเข้าใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่แล้วท่านเลือกสนทนากับบุคคลกลุ่มใด

( ) เพศเดียวกัน

( ) ต่างเพศ

( ) กลุ่มใดก็ได้

18. ท่านคิดว่าการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

( ) มากที่สุด

( ) มาก

( ) ปานกลาง

( ) น้อย

( ) น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับอิทธิพล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านตนเอง					
1. ท่านต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
2. ท่านต้องการพักผ่อนและคลายเครียด					
3. ท่านต้องการแสวงหาความบันเทิง					
4. ท่านต้องการติดต่อธุระส่วนตัว					
5. ท่านต้องการความหลากหลายของข้อมูล					
6. ท่านต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความคิดเห็น					
7. ท่านต้องการใช้เป็นสื่อในการแสดงความคิดและความรู้สึก					
8. ท่านต้องการแสวงหาเพื่อนใหม่					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับอิทธิพล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านพ่อแม่ ผู้ปกครอง					
9. พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาว่างให้กับท่าน					
10. พ่อแม่ ผู้ปกครองสนับสนุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์					
11. พ่อแม่ไม่สนใจที่จะควบคุมการใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
12. ท่านไม่ได้รับความอบอุ่นใจเมื่ออยู่กับพ่อแม่เท่ากับการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
13. พ่อแม่ ผู้ปกครองแนะนำการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตให้					
14. ท่านได้รับคำปรึกษาจากพ่อแม่ น้อยหรือไม่ได้รับคำปรึกษาเลย					
15. พ่อแม่ ผู้ปกครองยอมรับฟังความคิดเห็นของท่านในเรื่องการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
16. ท่านมีโอกาสคบทั้งเพื่อนชายและหญิงได้โดยพ่อแม่ไม่ห้าม					
17. เมื่อท่านอยู่บ้านคนเดียว ท่านรู้สึกสบายใจและสามารถทำอะไรได้อย่างสะดวก					
ปัจจัยด้านครู					
18. ครูให้ความสนใจนักเรียนเป็นบางครั้ง					
19. ครูให้งานมากเกินไป					
20. ครูใช้เนื้อหาหรือวิธีในการสอนที่ยากเกินไป นักเรียนไม่เข้าใจ					
21. ครูเปิดโอกาสให้ท่านใช้บริการอินเทอร์เน็ตตามสะดวก					
22. ครูไม่มีความชำนาญในเรื่องที่สอน					
23. ครูละเอียดในการเรียนการสอน					
24. ครูรับฟังความคิดเห็นของท่าน					
25. สื่อการสอนดึงดูดความสนใจของท่าน					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับอิทธิพล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน					
26. เพื่อนของท่านชักชวนให้ท่านใช้บริการ สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
27. ท่านต้องการพบเพื่อนหรือคนที่รู้จักที่เข้ามาใช้ บริการ					
28. ท่านต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน					
29. ท่านต้องการเข้ากับกลุ่มเพื่อนๆ ได้					
30. ท่านมักคิดหรือทำอะไรสักใดตามกลุ่มเพื่อนเสมอ					
31. ท่านมักจะคุยกับเพื่อนในกลุ่มเรื่องการ ใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
32. เพื่อนในกลุ่มมักไม่สนใจในเวลาเรียน					
33. ท่านและกลุ่มเพื่อนมักใช้บริการร้าน อินเทอร์เน็ตสม่ำเสมอ					
ปัจจัยด้านเวลาและค่าใช้จ่าย					
34. ท่านต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
35. ท่านต้องการความสะดวกรวดเร็วในการ ติดต่อสื่อสาร					
36. ท่านได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ					
37. ท่านต้องการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย					
38. ท่านใช้จ่ายการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตต่อ ชั่วโมงมีราคาไม่สูง					
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี					
39. ท่านทำตามกระแสนิยมในการสนทนาผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
40. ท่านต้องการความทันสมัยในยุคปัจจุบัน					
41. ท่านต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่จากการ สนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
42. ท่านไม่พบปัญหาในการใช้เทคโนโลยี					
43. การใช้บริการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ท่านรู้สึกว่ามันง่าย นำเทคโนโลยี					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนทนผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ระดับอิทธิพล				
	มาก ที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ปัจจัยด้านสื่อมวลชน					
44. ท่านรู้จักบริการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตจากสื่อต่างๆ					
45. ท่านพบแบบอย่างการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตจากสื่อต่างๆ					
46. ท่านมักศึกษารูปแบบการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตจากการดู มีวสิควีดีโอ สดคร					
47. ท่านมักซื้อหรือเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตามรุ่นใหม่ๆ ที่พบเห็นจากสื่อมวลชน					
48. ท่านสนใจไปร้านอินเทอร์เน็ตที่พบเห็นในสื่อ					

ตอนที่ 4 ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลที่ได้รับจากการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต	ระดับอิทธิพล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบเชิงบวกต่อตนเอง					
49. ท่านรู้สึกได้พักผ่อน					
50. ท่านได้รับการผ่อนคลายความเครียด					
51. ท่านได้สร้างสายสัมพันธ์และมิตรภาพใหม่					
52. ท่านได้รับความรู้ใหม่ๆจากการสนทนา					
53. ท่านได้สร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ					
54. ท่านได้พบความน่าสนใจในตนเอง					
55. ท่านเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ					
ผลกระทบเชิงบวกต่อการใช้เวลาและค่าใช้จ่าย					
56. ท่านได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
57. ท่านได้รับความสะดวกรวดเร็ว ในการติดต่อสื่อสาร					
58. ท่านประหยัดเวลาในเดินทางเพื่อติดต่อสื่อสาร					
59. ท่านประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร					
ผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนรู้					
60. ท่านได้เพิ่มพูนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ					
61. ท่านได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่					
62. ท่านติดตามข้อมูล ข่าวสาร ได้ทันเหตุการณ์					
ผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม					
63. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้สังคมก้าวสู่ความเจริญและทันสมัย					
64. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆขึ้น					
65. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดความร่วมมือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน					

ผลที่ได้รับจากการการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต	ระดับอิทธิพล				
	มาก ที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ผลกระทบเชิงลบต่อตนเอง					
66. ท่านเสียสมาธิในการเรียน การเรียนลดลง					
67. ท่านสูญเสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น					
68. ท่านเกิดความเครียดและเก็บกด					
69. ท่านเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์					
70. ท่านหมกมุ่น จิตใจจดจ่อในการสนทนาผ่าน เครือข่าย อินเทอร์เน็ต					
71. ท่านกลายเป็นคนโกหก หลอกลวง หรือถูก บุคคลอื่น โกหก หลอกลวง					
72. ท่านประสบปัญหาสุขภาพต่างๆ เช่น นอนไม่ หลับ พักผ่อนไม่เพียงพอ ปวดศีรษะ					
73. ท่านประสบปัญหาทางสายตา เช่น สายตาสั้น สายตายาว สายตาเอียง					
ผลกระทบเชิงลบต่อคนในครอบครัว					
74. ท่านสูญเสียปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ					
75. ท่านรู้สึกแปลกแยกจากสังคม					
76. ท่านกลายเป็นคนเก็บเนื้อเก็บตัว					
77. ท่านรู้สึกเกิดช่องว่างระหว่างท่านและ ผู้ปกครอง					
78. ท่านรู้สึกเกิดช่องว่างระหว่างวัย					
ผลกระทบเชิงลบต่อสังคม					
79. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิด ความขัดแย้ง เนื่องจากเนื้อหาของสารรุนแรง ก้าวร้าว					
80. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิด การ ไม่ปรากฏตัวคนที่แท้จริง					
81. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเกิดการ หลอกลวง					
82. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิด การข่มขู่ .					

ผลที่ได้รับจากการการสนทนาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต	ระดับอิทธิพล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบเชิงลบต่อสังคม (ต่อ)					
83. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิด การเพิ่มขึ้นของปัญหาทางเพศ					
84. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความสับสน สลายของสถาบันต่างๆ ในสังคม					
85. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเกิด ปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต					
86. การสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเกิดการ ใช้ภาษาในทางที่ผิด					

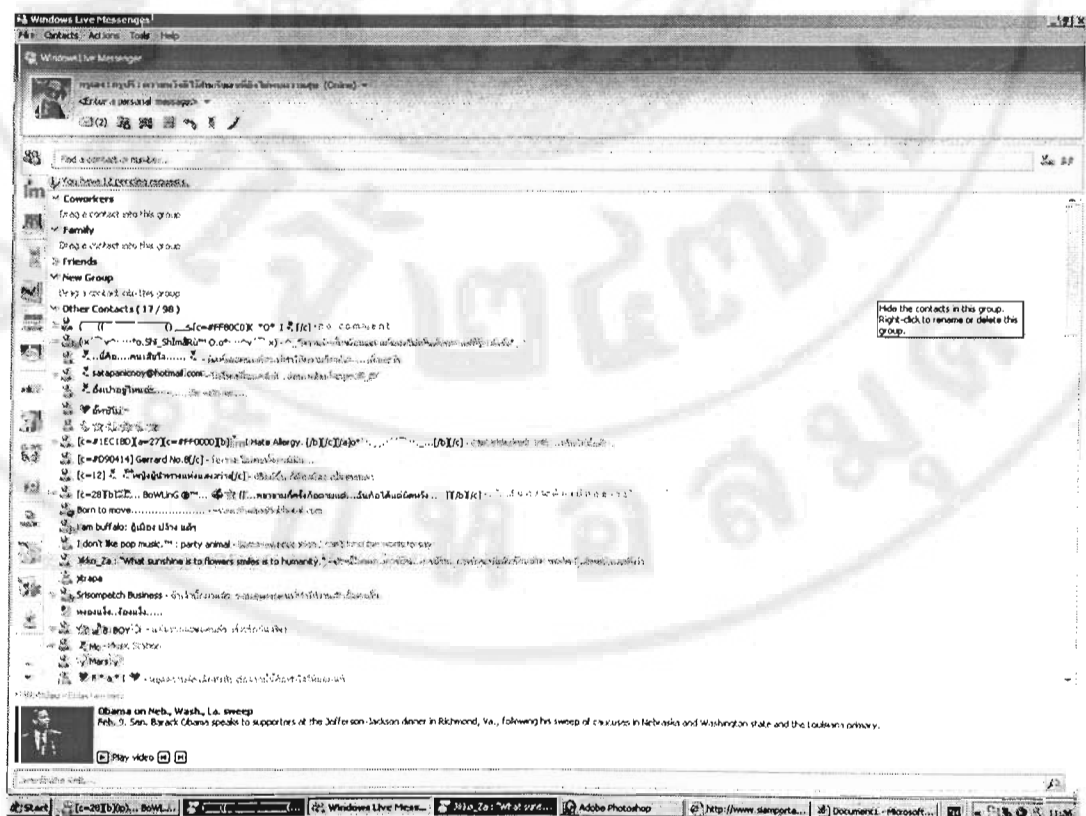
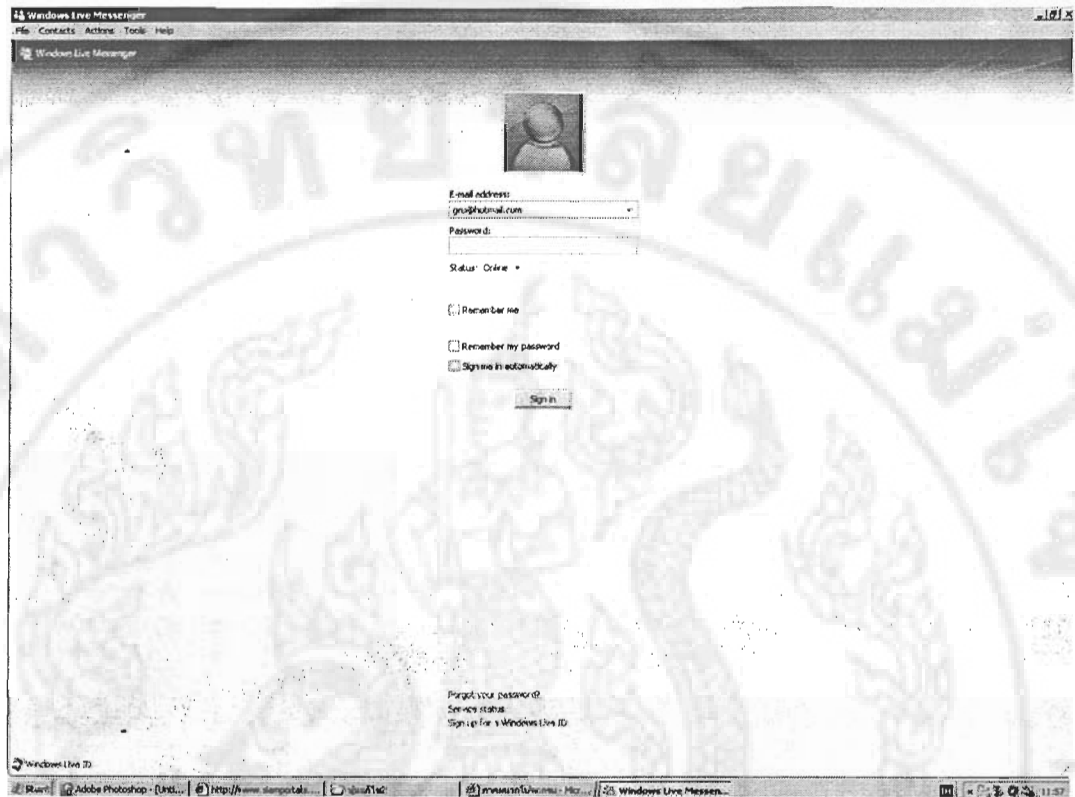

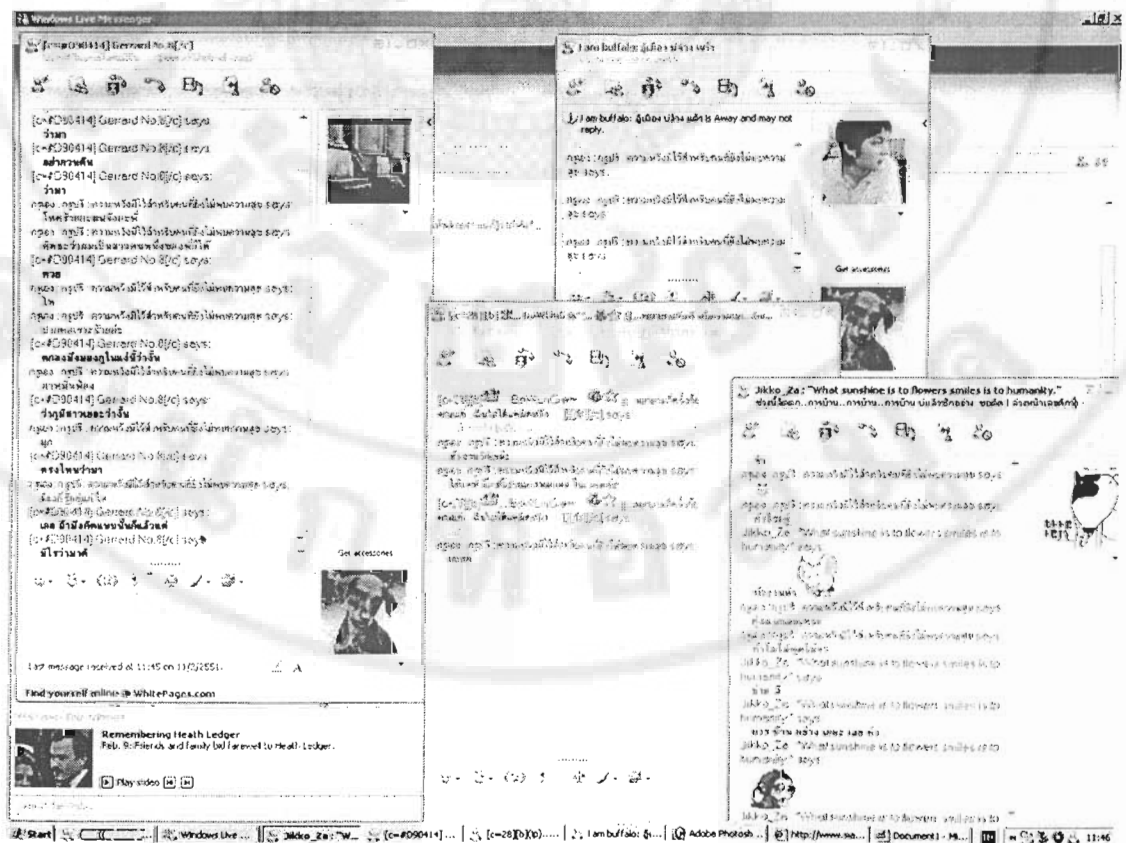
ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหน้าโปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

หน้าโปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โปรแกรม MSN

ตัวอย่างหน้าโปรแกรมการสนทนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โปรแกรม ICQ

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวนิศาพร บุญเฉลียว
วันเดือนปีเกิด	31 สิงหาคม 2522
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2540 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย พ.ศ. 2544 ศศ.บ. (ภาษาฝรั่งเศส) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	2545 – 2549 หัวหน้างานต่างประเทศ สถานวิชาการนานาชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2549 – ปัจจุบัน เลขานุการผู้อำนวยการฝ่ายซ่อมบำรุง โรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล คาราเทวี เชียงใหม่